

PANORAMA

9 JANUARI 1935
No. 1

WEEKBLAD
12.5 CT.

Bij koud, nat, guur weer
Zij crème voor gelaat en handen
 20-35-60 cent

"WETENSCHAPPELIJK NIEUWS"

Leliegracht 30
 Amsterdam C.

N.V.

Schriftelijk Onderwijs met
 Mondelinge Repetitielessen

EINDEXAMEN H.B.S. 5-j. c.
 STAATSEXAMEN A & B
 H O O F D A K T E
 HANDELSWETENSCHAPPEN

Prospectus no.52, Inlichtingen, Proeflessen kosteloos

*Bestel nu reeds,
 voor 't te laat is!*

HOOFDPRIJS F 48.000.-

15 JANUARI, dus over enkele dagen, trekken de

HOLLANDSCHE GRONDCREDIETLOTEN

(Premieleenng, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 22 September 1904 en geoorloofd door den Hooogen Raad der Nederlanden, 8 April 1907)

met een Hoofdprijs van 48.000 gulden,

die, in zijn geheel — dus zonder korting — wordt uitbetaald; bovendien loten een aantal prijzen uit van / 4800.—, / 1200.—, / 480.—, / 240.—, / 120.—, enz., totaal 2000 prijzen, waarvan de kleinste / 15.— bedraagt. De trekkingen geschieden in het openbaar onder notarieel toezicht. De lijst verschijnt binnen 3 dagen na de trekking. Na toezending van slechts / 1.25 storting, ontvangt men het nummer van 't origineele lot, waarmee men reeds deelneemt aan genoemde trekking en recht heeft op den VOLLEN prijs (dus ook op den VOLLEN HOOFDPRIJS van / 48.000.—) die er op mocht vallen; storting voor 2 stuks / 2.50; voor 3 stuks / 3.50 en voor 5 stuks / 5.—. Onmiddellijke toezending van 't verlangde aantal nummers volgt, na ontvangst van postwissel, aangeteekenden brief of per Giro No. 206887 door de

NATIONALE BANK, Parklaan 65c, HAARLEM

Een stuk, dat aan deze en volgende trekkingen deelneemt, dus een origineel stuk, kost / 15.—; er zijn zes trekkingen per jaar en geen nieten.

Bijna 400.000 prijzen ter waarde van verscheidene miljoenen guldens zijn reeds getrokken; probeer dus nu ook uw geluk.

*Zeg het
 met foto's*

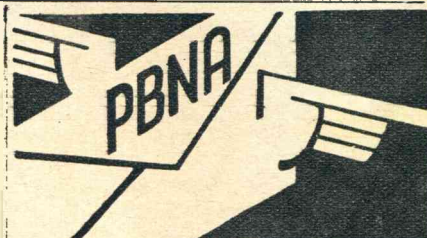
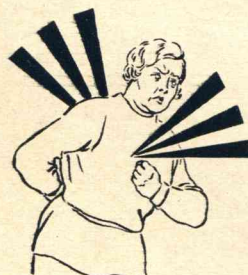
Ze zijn welsprekender dan een lang betoog. Ze blijven in herinnering nog lang nadat woorden al vervaagd zijn. Gebruik foto's voor een advertentie in deze kolommen. Ze passen volkomen in het kader van dit geïllustreerd blad. En het kost U niets extra's, want voor koperdiepdruk zijn geen cliché's nodig

*Indigestie verdween
 toen Kruschen verscheen*

Hier is een eenvoudig, maar waar getuigenis, dat velen zal overhalen ook eens Kruschen Salts te probeeren. „Jarenlang heb ik erg aan indigestie geleden. Tallooze middeltjes heb ik geprobeerd, maar zonder resultaat. Ik nam een kleine flacon Kruschen Salts en dit scheen me wel goed te doen, dus ging ik er mee door. Nu heb ik 4 groote flacons Kruschen gehad en ik voel me weer uitstekend. Ik heb ook geen last meer van opgeblazenheid, wanneer ik iets gegeten heb, dus nu gebruik ik iederen morgen Kruschen Salts.“ Mevr. E. C. D. te L. Indigestie wordt veroorzaakt door een storting in het inwendige organisme. Uw voedsel, in plaats van in Uw lichaam te worden opgenomen, hoopt zich op en gaat gisten, waardoor schadelijke gassen en zuren ontstaan, wat pijn en opgeblazenheid kan veroorzaken. De werking van de 6 zouten in Kruschen Salts is zoodanig, dat de spijsverteringsorganen tot regelmatig werken worden aangezet. En dat beteekent een gezegend einde aan indigestie en een vernieuwde eetlust, zonder de minste vrees voor pijn of opgeblazenheid naderhand. Kruschen Salts is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à / 0.90 en / 1.60 per flacon, omzetsbelasting inbegrepen. Let op, dat op het etiket op de flesch, zoowel als op de buitenverpakking, de naam Rowntree Handels Maatschappij, Amsterdam, voorkomt.

**Kruschen
 Salts**

STUDEER TECHNIEK THUIS

persoonlijk onderwijs volgens
 schriftelijke methode

- BOUWKUNDE
- WATERBOUWKUNDE
- WERKTUIGBOUWKUNDE
- ELECTROTECHNIEK
- CHEMIE

Opleiding voor alle technische examens en beroepen, in taal ruim 200 verschillende cursussen, aansluitend bij de meest uiteenlopende vooropleiding

vlugge studie, uitvoerige correcties, stipte verzending.
 Vraag kosteloos prospectus
 No. 12

PBNA
 ARNHEM
HET NED. TECHNICUM
 Dir. E. J. ROTHUIZEN en F. WIND

Overtuigd dat dit geestig Jan-gedicht van een onzer medewerkers door onze lezers naar waarde genoten zal worden, roepen wij gegadigden op voor het maken en inzenden van een lofzang op den naam Piet. Een prijs van f 15.— en een troostprijs van f 5.— stellen wij beschikbaar voor de naar het oordeel der Redactie best geslaagde twee Piet-gedichten. Vermits er aanmerkelijk minder Pieten dan Jannen worden gevonden, behoeft zoo een ge-piet-er niet grooter te zijn dan 75 regels. Inzending moet geschieden vóór 23 Jan. a. s. aan de Redactie van Panorama, Nassau-laan 51, Haarlem, onder het motto: „Piet-lied“.

ODE AAN „JAN“

EERBIEDIG OPGEDRAGEN AAN ALLE JANNEN IN JAN-UARI

DOOR JAN JANSZON

Mede-Jannen! Mogelijk hebt gij nooit geweten: Groot zijn niet zij die Alexander heeten, of Carolus, of Frederik of Constantijn! Eervoller is het, om Jan te zijn! Dit is voorloopig nog maar 'n bewering, Maar 't is te bewijzen door redeneering. Sterker nog! Door 'n eenvoudige telling Komen we tot de nooit-gehoorde stelling, dat ieder die Jan heet een groot man is, alleen al om 't feit dat hij 'n Jan is.

Immers — waarde naamgenooten — onder de groote mannen

zijn inderdaad opvallend veel Jannen, en aangezien men 'n stelling ook om mag keeren, kunnen we de zaak dus zóó formuleeren, dat elke Jan een opvallend groot man is omdat hij een Jan is!

Wij mogen niet in gebreke blijven deze redeneering door cijfers te stijven. Zoo hoort! — De statistiek toont duidelijk an: de groote mannen heeten voor tachtig procent Jan. Welnu! In mijn oog is de verdienste niet klein, voor tachtig procent een groot man te zijn. En om nu de juistheid van de statistiek te bewijzen (er mocht aan die tachtig procent eens twijfel rijzen) zal ik u aan gaan toonen hoeveel Jannen er wel zijn onder de beroemde mannen. Ik kan mij hierbij niet tot Nederland bepalen, daarom eerst een lesje in vreemde talen. De naam Jan is zóó schoon, zóó beroemd, zóó vol pit, dat ieder volk er zijn vertaling van bezit. Ik wil natuurlijk niemand kleineeren, door overbekende talen te repeteeren,

vermeld dus geen Fransch, Duitsch, Engelsch, Grieksch of Latijn, maar alleen talen die minder gebruikelijk zijn. Zoo vinden we dan voor 't Hollandsche „Jan“ Giovanni in Rome, in Moskou Iwan, in Budapest Janos, in Spanje Juan, Joannes in 't plechtige middeleeuwsch, en Jonas in 't Hebreuwsch. En dan nog 'n taal die ik maar gebrekkig ken: in 't plat-Amsterdamsch is 't Jèn. Na u aldus in zes talen te hebben toegesproken, en de noodige talenkennis in uw hoofden te hebben gestoken, kan ik u gaan verklaren hoeveel beroemde Jannen er wel waren.

Hier volgen de Jannen bij dozijnen: Koningen, geleerden en harlekijnen, Staatslieden, kunstenaars en virtuozen, Filmsterren en andere bollebozen. Staat in Neerlands kunst niet vóór de teekenaar-schilder Jan Toorop. Wie kent niet den koning Jan-Zonder-Land, wie niet den minstreel Jan van Brabant, of Jan Sobiëski, den beroemden Pool, of Jan Kubelik, den virtuoos op de viool,

en Jan Bartjens, den rekenmeester van de lagere school?

Wie kent niet den Bussumschen Jan Tabak, en lust niet iedereen Jan-in-den-zak?

En dan don Juan, die verliefde snuiter, en Jan Compagnie, de vriend van Michiel de Ruyter? U kent Jan van Schaffelaar, die zoo hoog dorst springen, en Jan Pieterszoon Coen, die Jacatra wist te bedwingen, en Jan Kiepora, die je in de film hoort zingen! Ook Jan Steen, die zoo'n ordelijk huishouden had, en Jonas die in den walvisch zat, en toen was zijn broekje nog niet nat.

Jan van Eyck, de Vlaming, beroemd om zijn paneelen, Jan Zwart, die zoo prachtig orgel kan spelen, Jean Louis Pasteur, de groote geleerde, en Johannes Brahms, die de Hongaarsche dansen componeerde, Jean Jacques Rousseau, beroemd om zijn boeken, en Janmaat, die aan boord zóó smakelijk kan vloeken,

dat men ook wel spreekt van Jantje Potdome — en drieëntwintig Jan-heetende pausen van Rome. Dan de Vlaamsche gildeheld Jan Hyoen, en John Rockefeller, bezitter van achthonderd millioen. Jan Haring, die de Spaansche vlag wist neer te halen, de Hollandsche zeeheld Jan van Galen, en Jantje Contantje, die alles direct kan betalen. Jan van Arkel, de ridder die zijn paard op kon beuren, Jan Sluyters, de schilder, met zijn brandende kleuren, en Jan Salie, die over alles zit te zeuren. Vervolgens Jan Hagel, het bakkersfabrikaat, en het gepeupel Jan Rap en zijn maat. Jean de Paris, de operaheld, Iwan de Verschrikkelijke, 'n czaar van geweld, en de raadspensionaris Johan van Oldenbarneveld. De Bourgondische hertog Jan zonder Vrees, en de Rotterdamsche tooneelspeler Jan van Ees. Jan Olieslagers, de eerste vliegenier, en de beroemde vaderlandsche Jan Plezier. Tolstoi's Iwan de Dwaas, de goedge dommerd, en Oome Jan, mijn goeie vriend uit den lommerd. Dan Jan van Gent, maar dat is eigenlijk een gans, vervolgens — de vrouwelijke Jan van Orleans. Dan Jantje Secuur, die nooit speelt met vuur, en Jan Cordaat, die zijn mannetje staat, en Jan Boezeroen, die net als 'n meneer wil doen. Verder Jan Brugman, die geweldig kon preeken, en Jan Publiek, die over alles mee weet te spreken, Hunyadi Janos van 't Franz-Joseph-bitterwater, en Jan Musch uit de Wijze Kater, ook als filmster optredend in Dood Water. Jean Louis Pisuise, de conferencier, en John Bull van over de Noordzee.

We hebben het al tot een heelen Janboel gebracht, maar toch komen er nog een vracht, onder anderen Jantje huult en Jantje lacht. Dan Jan Hen, de pottenkijker, en Jan van Beers, de rederijker, Johann Sebastian Bach van 't wohltemperierte klavier, en de koloniaal Jan Fuselier. Wat een apart mensch is toch een Jan!

Denk maar eens aan de uitdrukking: Jan en alleman.

Dan Jan-uari, de eerste maand van 't jaar, en Jean Jaureguie, bijna Oranje-moordenaar. Jan Kalebas, de pochende kwast, en Jan Klaassen uit de poppenkast. De kleine Johannes van Frederik van Eeden, de lange Jan in meerdere steden, de Hollandsche staatsman Jan de Wit, en Jan Brom, de Utrechtsche edelsmid. We kennen ook allen een Mallejan; dat is meestal een kar, maar soms ook een man. Jean Bart, de Duinkerker kaperkaptein, en de hervormer Johannes Calvijn. Dan de groote woorden jandoppie en jandorie, Verder Jan Comenius, Naardens glorie, en dan, in het land van Mussolini, de moderne schrijver Giovanni Papini.

Johann Wolfgang van Goethe, die Faust heeft gedicht, Janus, de god met het dubbele gezicht, en Jan Olie uit het Donkere Licht. Johnnie Weismüller uit Tarzan van de apen, Jan Wils, die 't Amsterdamsche Stadion heeft geschapen, Jan Blockx, componist van Vlaamsche gezangen, en zoete Jantje, die pruimen zag hangen. Jan Pijnenburg, de man van de sprint, en Potgieters Jan, Jannetje en hun jongste kind. Verder St. Jan, de evangelist, en Johann Strauss, de Wiener-Walz-componist. Dan tot slot en besluit de Jan van der Heyden, de Amsterdamsche motorspuit, en dan komt Jan de Akkerman met zijn paardje achteran.

MEVROUW SZÉKELY-LULOFS THUIS

Bij ons bezoek troffen wij mevrouw Székely-Lulofs in deze houding lezend in haar werkkamer aan. De voorliefde van op den grond te zitten bracht zij uit Indië mede, evenals de huid van den krokodil, dien zij op Sumatra zelf geschoten heeft.

De liefde voor mijn werk beschouw ik als iets, dat vanzelf spreekt, meer nog dan iets anders. En ik zou mij het leven zonder mijn schrijftafel niet kunnen voorstellen."

Treffender zou mevrouw Székely-Lulofs niet geteekend kunnen worden, dan door deze, hare eigen woorden, die zij tot onzen correspondent sprak, toen hij een onderhoud met haar mocht hebben en in de gelegenheid werd gesteld haar te fotografeeren in haar gezellige woning, daar ver weg, ruim duizend kilometer van Nederland, in 't villastadje Mátyásföld bij Boedapest.

En wanneer de schrijfster van „Rubber”, den

Een fotografisch interview van de beroemde schrijfster van „Rubber” in haar Hongaarsche woonstee

DOOR I. RONA

Indischen roman, die stormenderhand de harten van zoovele lezers in verschillende taalgebieden veroverde — nog onlangs verscheen een vertaling in het Hongaarsch — en waarvan de tooneelbewerking reeds bijna 200 m... is opgevoerd in ons land — ons vertelt van haar leven en haar werken, dan blijkt ons eerst recht, hoe onze beminnelijke gastvrouw in haar zonnige woning vol Indische herinneringsstukken, behalve dichteres, een hardwerkende vrouw is, die niet alleen veel en gestadig, doch ook systematisch werkt.

Terwijl zij den bezoeker een verfrissenden drank bereidt, vertelt zij ons dan, hoe zij voor vier jaar Indië verliet omdat haar man, die als twintigjarig Hongaarsch jongeling naar Nederlandsch-Indië was gegaan, ten einde daar zijn geluk te beproeven, zich onweerstaanbaar tot z'n geboorteland teruggetrokken gevoelde.

„Ik had heimwee naar de Hongaarsche goelach,” lacht de heer Székely, maar wij voelen hoe sterk de drang naar zijn vaderland geweest moet zijn, om hem te doen besluiten 't plantersleven vaarwel te zeggen en zijn rubberplantage op Sumatra te verkoopen.

Zoo reisde de familie dan naar Hongarije en vond in het vriendelijke Mátyásföld, dat dicht bij Boedapest te midden van het mooie Hongaarsche heuvel-land ligt, het ruime huis met den grooten, fraaien tuin, waarin de voor Hongarije zoo typische zonnebloemen staan, het huis, dat thans het eigendom der Székely's is en waar zij in de weinige jaren reeds zoo veel tot stand brachten.

Bij het hoekje met haar lievelingsboeken in de bibliotheek. Wie goede oogen heeft, zal er menig bekende uit de boekenwereld herkennen.

De schrijfster verhaalt dan, hoe zij beiden direct na hun aankomst begonnen te werken; mevrouw Székely aan haar eersten roman, haar echtgenoot aan zijn boek over Nederlandsch Oost-Indië, dat onlangs onder den titel „Von Urwald zur Plantage” verschenen is. Want ook hij is schrijver, en nog journalist bovendien.

Zoo luisteren wij naar dit Lied van den Arbeid, dat ons zoo ongeunsteld en zuiver uit haar mond tegenklinkt. Het ontstaan der romans „Rubber”, „Koeli” en „De andere wereld”, gedurende hetwelk bezoeken noch gebeurtenissen de schrijfster er van kunnen afhouden elken dag minstens een vijftal uren te besteden aan scheppend werk, dat

Terwijl zij den bezoeker een verfrissenden drank bereidt, vertelt de schrijfster van haar leven en werken. De heer Székely, eveneens schrijver en journalist, dien zij in Indië, waar hij een rubberplantage bezat, leerde kennen, zit naast haar.

„Mijn geboorteland is Indië,” zei mevrouw Székely-Lulofs, „vandaar dat deze Indische herinneringsstukken, waarvan sommige nog mijn vader toebehoord hebben, mij zoo na aan het hart liggen.”

verricht wordt alvorens zij den verderen dag in den familiekring kan doorbrengen, als vrouw van haar echtgenoot en als moeder harer zoontjes.

En wanneer de nieuwsgierigheid ons te machtig wordt, krijgen wij ten antwoord, dat met een nieuwen roman een aanvang is gemaakt, een roman, die in tegenstelling met de voorafgaande niet in Indië speelt, doch die in een Hongaarsch milieu zal zijn gehouden en in het jaar 1935 zal verschijnen.

Nog ander litterair werk verricht de schrijfster. Tezamen met haar man heeft zij de vertaling in het Nederlandsch op zich genomen van een viertal der beste Hongaarsche romans, waarvan er een, van de hand van S. Márai, onder den Nederlandschen titel „Vreemdelingen” reeds is gereed gekomen.

Zoo is dan mevrouw Székely-Lulofs niet alleen een vertegenwoordigster van Nederlandsche cultuur in Hongarije, doch tevens de vertolkster van het geestelijk leven in Hongarije voor ons land. En beiden landen bewijst zij aldus met haar werk wel groote diensten.

Dan laat onze charman- te gastvrouw ons haar

Na de lunch werd een wandeling gemaakt door den welverzorgden tuin met zijn typisch-Hongaarsche zonnebloemen.

tuin zien, die een der mooiste uit de omgeving is, en de trots waarmee zij ons op haar zelfgekweekte jonge ooftboomen wijst en de liefde waarmee zij over haar bloemen spreekt, zijn wel die van een vrouw van Nederlandschen stam.

Zij vindt dus, naast de zorg voor man en kinderen, nog den tijd de geheele huishouding te besturen en haar tuin te verzorgen. En diepe bewondering hebben wij voor onze landgenoot, die daar naast ons staat in dien tuin in het verre Mátyásföld, deze vrouw, die het talent en den moed en de werkkraft heeft een dichteres, een moeder, een echtvriendin en een huisvrouw te zijn.

Heel dicht bij hun woning is 't vliegveld van Boedapest, en de Pelikaan, de Ekster en hoe die andere groote vogels onzer K.L.M. nog meer mogen heeten, vliegen op hun weg naar en van Indië over haar dak, als brachten zij bij monde van hun daverende motoren een groet uit een der beide landen, die haar zoo na aan het hart liggen.

Een toeval, dat bijna symbolisch is...

Wij maakten ook kennis met het zoontje van de schrijfster, dat er niet veel voor voelde om zich in zijn spel te laten storen ter wille van een foto.

En nauwelijks hebben wij afscheid genomen van onze gastvrouw, of zij zit reeds weer bij den arbeid. Iets wat wij nog snel, en zonder dat de schrijfster het weet, op de gevoelige plaat vastleggen.

ARME MAN RIJKE MAN

*De rechter wilde den
vreemden jongeman
gevangen nemen —
het nichtje had hem
lief. Gelukkig werd
het misverstand uit
den weg geruimd.*

DOOR A. G. GREENWOOD

De maan maakte van het smalle laantje een schaakbord van zwart en zilver. Maar noch het meisje dat in het groene poortje van den tuinmuur stond, noch de man, die haar beide handen vasthield, trok zich daar iets van aan, evenmin als van het feit, dat het verre geboem van de trage Big Ben één sloeg. „Maar wanneer... wanneer voor 't éerst?” vroeg Eve fluisterend.

Hij schudde het hoofd. „Ik weet niet. 't Kwam... „O, Eric!”

Hij lachte in haar verwijtende oogen.

„Je wilt, dat ik zeg: den eersten keer, dat ik je zag — in dat restaurant, toen Harry me aan je voorstelde! Toen was 't niet! Toen niet!”

Hij sprak in een heftig gefluister, alsof die ontkenning van het hoogste gewicht was.

„Ik weet 't echt niet, Eve. In ieder geval houd ik nu van je. 't Is net, of ik altijd van je gehouden heb — of ik die jaren, vóór we elkaar kenden, niet geleefd heb.”

„Ik heb *echt* geleefd,” antwoordde zij, met haar lippen dicht bij zijn oor. „'t Was een ander meisje — een kribbige kat — een echte leelijke egoïstische heks! Die heb jij doodgemaakt.”

Hij knikte, bracht het hoofd achteruit en keek diep in haar oogen.

„Een egoïstische vrouw zou niet met *mij* willen trouwen. Eve — lieve Eve — heb je uitgerekend, wat 't je kost?”

„Nee — ik reken niet.”

„Maar je oom...”

„Hij onterft me!” zei ze lachend. „Hij zal 't land hebben — weken lang, jaren zelfs; misschien houdt hij 't voorgoed — in ieder geval zal hij ons nooit ook maar een haartje helpen. Hij zal ons niet meer willen kennen. Kan 't jou schelen? Mij niet. Dat zijn allemaal bijzaken.”

„Maar 't is geen pretje, arm te zijn — geen mooie kleeven te hebben,” hield hij haar voor. „En geen kans meer op schouwburgen en restaurants en bals en zoo.”

„Onzin!” murmelde zij, met haar lippen even zijn wang rakend. „Als je een groot man bent en massa's geld verdient, kunnen we dáár weer aan denken. Tot zoolang ben ik tevreden.”

„Je bent een juweel,” zei hij plechtig.

„En ik moet beslissen naar binnen — nu dadelijk,” zei ze. „Als we ontdekt worden, krijgen we een heidsch spektakel. Vergeet niet, dat ik zoogenaamd in mijn mandje lig! Oom mag geen flauw vermoeden hebben, tot je ver genoeg bent, om me te komen halen, al moest ik er voor in een gevangenisshol gaan wonen! Dus morgen om tien uur — bij 't beeld van Peter Pan. Slaap maar lekker, lieveling.”

Zij stond op haar teenen, met de oogen dicht, de lippen gereed, maar hij kuste haar niet — plotseling greep hij haar hand en deed „Sst!”

Van het plein, zilverig ivoren in het maanlicht, kwam een man, hollend, het smalle laantje in. Hij zag de twee gedaanten aan het poortje, maakte een vreemd, verschrikt en schrikwekkend geluid, deed een zijsprong, liet daarbij iets vallen, en repte zich naar de Kennethstraat, waar het laantje op uit kwam.

Het groene deurtje achter Eve stond op een kier. Snel had zij zich teruggetrokken. Haar schouders drukten tegen de deur, die half open ging.

Eric had haar losgelaten en stond gereed. Een seconde staarde hij den man na, die zich in de maneschaduw van den muur hield, toen deed hij twee vlugge stappen, bukte zich en raapte op, wat gevallen was.

Tegelijkertijd werden er voetstappen hoorbaar. „Pas op!” fluisterde Eric, zonder het hoofd om te wenden. „Ga!”

Zij verdween en liet het groene deurtje dichtvallen, schoof er de knip op en ging den tuin in.

„Hé, jij, wat moet dat!” hoorde zij.

Zij herkende de stem — de basstem van haar oom, sir Arthur Fliteroft, rechter van het Hooge Hof — herkende die stem en snakte verschrikt naar adem.

„Te laat, meneer,” hoorde zij Eric opgewekt roepen. „Hij is een minuut vóór. Met een vaartje van twaalf kilometer.”

„Hé? En wat heb je daar dan?”

„'t Lijkt wel een beker.”

„'t Is een beker,” zei de rechter, en tegelijkertijd klonken er nieuwe voetstappen. „Mijn beker. 't Is een beker, en hier is een politie-agent. Hé agent, schiet op!”

„Mag ik den agent aanraden om flink op te schieten, zooals u 't uitdrukt?” zei Eric. „De dief is naar die straat toe gerend.”

„O ja?” zei de rechter. „Mag ik dan vragen, hoe u in 't bezit van een deel van 't gestolen goed komt?”

„Hij schrok van ons...”

„Ons?” vroeg sir Arthur. „Laat maar aan mij over, agent. *Ons* zei u?”

„Van *mij* bedoel ik,” zei Eric. „Ik stond hier.”

„Waarom?”

„Om te rusten. Een mensch mag toch zeker wel rusten? De kerel zag ons — *mij* bedoel ik — en toen sprong hij als een kat op de heete kolen en hij liet dezen beker vallen. Pakt u maar aan, als hij van u is. Hij sprintte. En ik sprint ook, als u er niets tegen hebt.”

„Kalm, kalm,” zei de rechter, onheilsspellend beleefd — de toon, dien hij gebruikte, om ongelukkigen tot zware straffen te veroordeelen. „Ik hoor gerucht. Ik sta op. Ik ga naar beneden. Ik zie een man van uw grootte in 't donker hurken. Hij klimt 't raam van de eetkamer uit. Ik ga hem na — door de voordeur. Net als hij hier 't laantje ingaat zie ik een politie-agent. Ik wenk hem en zet de vervolging voort. Op 't donkerste plekje tusschen mijn poort en de Kennethstraat zie ik iemand wegschuilen, met mijn gestolen eigendom in zijn handen.”

„Maar meneer... u bent toch niet zóó dom, dat u *mij* verdenkt?”

„Waarom niet?” vroeg sir Arthur. „U ziet er min of meer fatsoenlijk uit — dat doen alle inbrekers tegenwoordig. Agent, we zullen naar binnen gaan en daar verder praten.”

Het liep er op uit, na verderen opgewonden redestwist, dat de voetstappen der drie wegstierven in het laantje. Eve glipte gauw den tuin door en naar binnen, en ging de trap op naar haar kamer.

Daar trok zij haar kleeven uit, een pyama en een kimono aan, woelde haar bed door elkaar, en verliet behoedzaam haar kamer weer.

Beneden in de hall hoorde zij de stem van haar oom.

„U wilt uw naam en adres niet opgeven. U weigert, een bevredigende verklaring te geven van uw aanwezigheid in het laantje. Ik ben er van overtuigd, dat uw heele verhaaltje een samenraapsel van leugens is. U laat mij geen keuze. Agent, wacht even, dan kleed ik me aan, en ga ik mee naar 't bureau — dan kunnen jullie hem meteen houden.”

„En dat noemt zich notabene een rechter!” riep Eric spottend uit.

„En hoe wist u, dat ik rechter ben?” antwoordde sir Arthur triomfantelijk. „Schrijf op, agent; hij heeft natuurlijk eerst terrein verkend.”

Puffend en stampend kwam hij boven.

Eve aarzelde. De waarheid — dat zij bij Fenner gedanst had, terwijl haar oom niet beter wist, of zij lag in bed — was zooiets enorms, dat zij er niet voor uit dorst te komen.

Zij sloop de trap af naar de eerste verdieping en klopte aan de kamerdeur van haar oom.

Hij deed in eigen persoon open.

„Pardon voor al die stoornis, kind,” zei hij. „Kom

binnen, dan zal ik 't je uitleggen. Je hoeft niet te beven als een vlam van 'n kaars in den tocht! Ga zitten.”

Sir Arthur, puffend van het zware werk, zijn schoenen vast te maken, vertelde, wat er gebeurd was.

„Ik heb eens nagedacht,” besloot hij. „Misschien spreekt hij wel waarheid. Maar hij verzwijgt iets. Hij beschermt de een of andere dwaze vrouw. Ik denk er over, hem een kansje te geven...”

„O ja, doet u dat, oom! Hij lijkt mij heelemaal geen inbreker!”

„Lijkt jou...? Wat weet jij er van?”

„Alles... al wat u me verteld hebt.”

Zij boog het hoofd, bang, dat zij door verdere onvoorzichtige woorden Eric's laatste kans op ontsnapping bederven zou.

„Ga weer naar bed!” riep haar oom, met even veel venijn in zijn stem, als had hij een heel andere bestemming genoemd.

Zij gehoorzaamde zwijgend — tenminste, zij ging naar de deur van haar slaapkamer; daar bleef zij echter scherp staan luisteren.

„Wie was er bij u?” vroeg de rechter, die weer naar beneden was gegaan. „Ik zou maar opbiechten als ik u was. 't Was natuurlijk een dame.”

„Ja, dat was 't,” erkende Eric. „We waren wezen dansen.”

„Ik ben geneigd, om uw lezing van 't geval te gelooven,” zei de rechter, met ergerlijke neerbuigendheid. „Als ik u laat gaan — nee, stil alsjeblieft, agent, ik weet best, wat ik doe — wilt u dan in den loop van den dag naar die dame toegaan, en haar overhalen, om persoonlijk uw verhaal te komen bevestigen?”

„Hoe. Moet ze u schrijven?”

„Nee, hier komen, bij me, met u samen.”

Eve hoorde een zacht laag gefluit. „Ja kijkt u eens, ik ben bang...” begon Eric. „Ik kan 't haar natuurlijk vragen, maar er zijn bezwaren — ernstige bezwaren. Maar ik kan u dit beloven. Ik zal haar over het geval spreken, en ik zal vast en zeker na etenstijd hier komen.”

„Op uw eerewoord?”

„Ja, en bovendien... even zien wat ik bij me heb... ik zal zes pond waarborg hier achterlaten.”

Rechter en politie-agent praatten tegelijk, maar als gewoonlijk won sir Arthur. De voordeur werd geopend. Eve liep op haar teenen naar het raam. De agent kwam te voorschijn, zette zijn helm recht. Daarna kwam ook Eric naar buiten en vlug liep hij in oostelijke richting. De rechter kwam met zwaren tred de trap op.

Eve stond voor het raam, maar voelde zich niet in 't minst geraakt door de glorie van den dageraad. Zij zat op een zeer pijnlijke manier in de knel. Wegens geldgebrek was een opstand onmogelijk. Buiten het zakgeld, dat sir Arthur haar gaf, bezat zij geen penny. En Eric was er, voorzoover zij wist, niets beter aan toe: hij was advocaat, maar blijkbaar zonder practijk, en zeker zonder kantoor, want zij had de lijst der advocaten van haar oom doorgekeken, en er zelfs zijn naam niet in gevonden.

Oom Arthur zou razend worden. Het graafschap Cork met tante Kate, of Glen Sligachan — land, waargeen land meer achter ligt — met nicht Charlotte. Het waren griezige vooruitzichten.

Zij ontmoette Eric dien morgen in het park van Kensington en zij zaten in de schaduw van een boom op twee groene stoelen, ernstig pratend.

„Als je bekent,” was Eric's meening, „stuurt hij je niet alleen naar Cork of Sligachan, maar hij vergeeft 't je misschien nooit. Je schijnt op 't oogenblik zijn eenige erfgename te zijn.”

„Dat zegt hij tenminste. Toen ik nog egoïstisch was, dreigde hij altijd met dien stok, en dan kroop ik. Maar nu ben ik niet egoïstisch meer.”

„Lieve!ing!” riep Eric uit. „Zou je alles willen verliezen tot den laatsten cent? Zou 't je niet kunnen schelen, om doodarm te zijn?”

„Geld is maar slijk!” antwoordde zij plechtig. Hij begon te lachen.

„'t Kan alleen Cork of Sligachan beteekenen!” zei hij. „Als we nu eens in... laten we zeggen twee jaar niet konden trouwen?”

„Ik zal wachten, schat.”

Hij gaf het gras een por met zijn wandelstok en keek haar aan.

„Vast en zeker, wat hij ook zegt?”

„Wat hij ook zegt, doet, denkt of dreigt,” zei ze ernstig. „Dus dat is afgesproken. Kom maar niet vóór negenen vanavond. Ik zal hem eerst eens lekker laten eten. 't Zal wel niet helpen, maar misschien stormt 't dan een beetje kalmer. Eric, schat, je zult flink moeten aanpakken — werken als een paard.”

Sir Arthur Flitercroft dineerde dien avond met de spijzen, die hij het liefste had. Daarna speelde Eve een kwartier lang de stukken, die de onmuzikale rechter graag hoorde.

Daarna ging zij op een stoel zitten, tevoren zóó geplaatst, dat degene, die er op zat, het gelaat in de schaduw hield, en zei:

„Oom, ik zou graag eens met u willen praten.”

„Kijken staat vrij,” zei de oude heer grappig. „Een nieuwen hoed zeker?”

Zij glimlachte ongemakkelijk. Nu het kritieke oogenblik gekomen was, had de moed haar begeven.

„U zult wel erg boos zijn... en u hebt het volste recht om boos te zijn,” begon zij liefjes-bedeend.

„Draai er niet omheen,” viel hij haar in de rede. „Ik ben zeventig. Spreek op.”

„Ik heb er heel erg spijt over, maar 't is niet heelemaal mijn schuld geweest...”

„Mijn schuld zeker,” kwam hij norsch, „natuurlijk mijn schuld. Goed. Ga maar door.”

„Ik ben pas twintig, ziet u,” vervolgde zij. „Ik... ik vind, dat u misschien een beetje erg streng voor me geweest bent. U hebt er niet aan gedacht, dat ik zoo jong was. U...”

„Integendeel. Als ik er niet aan gedacht had, dat je zoo jong was, had ik je in 't gekkenhuis gestopt,” zei hij glimlachend. „Wie zich niet verdedigen kan geeft altijd de schuld aan een ander. Wat heb je uitgehaald? Schuld gemaakt? Gespeeld?”

„Ik heb kennis gemaakt... met een man,” zei ze, en sir Arthur verschoof in zijn stoel en bracht zijn vingertoppen tegen elkaar, gelijk hij in de rechtszaal placht te doen. „Ik werd aan hem voorgesteld door Harry Abbott, Kathleen's broer. Daarna heb ik hem toevallig nog eens ontmoet...”

„Toevallig,” zei sir Arthur, iedere lettergreep rekkend. „Zou ik misschien zijn naam mogen weten?”

„Eric Bridge.”

„Van de Bridges uit Horsham?”

„Ik... ik geloof 't niet. Ik weet 't heusch niet. Ik heb er nooit naar gevraagd. Hij is advocaat.”

„Onbekend.”

„Tot nu toe onbekend,” gaf zij toe.

„En nu wil hij zeker hier komen. Heb je gepraat? Weet hij, dat je mijn pleegkind bent? Weet hij, dat ik... niet arm ben?”

„Hij wil hier komen,” antwoordde zij. „Hij houdt van me, oom, en ik houd van hem.”

Sir Arthur knikte.

„Ik had andere plannen, zooals je weet,” zei hij. „Ik heb nooit verzwegen, dat ik je graag met mijn neef...”

„Maar oom, ik heb hem nog nooit gezien!”

„En je zult hem ook nooit zien, als 't aan jou ligt,” antwoordde hij stekelig. „'t Is geen wonder, dat je hem nog nooit gezien hebt — hij is in Quebec geboren, en jij in Londen, en zóó ver zijn we nog niet met de televisie. Mijn zuster Clara is dertig jaar geleden met haar man naar Canada getrokken. Philip Lethbridge heeft fortuin gemaakt, en zijn eenige zoon Fred heeft dat fortuin geërfd. De knaap zag een portret van je. Ik moet toegeven...”

De oude heer aarzeld even, ging toen verder.

„Ik heb niet voorzien, dat een Canadees zoo zielig sentimenteel kon zijn. Hij schijnt zich verbeeld te hebben, dat hij verliefd op je was. Hij vertelde 't aan zijn moeder, en die heeft mij geschreven. Toen je hoorde, dat Fred rijk was, scheen 't idee je wel aan te staan.

„Je bent zoo dwaas geweest,” vervolgde hij smalend na een pauze, „aan een vriendin in Quebec te schrijven. Je zei — ik haal je woorden letterlijk aan — dat je een man met zoo'n vermogen trouwen zou,

al had hij een gezicht als een baviaan. Je vroeg, of ze je een kiekje van Fred kon sturen...”

„Ja, 't was schandelijk. oom. Ik wil niet eens probeeren, me te verdedigen...”

„Wacht even. Toen je lieve vriendin je aan Fred verraden had, schreef hij mij. Ik begreep toen, dat ik op een huwelijk tussehen jou en hem niet meer behoefde hopen. Maar ik begreep ook, dat ik me over je keuze van een man niet ongerust behoefde te maken. Hoezeer ik 't betreur, ik twijfel er niet aan, of je hebt een verstandige keuze gedaan. Het spijt me, dat hij niet van de Bridges uit Horsham is, maar...”

Hij haalde de schouders op.

„Hoeveel hééft hij?”

„Ik geloof niet, dat hij rijk is,” antwoordde zij. „Of liever, ik weet wel van niet. Hij is nog arm.”

„O! Zijn zijn ouders rijk? Heeft hij iets te wachten?”

„Ik geloof 't niet. Nee, hij moet er zich zelf bovenop werken, oom. Ik had 't u pas willen vertellen, als hij ver genoeg was, om te trouwen, oom. Maar de omstandigheden... er is iets gebeurd...”

Zij zweeg, keek snel naar hem op, zag, dat hij vocht met zijn toorn, en sprak onsamenhangend verder.

„Daarom begon ik er over, dat 't zoo saai was. 't Is saai, voor een jong meisje. Andere meisjes mogen veel meer. Al uw kennissen zijn van uw leeftijd...”

„Ouwe wijven,” hoonde sir Arthur.

„Ik ben gisteravond na 't diner uitgegaan. Ik had de glazen deuren in de eetkamer en 't tuinpoortje aan laten staan...”

„Dus de inbreker kon binnenkomen,” zei sir Arthur, nog dreigend kalm. „Ga verder.”

„Ik ben met Eric bij Fenner wezen dansen. Hij heeft me naar huis gebracht. We stonden voor 't poortje, toen...”

„Jij!” siste sir Arthur. „Jij! Afspraakjes! Stiekum 't huis verlaten! Voor zoo'n vlegel, dien niemand kent! Een schandaal voor 't heele plein...”

Woedend sprong hij op, en Eve keek hem smeekend aan.

„Hij houdt zijn woord. Hij komt hier vanavond. Wilt u... mogen we trouwen? 't Spijt me zoo, dat ik u bedrogen heb...”

„Ik geef natuurlijk geen toestemming tot zoo'n huwelijk met een armoedzaaier. Ik houd je natuurlijk niet langer hier. Ik geef je natuurlijk geen zakgeld meer, om 't in danskrotten te vergooien. Ik beschouw je natuurlijk niet meer als erfgename. Je bent geen bloed verwant van me, dus je kunt niets eischen. Ik zal hem straks óók vertellen, dat je morgen naar je tante Kate in Cork gaat, en dat je, bij mijn leven en na mijn dood, geen penny van me te wachten hebt. Alleen als je plechtig belooft, je nooit meer met dien avonturier in te laten, zal ik...”

Hij slikte even, voor hij verder sprak.

„Zal ik je nicht Charlotte hier te logeeren vragen, voor een half jaar, om op je te passen, tot je die... die malligheid vergeten bent.”

Eve stond op. Hij had zijn laatste kogel afgevuurd — zij had niets meer te vreezen.

„Zal ik dan maar gaan inpakken?” zei ze rustig. „Ik hou van hem, ziet u.”

Maar de jongen zou wel verstandiger zijn, dacht sir Arthur. Hij somde zijn dreigementen en voorwaarden dus nog eens op, en ging toen naar beneden, naar zijn studeerkamer.

Toen Eve alleen was, zag zij huiverend de toekomst tegemoet. Een jaar in het sombere eenzame huis van tante Kate, en dan? Een betrekking?

Eve had voor geen betrek-

king iets geleerd. En toegeven zou haar voorgd nooit.

Het verbaasde haar zelf, zooals zij veranderd was. Enkele weken geleden nog zou zij 't niet mogelijk geacht hebben, dat zij zooveel op zou offeren voor een man. Nu was zij bereid, alles op te offeren.

Zij keek naar de klok en wachtte, tot er negen trage slagen klonken. Bijna onmiddellijk daarop hoorde zij de bel. Zij liep op haar teenen de kamer uit en boog zich over de leuning.

Eric kwam binnen, de deur ging dicht en Eric volgde den huisknecht naar de studeerkamer van sir Arthur. Het werd stil.

Lang stond zij daar, en hoorde zij de stem van sir Arthur grommen als verren donder. Opeens ging de deur der studeerkamer open.

„Maar je laatste brief is pas zeven dagen geleden in Quebec gepost!” hoorde zij sir Arthur zeggen.

„Dien heeft moeder voor me gepost.”

Dit zei Eric, en Eve hield haar adem in,

„Ik kon niet gelooven, dat zoo'n lief meisje al die malligheid meenen kon, die zij schreef. Ik besloot me te gaan vergewissen. Ik sprak met Harry af, dat die mij voor zou stellen... 't is maar half een valsche naam, oom... Eric voor Frederick en Bridge voor Lethbridge...”

Eve zag nu de twee mannen in de hall.

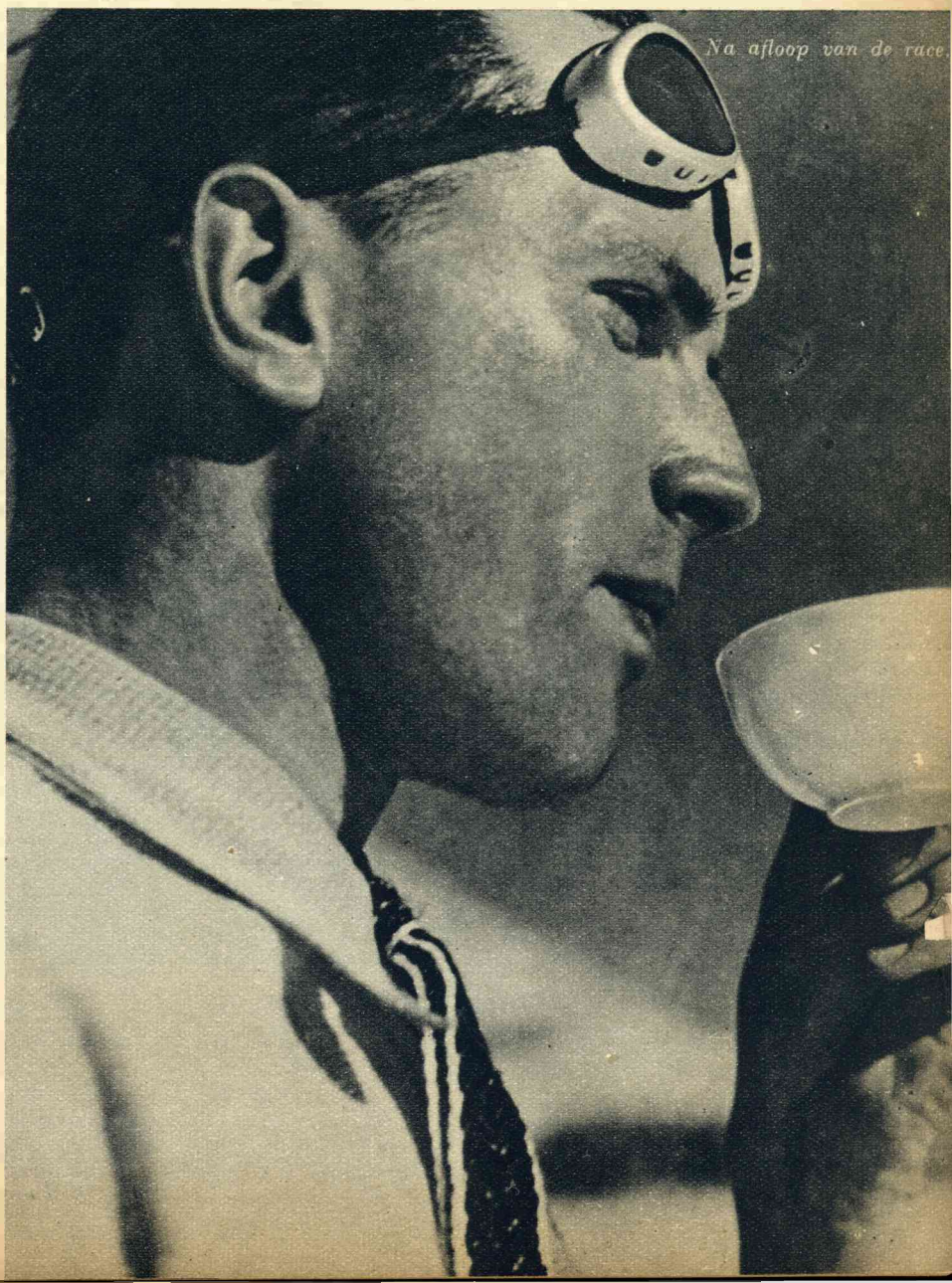
„Rakker dat je bent!” riep sir Arthur uit. „Nee! Ik ben woedend. 't Is nooit goed te praten...”

„Bokt u nu niet! Ik heb haar gevonden, de echte háár, haar heerlijke hart!” riep Eric uit. „We zijn verloofd. 't Kan haar geen steek schelen, of ik rijk ben of arm, en of ze iets van u erft of niet. Ze waagt er die gevangenschap in Ierland op. Ze is bereid, met 'n armen stakker te trouwen. Is 't niet om te gillen?”

„Ik... die uitdrukkingen van u begrijp ik niet,” mokte sir Arthur, maar Eric greep hem bij den arm en de rechter begreep voluit, dat de opgetogenheid van den jongen man voor niets zou wijken, dat hij doen of zeggen kon.

Eve lachte — zij kon het goedbedoelde bedrog niet in 't minst kwalijk nemen; en toen zij op haar teenen terugliep, naar haar kamer, om daar de dingen af te wachten, die verder gebeuren zouden, hoorde zij Eric zijn best doen, om zich duidelijker uit te drukken:

„Nou, oom, ik bedoel: vindt u 't niet gewoon 't toppunt?”

Na afloop van de race.

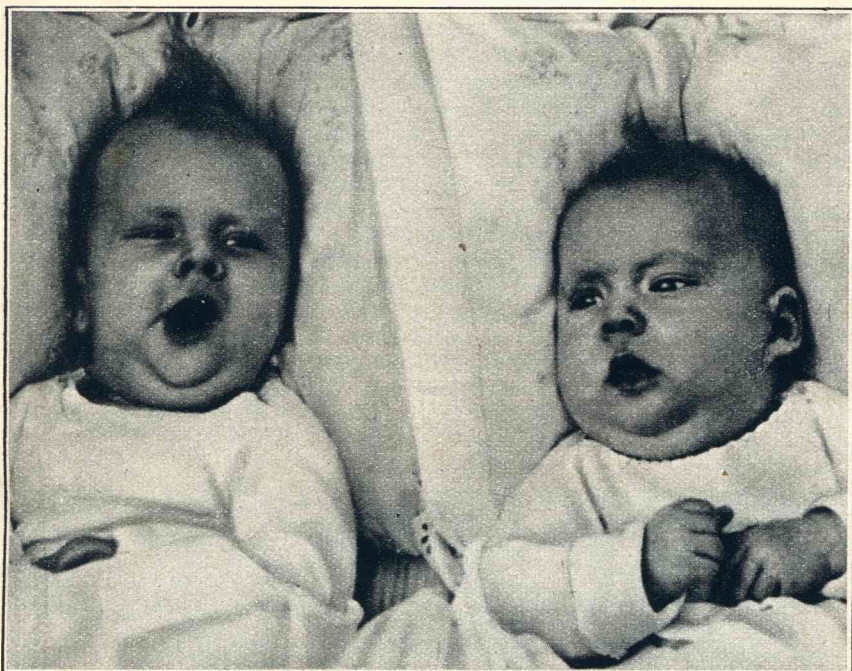

DIALOOG VAN EEN

EIGENWIJS TWEELING

Bob: „Ik verveel me dood. Zullen we 'ns een keel opzetten, Mop?”
Mop: „Accoord, Van Putten! Begin maar — ik volg wel.”

Mop: „Komen ze nog niet? Wacht even... moet je mij 'ns hooren.”
Bob: „Harder... Harder... Je weet hoe stijfkoppiĝ ze zijn.”

Bob: „Hoor jij iemand komen? Nog niet? Geef ze er van langs Mop.”
Mop: „Ik ben er bijna heesch van. 'k Ga maar een uurtje dutten.”

Bob: „Ik ook. 'k Kan - m'n oogēn - nauwelijks - open houden.”
Mop: „Maf ze, Bobby. He-he....” (Rust in de kinderkamer.)

IBIS SHAG

Een zeer lichte melange
voor pijp en sigaretten.

De smaak van een
Amerikaansche sigaret.

IBIS SHAG waait niet uit de pijp.
Mits luchtig gestopt, is IBIS SHAG
zelfs lichter dan gewone baaitabak.
Met een pijp IBIS SHAG doet U
veel en veel langer dan met een
pijp gewone Hollandsche rooktabak.
Daarom is IBIS SHAG zoo voordeelig.

DOBBELMANN

lekker... man!

Het brandende s.s. „Morro Castle” voor
het strand van Ashbury Park (New Jersey).

Het doodsuur van een zeekasteel

DOOR RUDOLF VAN WEERT

De brand op het Amerikaansche passagiers-schip Morro Castle heeft de wereld zoo diep geschokt, als sedert den ondergang van de Titanic in April 1912 niet meer het geval was geweest. Wie den omvang en de omstandigheden van de ramp der Morro Castle nagaat, meent een roman te beleven. Maar het is geen fantasie van een dichterlijk brein, wat men hier lezen gaat — het is treffende, ontroerende waarheid, niet vermengd met valsche berichten en gezochte romantiek! Het is een trouw verslag van schokkende feiten, die het gevolg waren van rampspoed evenzeer als van schuld. De schrijver is op het eerste bericht van de ramp der Morro Castle uitgetrokken, om ter plaatse de gebeurtenissen te bestudeeren — hij heeft de zittingen van den zeraad bijgewoond, alle getuigenissen van betrokkenen en deskundigen gehoord. Hij heeft de volle waarheid over het doodsuur der Morro Castle doorgrond — en die waarheid is tragischer dan alles, wat een allerlevendigste verbeelding zou kunnen uitdenken. In het verhaal, dat hier begint, wordt een getrouw verslag gegeven van feiten — de lezer zal tafereelen voor zijn oogen zien, die hem tot in de ziel raken... maar niets zijn dan een onbetwifelbare, onverbiddelijke werkelijkheid.

In den nacht van 7 op 8 September.

Den avond van den zevenden September lag de hitte drukkend over de stad New York. Op den Broadway, de kolossaalste plezierstraat ter

wereld, schoof over de trottoirs een ongeloofelijk groote mensenmenigte langzaam vooruit, opeengedrongen, voetje voor voetje. Menigmaal, op de hoeken der zijstraten, bleef de menigte staan, tegengehouden door de roode verkeerslichten. Dan stonden al die mannen en vrouwen, lijdend door de felle hitte, die ook in den herfst de stad nog niet spaarde, zonder belangstelling te kijken naar de vier, vijf rijen auto's, die uit de zijstraat kwamen en den Broadway overstaken. En langzaam komt de massa weer in beweging, als de groene lichten aangaan, als men de zijstraat kan oversteken, en over den Broadway zelf acht à tien rijen auto's zich met een dolle snelheid verder reppen.

Er hangt op zulke avonden een lichte nevel over den Broadway. De uitwasemingen van de restaurants, de consumptie-salons, de bioscopen en de hallen der hotels, het stof van de smerige straat ook stijgt ten hemel en besluit geleidelijk het uitzicht op de stralende en flitsende zee van licht-reclames, die de heele stad pijnlijk hel verlicht.

Het is nu een van die laatste warme zomeravonden, waar eenieder van wil profiteren. En terwijl de mensenmenigte voortschuijt langs de bioscopen, langs de schouwburgen, langs de restaurants, langs de tingeltangels, wordt er een monsterachtige stroom van muziek over haar hoofden uitgestort. Uit alle café's, uit alle bioscoop-hallen, ja uit alle zaken galmen de luidsprekers. Uit iederen auto, uit iedere taxi vooral klinkt gezang en muziek;

Copyright Panorama—A. B. C. Press-Service.

op zomeravonden baadt zich als het ware de heele Broadway in die eigenaardige, de zenuwen zoo vreemd aangrijpende muziek, die nooit ophoudt, die steeds éenerlei klinkt, en die met haar luchtig rhythme duidelijk herinnert aan de negermuziek uit de stadswijk Harlem. Iedereen kent alle wijsjes precies, want als een schlager eenmaal bekend is geworden in deze stad, in heeft geslagen, dan spelen alle bands hem vijf-, tien-, twintigmaal per avond. Dezen avond en dezen nacht spelen zij „Cocktail for you”, en dan klagend, met een droefgeestigheid en een sentimentaliteit, die ons Europeanen vreemd zijn, „Smoke in your eyes”. En als iemand van al die menschen eens op het idee kwam, omhoog te kijken uit dat niet te ontwarren gewoel en gewemel, dan zou hij zien, dat hij niet door een straat liep, maar door een geweldig ravijn, met het asfalt van den Broadway als bodem en de reusachtige gevels als wanden.

Een blok of zes verder, naar den kant van de Hudson, is er eveneens gedrang, op wegen, die onder en over elkaar heen gaan: daar snorren de auto's voort van hen, die den avond en het week-end buiten willen doorbrengen. Zij rijden langs den oever van de Hudson, landinwaarts. Zij bereiken de bruggen en veren, waardoor zij uit het havenkwartier op de mooie, breede oeverlaan, de Riverside Drive, zullen komen. Aan hun linkerhand ligt de Hudson, waarop zes of acht Amerikaansche oorlogsschepen liggen, in klaren lichtglans, waarop de veerbooten in groote snelheid en met dol lawaai voortrazen, waarop men de luxe-vaartuigen der millionairs ziet, en bij 't begin van dezen warmen nacht

vele booten met lichten langzaam hun weg zoeken. Hier waait het een heel klein beetje, hier is het niet zoo onhoudbaar als in het dal van den Broadway. Rechts van die oeverlaan stijgen de woonhuizen tot dertig, veertig verdiepingen omhoog. De auto's schuiven verder, en de keten van wagens wordt uiteengetrokken, tot zij met een scherpe bocht den oprit naar de Washingtonbrug nemen, om zich vervolgens aan den anderen oever te verspreiden.

Aan den tegenovergestelden kant van het eiland Manhattan, aan de East River, waait geen koele wind. De muur van Wallstreet reikt tot bijna aan de rivier. Aan deze zijde van het eiland spuwt de Chineezewijk haar menschen uit, en hier ligt ook ergens de slecht befaamde Bowery, de buurt, waar men des nachts geen stroom, maar een geweldigen stortvloed van ellende en werkloosheid ontmoet. Aan deze donkere East River, bij pier dertien, verbreedt zich de kade tot een plein, dat aan den oever begrensd wordt door de loodsen der Amerikaanse Scheepvaartmaatschappij de Ward-Line. Er branden nog een paar trieste lichten in de groote loodsen, waar de schepen dier maatschappij plegen aan te komen of te vertrekken. Een paar beambten zijn bezig met de laatste voorbereidselen, die morgen de passagiers van de Morro Castle, een schip van deze maatschappij, in staat moeten stellen, zonder moeilijkheden te landen. Er worden tafels geplaatst, de letters van het alfabet worden aan touwen opgetrokken — zoo kunnen de koffers der passagiers door de stewards ordelijk en regelmatig van het schip worden gebracht, voor het douaneonderzoek en het nazien der passen. Weldra gaan ook deze lichten uit.

Aan den eenen kant van het eiland Manhattan, aan de Hudson, wordt de mooie straat, door prachtige woonhuizen bezoomd, door tal van auto's gezocht — aan den anderen kant echter, aan den oever der East River, is het stil en doodsch. En hoe verder de heete nacht vordert, des te duidelijker hoort men nu en dan een schreeuw opklinken van een der donkere plekken aan dezen somberen rivieroever — een klagende vrouwenstem, of het wilde en verwarde tieren van een paar dronken lui, door den drank saamgebracht.

Midden in den nacht hangt de nevel over den Broadway steeds zwaarder. De wolk van damp en stof, die langzaam opstijgt, is geklommen tot aan de randen der daken. Majestueus en dreigend, hel verlicht, steekt de slanke gevel van Radio City, met haar dozijnen verdiepingen, boven heel het stadsgevoel uit. In een der bovenste verdiepingen van dezen toren, die ondanks de crisis gebouwd werd en nu als een waarschuwend kenmerk des tijds leeg boven de stad uitsteekt, ligt het elegantste en waarschijnlijk ook duurste restaurant van New York. Daar zitten in de Rainbow Room, de Regenboogzaal, omstreeks twee uur in den nacht mannen en vrouwen in elegant avond-costuum, met den zeldzaamsten en duursten opschik der wereld behangen. Als zij hun oogen zat gekeken hebben aan de Fransche zangeres, Lucienne Boyer, die „Parlez-moi d'amour" zingt, slaan zij de oogen op, en ver, door niets gestoord, waart hun blik over het kleurige licht der stad naar de lichtende vlakken der rivieren, naar de vaag donkere massa's, die het tafereel begrenzen. Had iemand onder die

menschen, die zich daar hoog in 't rond zitten te vervelen, de macht, met zienersblik de stad binnen te kijken in dit nachtelijk uur, dan zag hij Riverside Drive, de rustig-voornamen woonstraat aan de Hudson — dan zag hij ook de zwarte donkerte aan de East River, en dan zag hij ondanks de diepe duisternis langs die rivier het ontzettende leger van werklooze zeelui, bootwerkers, sjouwers, kellers, die zich wanhopig ergens hebben laten neervallen achter een donkere loods, om te slapen. Dan zag hij aan den overkant van de Hudson, in New Jersey, de millionnaires-paleizen staan, die in een duizelingwekkende weelde gebouwd zijn, met zulk een aanleg, dat men van de straat af geen enkelen steen kan zien. En toch worden de bewoners beschermd door honden en bewaakt door detectives, die patrouille loopen om de woningen, dier rijken, steeds met de revolver in de hand. Er staan aparte wachten voor de kinderkamers, want het geval Lindbergh spookt weer door alle hoofden rond.

Kon iemand kijken met dien zienersblik, dan zag hij het elegante gespuis van alle volkeren, in rok en avondjapon, te keer gaan in het bekendste New Yorker nachtlokaal, de Cotton Club — de Katoenclub — die den vorm heeft van een blokhuis, en waarbinnen een fantastische troep negers wilde dansen uitvoert. Dan kon hij de heele stad dóórzien met haar rumoerig, haastig, opgewonden, hysterisch gedoe, en slechts één plek zou hij vinden, waar het stil, bijna griezelijk stil toegaat: de Chineezestad. Daar staan de menschen in rijen langs de muren der straat op te staren, te wachten op iets, dat niemand kent en dat nooit komt. Dan zag hij in het hart der stad het groote Central Park, waar 's nachts landloopers in slapen, waar 's morgens elegante heeren en dames toeren op mooie paarden. En wendt hij dan zijn zienersblik naar het einde der stad, dan ziet hij de ontzagwekkende citadel van Wallstreet onnatuurlijk groot tegen den hemel opstaan, dan ziet hij die straat, die alles regeert — tot ooit...

En dan kijkt de man met den zienersblik uit de Regenboogzaal van Rockefeller's Radio City over de grenzen der stad heen, ver het land in. Dan ziet hij, hoe het daar kookt en woelt, hoe ontevreden dat land is over de tyrannie van het geld, met als citadel die Wallstreet, die er voor zoo'n groot deel schuld aan is, dat het Amerikaansche volk in de huidige crisis-ellende is geraakt.

Laat in den nacht, om drie uur, schuiven er stroommen menschen de schachten van den Ondergrondse in de binnenstad in. Doodmoe van een zwaren werkdag, en nog meer afgetoofd door de vermaken van den langen nacht, worden die stroommen menschen door ondergrondse treinen naar hun woonwijk gevoerd, misschien naar „de slaapkamer van New York", Brooklyn. Er is omstreeks dit uur een jachtige troep krantenjongens naar buiten geschoten uit de poorten van de kolossale krantenpaleizen, die ieder een oplaag van hun blad uitspuwen, zooals men zich in Europa niet zou kunnen denken. Nu gilt over den heelen Broadway, nu jaagt door alle zijstraten de roep: „Morning paper", „Ochtendblad!" Iedere Amerikaan grijpt naar zijn krant, en er is geen mensch in den Ondergrondse, in taxi of auto, er is geen voetganger, die niet onder 't gaan zijn blad in de lengte vouwt en aan

't lezen gaat. De krant blijft den Amerikaan bij van opstaan tot slapengaan.

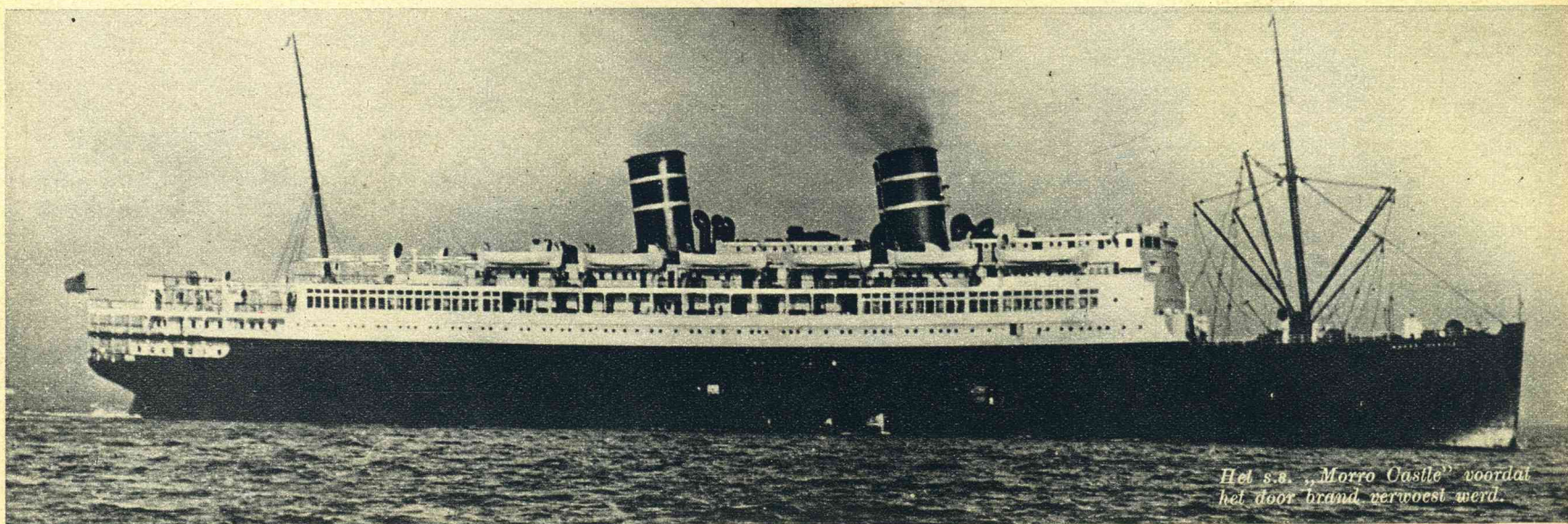
Nagekomen Berichten: S.O.S. Morro Castle.

In den nacht van 7 op 8 September, tegen drie uur 's morgens, worden op den Broadway de ochtendbladen rondgeschreeuwd. In den nacht van 7 op 8 September, om half vier 's morgens, neemt de hoofd-redacteur van een der groote ochtendbladen zijn voeten van zijn bureau, staat op uit zijn stoel, waarin hij naar alle richtingen schommelen kan, geeuwt onmatig en gaat naar het waschvertrek, om zijn handen te wasschen. Dit is voor de zestig andere redacteurs, die de laatste editie van het blad verzorgd hebben, het sein, om hun schrijfmachines door een beweging met een hefboom in het binnenste van hun schrijftafels te laten verdwijnen. Zij zitten allen bij elkaar in een groote zaal, en nu staan zij allen tegelijk op. Er is niets meer te doen. De krant is uit. De loopende band, die de berichten, van plafond-hoogte in de groote zaal, heeft overgebracht naar de tafel van den hoofd-redacteur, loopt al twintig minuten leeg. In dezen tijd van den nacht komen er geen berichten meer, want alle bureaux en alle correspondenten van het blad in binnen- en buitenland weten, dat de redactie voor de eerste ochtend-editie allang is afgesloten. Eerst 's morgens om acht uur zullen de telegram-opnemers weer beginnen te klepperen, zullen de telefoon-stenografen de toetsen der stenografeer-machines weer laten dansen, zullen de ontvang-kantoren der Western Union Telegraph Company of de Postal Telegraph Line de telegrammen weer bij bosjes door den loopenden band op de redactie-tafel laten uitstorten.

Nu is het dus pauze. De redacteurs staan in groepjes, moe van den stillen en snellen arbeid; zij hebben hun overhemdsmouwen ver omhoog gerold — op hun armen vertoonen zich sporen van drukinkt, die er door de correctie-vellen zijn achtergelaten; zij hebben hun halsboord wijd opengeknoopt en hun das op de hoogte der maagstreek slordig geknoopt. Zij zien met voldoening, hoe de loopende band plotseling blijft stilstaan. Zij hebben een vrijen dag vóór zich — zij gaan met hun auto's naar buiten, weg uit de stad. Zij hebben een afspraak gemaakt. Ze gaan samen een uitstapje maken, de Hudson op — in de buurt van Albany picknicken. En wie de karakters kent van die volwassen menschen in Amerika, die weet, dat zij dol uitgelaten als kinderen blindemannetje of zooiets zullen spelen, tot de avond nadert. Dan laten zij van hier of daar ijs komen en maken zij cocktails, en als het duister valt, neemt ieder zijn plaatsje aan den oever in, zetten zij de radio in een auto aan en gaan zij weemoedig aan 't zingen. Eenigen hunner zijn al vroeg in den middag teruggeraasd, de stad in, om de Zaterdagavond-editie te maken. De anderen blijven nog lang in de vrije natuur, aan den frissen, heuvelachtigen oever van de mooie rivier, keeren zoo laat mogelijk terug naar de broeiheete stad.

En nu staan zij bij groepjes in die zaal te wachten, tot de hoofd-redacteur terugkomt. Nog branden hier de lampen op de dicht bijeengedrongen schrijftafels. In duisternis ligt nu de gang, die breed en bebloerd

V E R V O L G O P P A G I N A 26

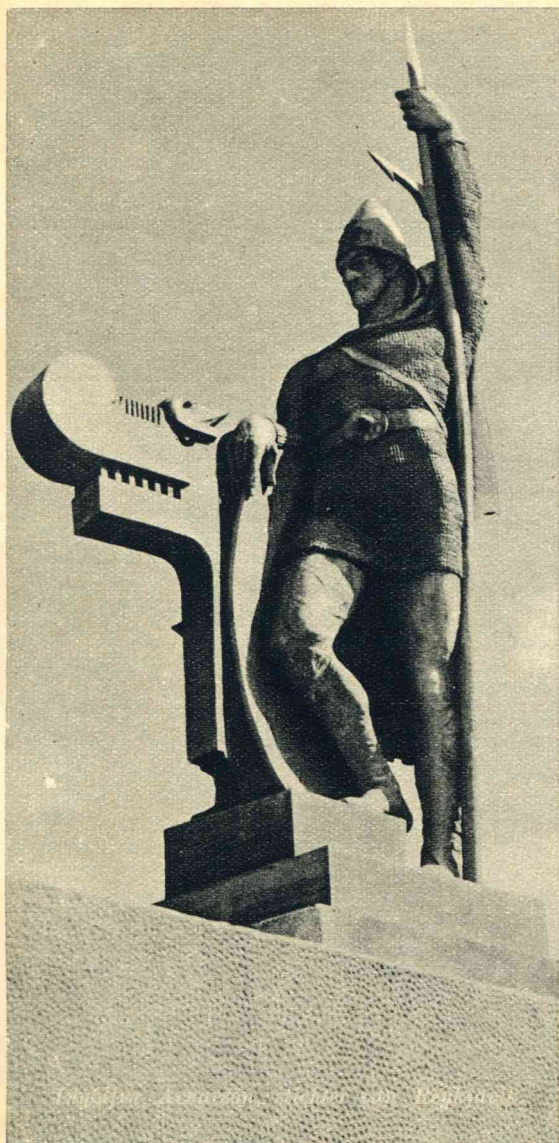
Het s.s. „Morro Castle" voordat het door brand verwoest werd.

IJSLAND

De mensch de sterkste

Prof. Dr. A. G. van Hamel, de Nederl. IJsland-kenner bij uitnemendheid, schreef een serie interessante artikelen over dit mooie eiland, welke door prachtige photographieën van den heer W. v. d. Poll geïllustreerd zullen worden. Wij maken thans een aanvang met de publicatie van het eerste artikel.

hadden vermoord. Tot kort voor het jaar 900 van onze jaartelling was IJsland onbewoond en werd toen bevolkt door vele duizenden kolonisten uit aanzienlijke Noorsche boerengeslachten; maar hun dienaren en slaven waren veel van Iersche afkomst. Op het oogenblik is het plaatsje van ongeveer 3000 inwoners, dat op het grootste dezer eilanden gelegen is, een der belangrijkste „steden” van IJsland, middelpunt van de groote visscherij. Nauwelijks ligt ons schip voor anker, of alles begint te trillen van leven. Van alle kanten naderen haastig hijgende motorbootjes. Er wordt geladen en gelost, reizigers worden afgehaald en uitgeleid. Intusschen rust ons oog zuidwaarts op den statig glooienden vulkaan, die het stadje beheerscht, en noordwaarts op de hooge rots, donker in het matte nachtelicht, maar met felle witte plekken, getuigen van eeuwen van vogelleven: de Vogelberg. Honderden vogels strijken en scheren om het schip. En op de steile grashellingen bovenop grazen schapen. Behalve het leven van mensch en dier is hier slechts steen en lava. Wij weten nu, wat wij op IJsland te wachten hebben.

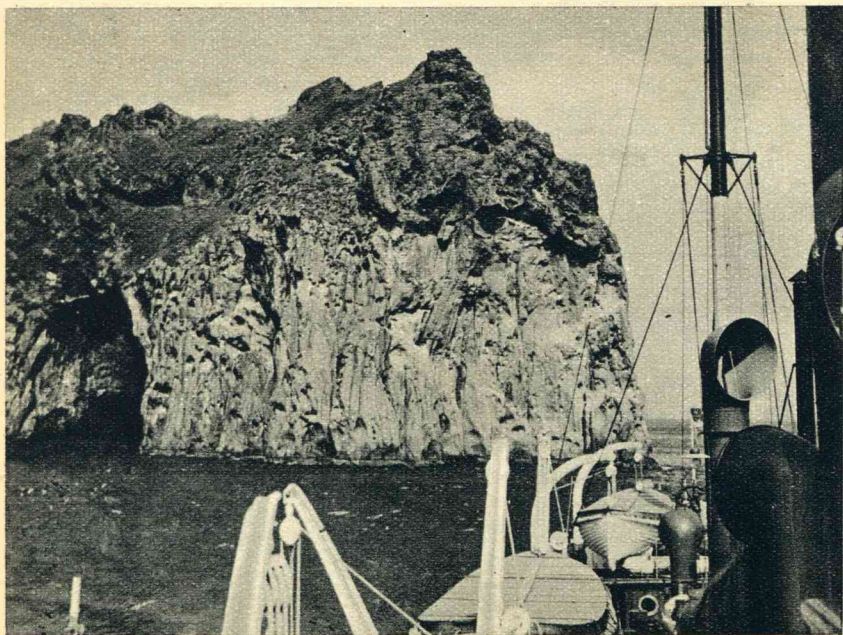
Na tien uren varen langs de zwarte, rotsige kust, waarachter wij bij helder weer de witte toppen van sneeuw- en gletschergebieden als een droombeeld zien oprijzen, staan wij in Reykjavik, de hoofdstad des lands. Hier wonen ongeveer 30.000 van de 110.000 inwoners van het heele land: dus bijna een derde. Vriendelijk opent zich de stad aan haar ruime baai met een krans van donkere bergen. Een gleuf in het terrein, waardoor een beek zeewaarts stroomt, scheidt haar in twee deelen, elk door een heuvel beheerscht. De oostelijke hoogte draagt de nieuwe Roomsche-Katholieke kerk, de westelijke het standbeeld van den stichter der stad. Ingólfur Arnarson heette de fiere wiking, die in het jaar 871 hier zijn woonplaats koos. Of liever, zijn goden kozen haar voor hem, want deze oude, heidensche kolonisten namen de houten godenbeelden uit Noorwegen met zich mede over zee en wierpen ze, bij het naderen der kust, in de golven: waar die beelden aanspoelden werd hun en hun nageslacht een woonplaats aangewezen. Eeuwen lang was Reykjavik slechts een

boerenhoeve, maar door zijn van nature beschutte haven werd het een handelsplaats. In het jaar 1800 waren er 300 inwoners. En op heden zijn er bijna honderd maal zoo veel. Dezen wonderbaarlijk snellen groei heeft de stad te danken aan de geleidelijke bevrijding van het land van de Deensche heerschappij. Eerst werd het handelsmonopolie van Denemarken opgeheven, waardoor de IJslanders voortaan met alle volken vrijelijk handel drijven konden, en in 1919 volgde de volledige staatkundige bevrijding. IJsland is thans een onafhankelijk koninkrijk, dat met Denemarken alleen in een persoonlijke unie verbonden is. Maar het heeft zijn eigen ministers, parlement en wetten. De Deensche kooplieden zijn haast allen verdwenen, en men hoort de Deensche taal nergens meer spreken. Alleen het IJslandsch, de eigen landstaal, zooveel welluidender dan het keelschrapende Deensch, is overgebleven.

Wij loopen de stad in, en staan verbaasd. Wie had al dit moderne leven hier op het verre IJsland verwacht? Wij kunnen hier zoo min als in Amsterdam de straten oversteken zonder eerst naar alle kanten uit te zien. Vrachtauto's, bussen, postwagens en Fordjes jagen van overal op ons aan. In de hoofdstraat, Austurstraeti, is het pantoffelparade. Winkels met welverzorgde étalages bieden ons alles op elk gebied te koop, en wij kunnen bij muziek en dans gaan uitrusten in de keurige lunchroom of in het café van Hotel Borg. Twee bioscopen willen ons een aangenaam tijdverdrijf geven. En wie zich voor de kunst en de geschiedenis van het land interesseert, vindt velerlei van zijn gading in het Landsmuseum, in de beeldenverzameling van Einar Jónsson, en in het Parlementsgebouw. Dringt men wat dieper in het leven van de stad door, dan bemerkt men al spoedig, dat de gemeentelijke diensten, als telefoon, electriciteit en veel meer, hier uitstekend geregeld zijn, dat de stad geneeskundige specialisten op ieder gebied herbergt, kortom, dat wij hier in een volkomen moderne samenleving staan. Het eenige dat aan den ouden tijd herinnert, zijn de met gegolfd ijzer bedekte houten woonhuizen

De noordelijkste punt van Schotland is uit het gezicht verdwenen. Laat ons hopen op een kalme zee, terwijl ons schip koers zet naar het noordwesten: twee maal vierentwintig uren zullen wij geen land zien! Dan opeens, wij worden uit onzen slaap opgeschrikt door de stoomfluit, door een gerammel van kettingen. In den lichten zomernacht snellen wij aan dek, en vinden er alles in beweging. Ons vaartuig is bezig te ankeren in een zee-entge tusschen hoge eilanden. Dit is de eerste kennismaking met IJsland van iederen reiziger. Het zijn een paar rotsen, in voorhistorische tijden losgescheurd van de IJslandsche zuidkust. Zij heeten de Eilanden der Mannen uit het Westen (dat zijn de Ieren), omdat hier, meer dan duizend jaar geleden, de Iersche slaven gegrepen werden, die hun heer, een der eerste Noorsche kolonisten, uit winzucht

De Vogelberg.

Het meer in Reykjavik (in het midden de Luthersche domkerk).

De Kloof van Alle Menschen (Almannagjá)

Deze watervall doorbreekt de kloof

in de oudere stadswijken. In de nieuwe gedeelten verrijzen echter mooie, van beton gebouwde villa's en flatwoningen. Men volge slechts het beekje in het midden der stad tot waar het zich tot een meer verbreedt. Dit is een kwartier, waar elke moderne stad trotsch op kan zijn. De stad heeft daar een ruim wandelpark aangelegd met standbeelden, bloemstruiken en zelfs een speeltent voor het stedelijk fanfarecorps. Als de zon schijnt, is het heerlijk hier de zuivere, ijle, fijne IJslandsche lucht in te ademen.

Maar wij leeren hier meteen datgene kennen, wat ons wel het meest kenmerkende van het IJslandsche landschap toeschijnt: er groeit hier nergens één boom. De plaatsen waar wat berkeboomen groeien, zijn op IJsland te tellen; dat zijn wat de IJslanders vol trots hun „bosschen” noemen. Maar anders: geen boom. Gras is er in de rivierdalen en langs de fjorden genoeg, ook mos, en verder een heerlijke wereld van bloemen. Maar afgezien van de reeds genoemde berken vindt men nog slechts hier en daar een lijsterbes, die iemand met veel moeite vlak naast den muur van zijn huis gekweekt heeft. Dus een naar en troosteloos landschap? Men zou het kunnen denken, en toch is daar geen sprake van. Daarover zijn alle vreemdelingen, die IJsland bezocht hebben, het roerend eens; vooral zij die er langen tijd verbleven. Want er is zoo oneindig veel, dat ons oog boeit en onzen geest aan het denken brengt. Wij vergeten er de boomen geheel en al. Dat doen in de eerste plaats de eindeloos wisselende kleuren van het landschap. De lucht is zeldzaam ijl en men ziet bij zonnig weer meer dan honderd kilometers ver: bij iedere coulisse is dan het kleurenspeel anders. Vandaar, vooral in den vroegen zomer, het wondermooi verschijnsel van den zonsondergang, als die na korten tijd in den zonsopgang overgaat en gloeiend rood den ganschen hemel overstroomt. Maar de kleuren zijn niet het eenige, dat het verlangen naar boomen niet bij ons doet opkomen. Er is ook nog het grillig lijnenspel van de bergkammen, het blinkend wit van de woest bruisende stroomen, het diepe groen van het maaigras der eenzame boerderijen. Wie heeft ooit geweten, dat er zooveel kleuren groen in deze wereld waren? Langer dan één dag blijft men niet licht in Reykjavik. Het hart dringt naar buiten, naar de vrije natuur met haar duizend wonderen. Onze eerste tocht geldt het beroemde Thingvellir (de Dingvlakte).

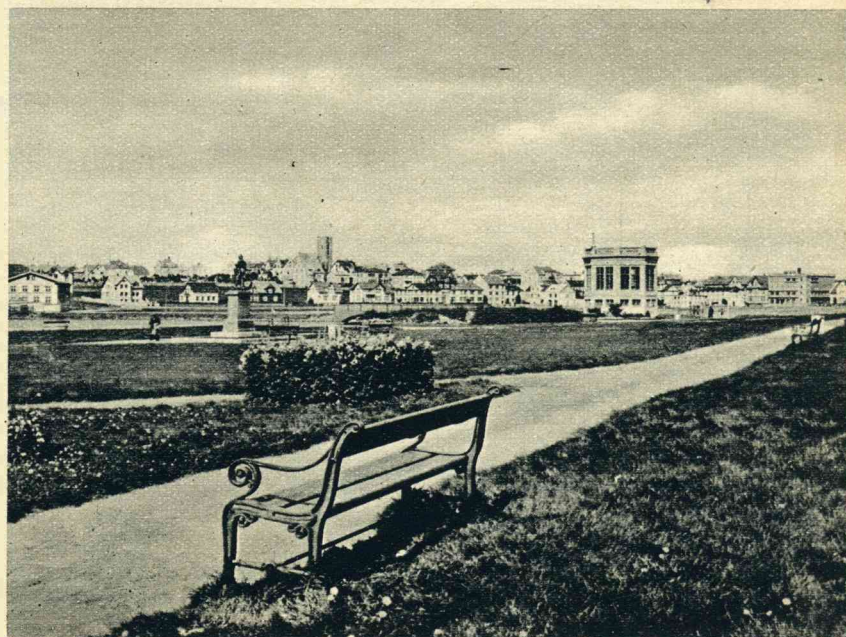
Op ruim vijftig kilometer afstand van de hoofdstad ligt, in een diepe inzinking der aardkorst, het grootste meer van IJsland. Aan de noordzijde strekt zich een grazige vlakte uit, en een krans van hoge bergen omzoomt deze droomende schoonheid. Hier ligt de meest historische plek van gansch IJsland, het punt dat de IJslander met den grootsten eerbied nadert. Want hier kwam in de eerste eeuwen van het bestaan van den IJslandschen staat het Ding, het parlement, bijeen, dat het land zijn wetten en zijn recht gaf. 's Lands geschiedverhalen zijn vol van de groote gebeurtenissen, die deze vlakte gezien heeft. Slechts één toegang is er tot de Dingvlakte, en die leidt door een nauwe kloof. Dat is de Almannagjá, de Kloof van Alle Menschen.

Zwart zijn de hoge bazaltrotsen hier aan weerskanten. Maar de afsluiting wordt gevormd door het wit van den waterval, die zich dwars door de wanden der kloof een baan breekt. Aan den zuidkant zien wij een heuvel, den Wetberg, waar eertijds de wetten voor de Volksvergadering werden afgekondigd, en daarachter spreidt zich voor ons oog het wazige meer uit en de vlakte, waar het volk, van heinde en ver gekomen, bijeen was om in de vroege zomerweken over staat en recht te beraadslagen.

De bodem bestaat hier geheel uit lava, meestal in grillige kronkels tot z.g. touwlava gestold. Toen in het jaar 1000 de volksvergadering beraadslaagde over de aanneming van het Christendom, kwam het bericht, dat niet ver van daar een van de vele vulkanen begonnen was vloeiend vuur te spuwen. „De goden zijn vertoornd,” riepen de voorstanders van het heidendom. „En op wien waren zij dan vertoornd, toen dit lava ontstond, waarop wij nu staan?” was de wedervraag. Zoo kwam het Christendom in IJsland.

Spoorwegen heeft IJsland nooit gekend. Evenals men van de petroleumlamp onmiddellijk tot het electrisch licht gekomen is, zonder met de gaspit en het gaskousje kennis te maken, evenzoo is als vervoermiddel het paard — het onvolprezen IJslandsche rijpaard — regelrecht opgevolgd door den auto. Er rijden op IJsland vele honderden auto's en er is een wegnnet, dat zich ieder jaar uitbreidt. In een goed uur zijn wij over een uitstekenden weg van

Het wandelpark met muziektent (op den achtergrond de R.K. kerk).

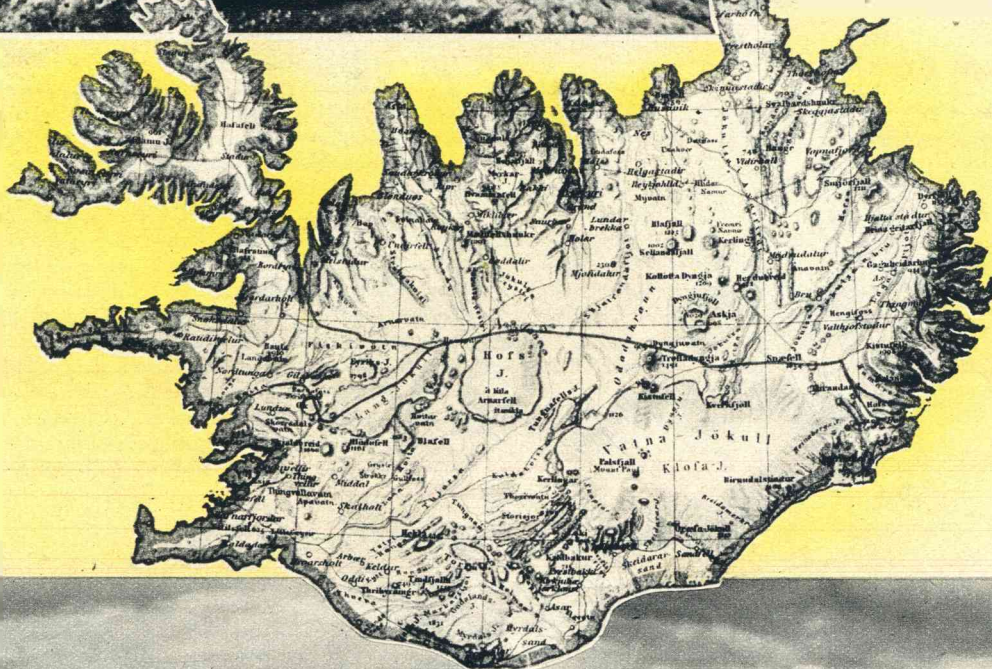
Touwlava: hoe zouden de goden vertoornd zijn?

Reykjavik naar Thingvellir gereden. Den volgenden dag, als wij den nacht in het vriendelijke hotelletje aan het meer hebben doorgebracht, besluiten wij niet langs denzelfden weg terug te keeren, maar zuidwaarts om het meer te rijden. Wij leeren dan een ander soort wegen kennen. Het land heeft nu eenmaal ruim drie maal de oppervlakte van het onze — en wát voor oppervlakte! — en slechts ruim honderdduizend inwoners. Wegen maken is dus duur en moeilijk, de afstanden zijn geweldig. Meestal begint men dan ook ergens met een auto te rijden, voordat er nog een weg is. Is dat eenmaal gebeurd, dan is er volgens den IJslandschen chauffeur ook een weg, en het kan nog jaren duren, voordat van overheidswegen de steenen worden weggenomen, de zachte bodem verhard, en de wateren en stroomen overbrugd. Eerst wie een tocht over zulk een weg heeft meegemaakt, kent het reizen op IJsland. Nu eens vliegen wij met het hoofd tegen het dak van den wagen, dan weer spat het water hoog tegen de vensters op. Maar de IJslandsche chauffeurs hooren tot de knapste ter wereld en loodsen ons al zingende over dit alles heen.

Wij worden voor onze zelfverloochening in den hotsenden auto wel beloond. Want onze terugweg voert ons langs de Gryla, een van de weinige IJslandsche geysers, die nog geregeld werken. Het uur, waarop dit moet plaats hebben, is zelfs vrij nauwkeurig vooruit te berekenen. Wij stappen dus uit en zien met verwondering naar het kleine gat in den grond, waarom zich een korst van zwavel heeft vastgezet en waarin, heel diep, het water borrelt. Op eens, als het stoomreservoir gevuld is, begint het kokende vocht te rijzen. Met gutsen borrelt het uit den zwavelring op, totdat het ineens zich statig verheft tot een zuil van ongeveer drie meter. Daarna zinkt het geleidelijk weg. Het geheele verschijnsel duurt een minuut of drie. Wij zorgen ervoor aan de windzijde te staan, want anders zou de gloeiend heete stroom ons met huid en haar verzengen.

Wonderlijk is de IJslandsche natuur, maar ook gevaarlijk en moeilijk. Toch is de mensch de sterkste. Hij heeft zich haar dienstbaar gemaakt en zich uit haar een leven geschapen.

W O R D T V E R V O L G D.

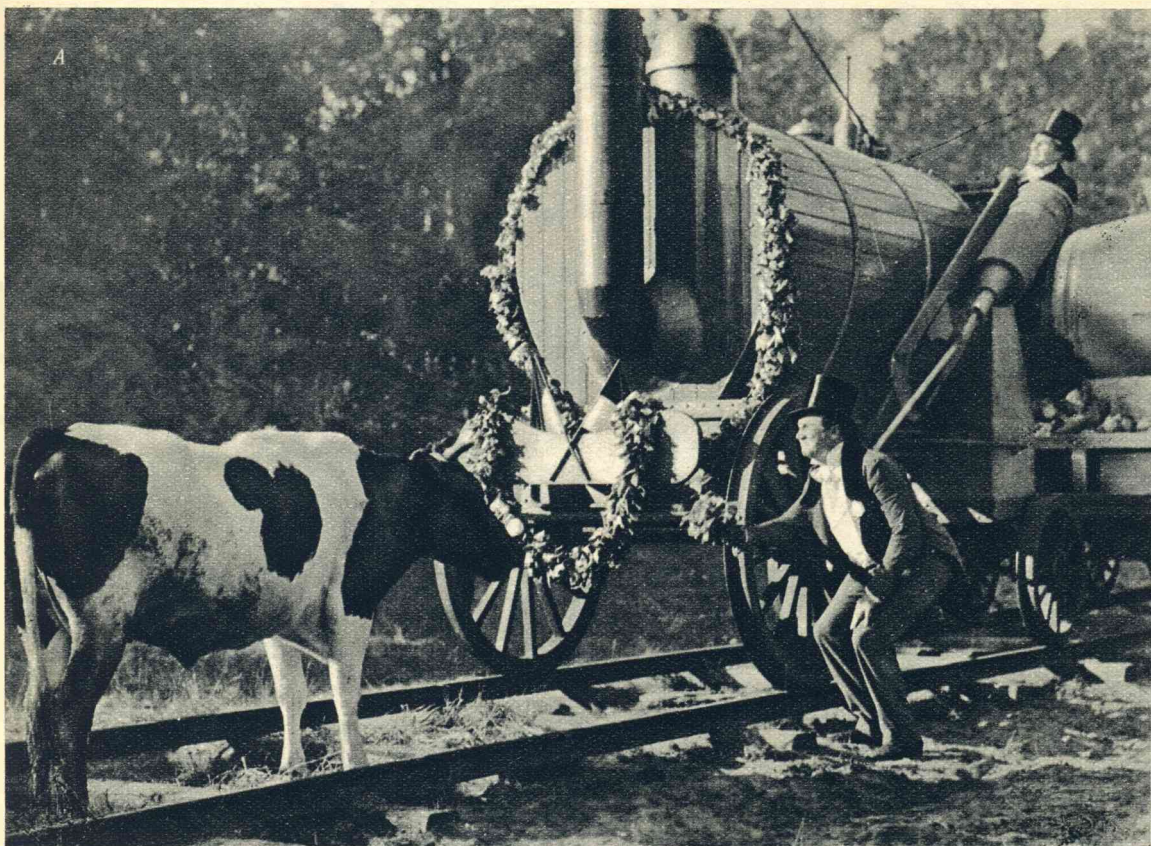

Dit is een IJslandsche autoweg.

De mensch is de sterkste.

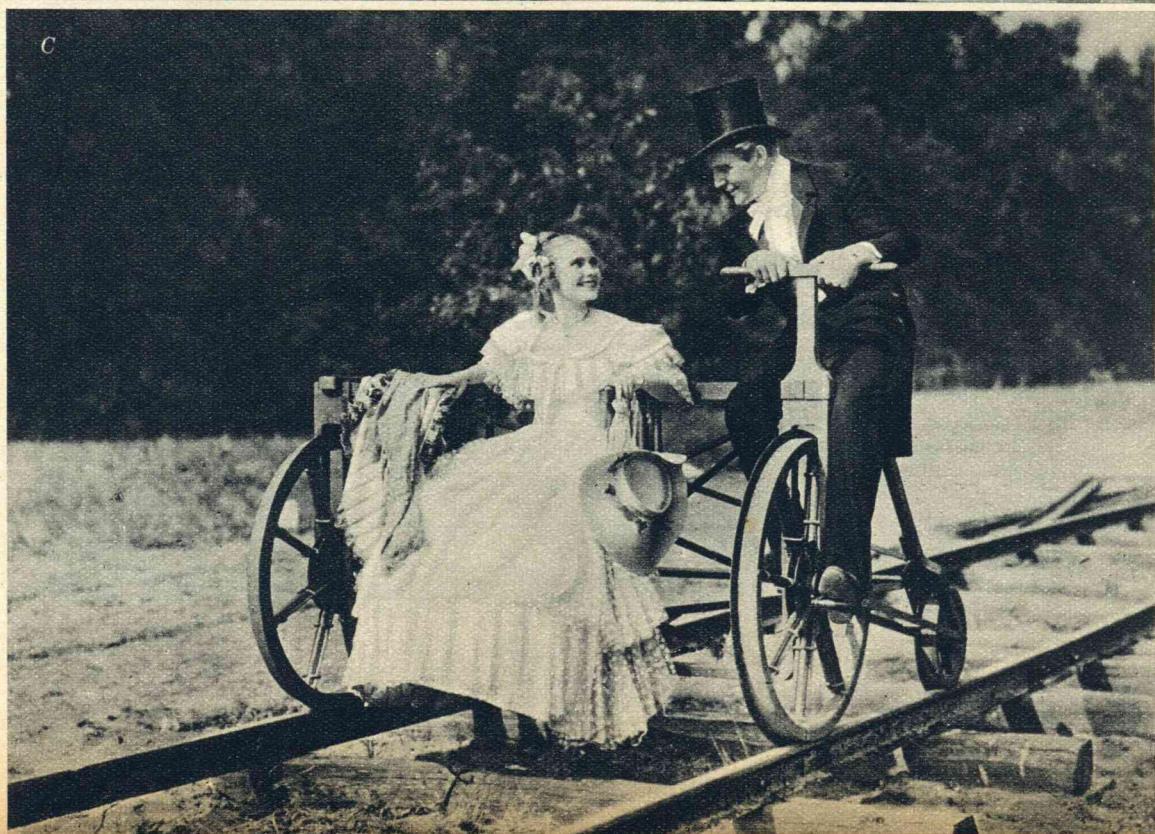
LIEFDE EN DE EERSTE TREIN

GAVOTTE-LIED IN DEZE FILM

Ten tijde van den eersten trein was de liefde anders, evenals de eerste trein hemelsbreed verschilt met die gevaarten, welke we tegenwoordig kennen. Toen was de liefde nog een exquisite aangelegenheid, een soort bijou, waarnaar men met verukte oogen keek. Den eersten kus, dien een meisje kreeg, herinnerde zij zich haar heele leven, in tegenstelling met tegenwoordig, nu zij alleen nog maar weet, dat „hij” toen ’n slappen boord droeg, wat hem heelemaal niet flatteerde. Zoo is er een hemelsbreed verschil ontstaan tusschen dien tijd en den tegenwoordigen, en wij, verre telgen van dat geslacht, vermaken ons er nu mee, alsof het een fantasietje was, ontsproten uit het brein van een geniaal fantast. Dit is natuurlijk wel zoo, wat de geschiedenis, of liever gezegd, het verhaal van deze UFA-FILM betreft, maar zeker niet wat de sfeer en de voorstelling van zaken aangaat. Dat alles was toen zoo heerlijk romantisch, naïef, omdat de menschen uit een tijdperk van rust en gratie overstapten in een era van mechanisatie, en er zich in geen enkel opzicht nog van bewust waren, welke voordeelen, maar ook welke ellende zij door dien stap het nageslacht bereidden.

Deze film laat ons thans eventjes een blik werpen in dien voorbijen tijd, en het zal den aandachtigen toeschouwer lijken, alsof hij in een oud, stoffig boek bladert, waarvan iedere bladzijde spreekt van iets, wat ons ontnomen werd en waarvoor we slechts doode, stugge nuchterheid in de plaats kregen. In ieder geval zal ’n film over „Liefde en de Laatste Trein” er wel heel, heel anders uitzien. V-t.

A. Pssss, pssss, pssss '! Fritz Kampers, in 't pronkgewaad van den eersten machinist, poogt een os met lieflijke woorden te bewegen een kleine wijziging in zijne standplaats te brengen. Een bosje groen van den versierden trein dient als lokmiddel.

B. Het wel en wee van de postkoets: Een gebroken as werd vaak aanleiding tot het aanknoopen van connecties, daar de heer der schepping dan heel nederig zijn diensten aan het zwakke geslacht aanbood.

C. Een trein met zijspan. De rails hielden op, ergens bij den waterkant, en wat was logischer, dan dat deze onervaren machinist doorreed en in het water terecht kwam? De schoone oogen van zijn passagiere stonden immers op „veilig”.

Zomer 1914 — Grand Prix de France verreden op het circuit van Lyon. Drie Deutsche Mercedes-wagens snellen kort na elkaar als overwinnaars over de eindstreep. Het publiek is er een oogenblik stil van; dan klinkt van een der tribunes een kort gefluit, dat oogenblikkelijk overstemd wordt door een van alle kanten opdaverend applaus van een publiek, dat op deze wijze zijn sportieve ridderlijkheid toont. En als dan langzaam de drie witte wagens achter elkaar wegrijden naar hun boxes, ratelt bij het voorbijrijden der tribunes het handgeklap den rijders achterna.

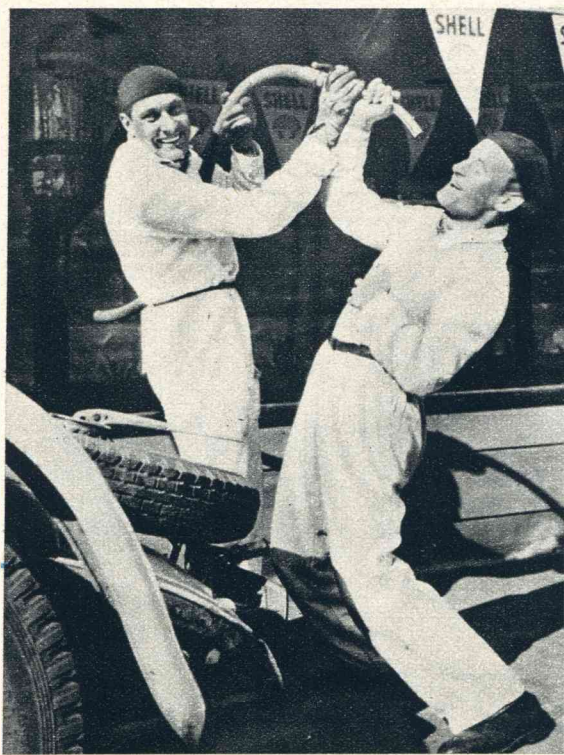
Dat was in 1914. Het duurde twintig jaar voordat Deutsche renwagens weer op Franschen bodem kampen.

In 1914 toen de oorlog uitbrak stond Deutschland met zijn Mercedeswagens aan de spits der ren-industrie, en twintig jaar later, tegen 't einde van den afgelopen zomer, heeft de Deutsche industrie zich deze positie in de internationale renwereld wederom veroverd, thans zelfs met twee merken, waarvan het eene is de onverwoestbare Mercedes, het andere een bloedjong merk Auto-Union, ontstaan uit de samenstelling van verschillende reeds bestaande fabrieken, waaronder Horch en D.K.W. de voor-naamste zijn.

Mercedes heeft het racen eigenlijk nooit opgegeven, maar zij kon niet meekomen met den geweldigen vooruitgang der Fransche en Italiaansche fabrieken, die jaar na jaar steeds maar nieuwe wagens van verbeterd type op de internationale races brachten. In zulk een concurrentie hadden de Deutsche wagens geen schijn van kans en Deutsche renners beperkten zich dan ook tot deelname aan Deutsche rennen, die hun namen zelfs na een reeks van overwinningen niet buiten eigen landsgrenzen bekend maakten. Eén Deutsche renner slechts, Rudolf Caracciola, heeft zelfs in die dagen van diepste onmacht onversaagd den naam der Deutsche industrie in de internationale renwereld trachten hoog te houden. Tot overwinningen kon hij het uiteraard niet brengen, behalve éénmaal, toen hij met 'n ouden Mercedeswagen den beroemden „Milli Miglia", dien door en door Italiaanschen wedstrijd door geheel Noordelijk Italië van Brescia naar Rome en over Padua terug, won. Maar hetgeen hij in al die andere wedstrijden met zijn ouderwetsche, logge, onhandelbare Mercedes presteerde, dat was eigenlijk een wonder.

Twee jaar geleden begonnen er geruchten door de internationale renwereld te loopen dat Deutschland weer tot de renbaan zou terugkeeren en dat de Deutsche industrie zelfs groote plannen had en niet minder dan het voornemen koesterde, wederom een voorname rol in het wedstrijdwezen te gaan spelen. Heel veel aandacht werd er niet aan geschonken, er circuleeren immers zoo heel veel geruchten in dat fantastische wereldje van de autorentransport. Maar begin van dit jaar begonnen deze vage berichten van achter den Rijn dan toch tastbare

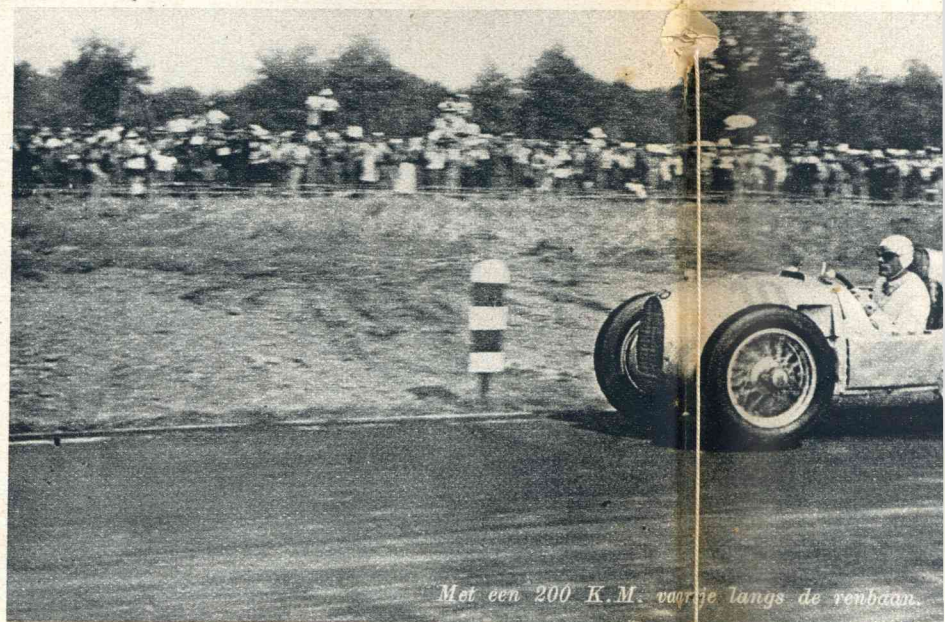
EEN ROEMRUCHTIG A HANS ST

In navolging van beroemde zangers heeft ook de groote Hans een rol vervuld in een film, waarin hij als autorenner vanzelfsprekend de leiding nam. Zijn voor-sprong op de rivalen was zoo groot, dat hij onder het tanken nog tijd genoeg had om gekheid te maken!

gestalten aan te nemen — de wagens waren er, al kreeg niemand ze van nabij te zien. Zoowel Mercedes als Auto-Union hadden nieuwe renwagens gebouwd van zeer vooruitstrevende constructie, waarmee echter vooral Auto-Union zeer geheimzinnig deed. Ze geheel aan het oog onttrekken ging nu eenmaal niet, de wagens moesten proefritten rijden en telkens werden ze gesignaleerd, nu eens op de Avusbaan bij Berlijn, dan weer op den Nurburgring. Tot zelfs in Italië bleken zij op de autostrada's te oefenen, hetgeen toevallig aan het licht kwam, doordat een dier wagens daar een ongeluk kreeg, van den weg afraakte en in een weiland terecht kwam.

In Maart van dit jaar trad eindelijk Auto-Union openlijk voor het publieke forum, door op de Avusbaan drie wereldrecords op haar naam te brengen — 100 mijl, 200 K.M. in één uur. De rijder, die den wagen bestuurde, was Hans Stuck.

Met een 200 K.M. voorge langs de renbaan.

DOOR MR. P. H. L. LAMBERTS H

„Wie is die Hans Stuck?" vroeg zich de internationale renwereld af en begon eens naar zijne anteceden ten te snuffelen. Die waren buitengemeen gunstig. In Deutschland kende men hem maar al te goed als een der beste Deutsche renners, die reeds van 1928 af tal van overwinningen op Deutsche wedstrijden had behaald. Alleen gebrek aan goede wagens had hem belet zich ook op internationale races te onderscheiden. Thans scheen voor hem de weg naar internationale glorie gebaad.

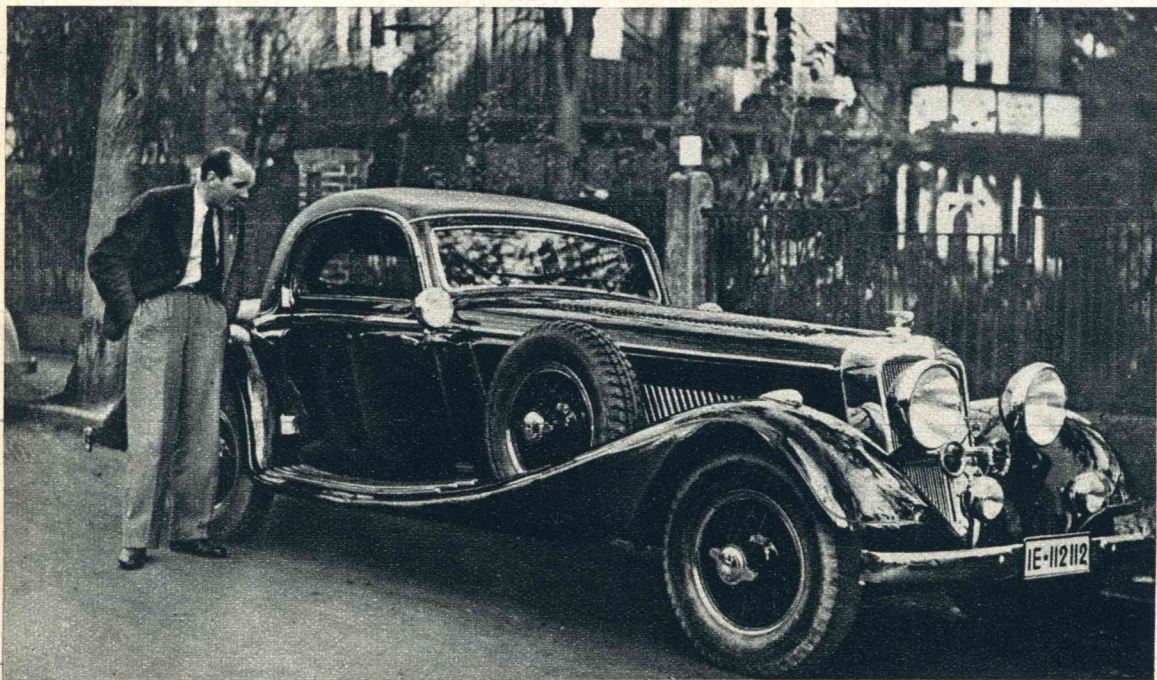
De eerste internationale wedstrijden, waaraan de Deutsche wagens deelnamen, waren op de Avusbaan. Het was een vrij bedroevend debuut, zoo goed als alle Deutsche wagens moesten onderweg door averij den strijd staken. Maar toch hadden zij iets getoond, dat reeds toen een der beste Italiaansche instructeurs, Janos, met bezorgdheid had vervuld. Zoolang die Deutsche wagens in de baan reden, waren zij razend snel geweest, alleen hun weerstandsvermogen bleek niet tegen dergelijke snelheden opgewassen te zijn,

ten minste v
princiep
brekende fin

In ieder ge
na twintig ja
schen bodem
de strijd een
Janos, de con
kans voor zij
bevel om ter
zetten om de
lijk hun volle
débâcle zoow
Geen der Dui
den strijd en d
als winnaars
jaar geleden

Toen trokk
zich terug. Zij
behalve eenm
geen ernstige

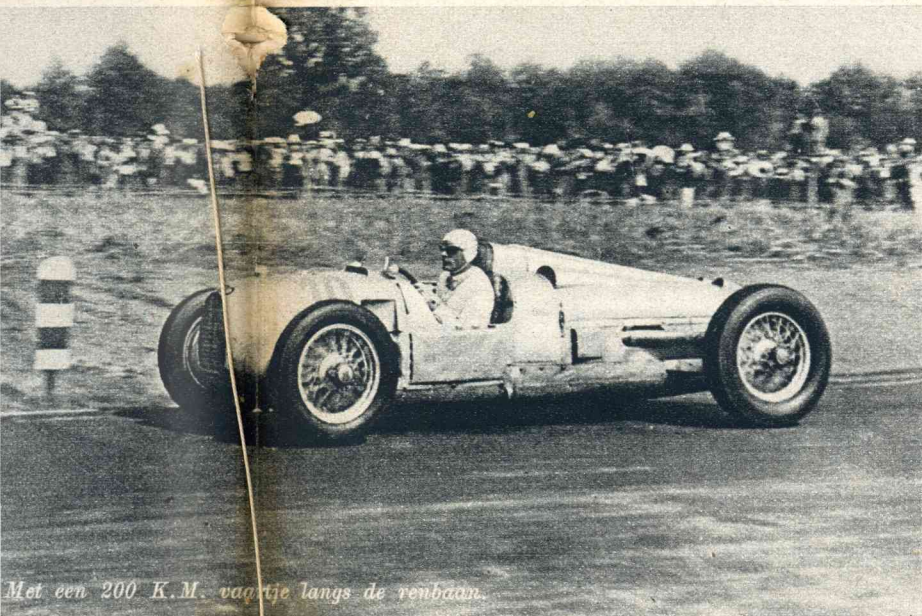
Een welgevallig geschenk is voor Stuck ongetwijfeld deze hem onlangs aangeboden sport-cabriolet geweest!

*Behalve op het land is Hans Stuck ook op 't water een der snelsten. W
zijn race-boot oefenen op het meertje waaraan zijn villa te Neubabelsber*

CHTIG AUTORENNER S STUCK

Met een 200 K.M. vaartje langs de renbaan.

L. LAMBERTS HURRELBRINCK

eg zich de
eens naar
aren buiten-
e men hem
che renners,
inningen op
leen gebrek
ok op inter-
scheen voor
gebaand.

waaraan de
e Avusbaan.
zo goed als
; door averij
ets getoond,
instructeurs,
Zoolang die
en zij razend
mogen, bleek
ssen te zijn,

ten minste voorloopig niet, maar dat kon of een principiele fout beteekenen of wel een nog ontbrekende finishing-touch tot oorzaak hebben.

In ieder geval, toen den eersten Juli voor het eerst na twintig jaar weer Deutsche renwagens op Franschen bodem streden en juist door deze herinnering de strijd een meer dan gewone beteekenis kreeg, zag Janos, de constructeur van Alfa Romeo, maar één kans voor zijn wagens en gaf hij zijn renners het bevel om terstond na den start alles op alles te zetten om de Deutsche wagens te dwingen onmiddellijk hun volle snelheid te geven. Het werd een débâcle zoowel voor Mercedes als Auto-Union. Geen der Deutsche wagens overleefde de helft van den strijd en drie Alfa Romeo's gingen achter elkaar als winnaars over de eindstreep, zooals twintig jaar geleden drie Mercedes.

Toen trokken Mercedes zoowel als Auto-Union zich terug. Zij verschenen niet meer op wedstrijden, behalve eenmaal op den Nurburgring, waar zij geen ernstige concurrentie hadden, omdat Alfa

De kampioenrenner aan zijn schrijftafel, waarvan het blad bestaat uit een groote zilveren plaat waarin de talrijke overwinningen van den eigenaar gegraveerd zijn.

Romeo alleen een paar oude wagens had gezonden. Hier wonnen de Duitschers dus vrij gemakkelijk, maar het was weer Hans Stuck op Auto-Union, die den eersten prijs behaalde, terwijl een der snelste Italianen, Fagioli, op Mercedes den tweeden prijs kreeg. Dat was voor Stuck een zegepraal, die hem na zijn recordverbeteringen in Maart steeds dichterbij in't zoeklicht der internationale belangstelling bracht.

Na twee maanden afwezigheid keerden de Duitschers weer op de renbaan terug, en nu bleek hoe duchtig zij in dien tijd aan hun wagens hadden gewerkt. Vanaf 26 Augustus op den „Grooten Prijs van Zwitserland" zijn de Deutsche wagens niet meer te slaan geweest en boven alle renners uit blonk Hans Stuck, die overwinning na overwinning behaalde. Het was op deze race in Zwitser-

Een ingenieuze inval is het van Stuck geweest om boven den kilometerteller van zijn renwagen een snelheids-regelaar te monteeren, die hem steeds precies aanwijst hoeveel beter of slechter hij rijdt dan zijn mededinger.

land, dat de Italiaansche renner Vazzi, die tot dusver de matador van het seizoen was geweest, de godenschemering van Alfa Romeo voorvoelde en de grootheid van Stuck doorzag. Hij heeft het later eens verteld. Zooals gewoonlijk was hij vrij rustig vertrokken, maar toen reeds na een paar ronden Stuck hem voorbij snelde na een volle ronde ingelopen te hebben, werd hem dit toch te bar en besloot hij het verloren terrein in te halen. Hij bemerkte spoedig, dat dit op de rechte einden moeilijk zou gaan en dat hij het van de bochten hebben moest. Hij kende het circuit nauwkeurig, hij nam de bochten scherp op een haar en weldra zag hij Stuck in den rug. De volgende bocht, dat was zijn kans, daar zou hij hem nemen. Vlak achter elkaar naderde het tweetal de bocht, een heel moeilijke, die de volle aandacht van een rijder vergt. Nog even voordat hij den aanval zou wagen, keek Vazzi op om te zien wat Stuck ging doen en daar zag hij hoe deze midden in de bocht heel rustig met een doek zijn voorruit schoon veegde. Toen zakte moedeloosheid als een zwaar gewicht op Vazzi neder en staakte hij verder alle pogingen zijn tegenstander voorbij te gaan.

Een week later op den „Grooten Prijs van Italië" wonnen de Duitschers weer. Ditmaal waren Caracciola en Fagioli, die zich aan het stuur van Mercedes afgewisseld hadden, eersten, maar Stuck was tweede en had bovendien gedurende den wedstrijd de snelste ronde gemaakt. Van de races op baan en weg maakte Stuck een uitstap op een geheel ander terrein en nam hij deel aan bergrennen. Aan drie achter elkaar nam hij deel en hij won ze alle drie, twee in Duitschland te Freiburg en op den Kesselberg en een in Frankrijk op den Mont Ventoux. En daarna besloot hij het renseizoen met een overwinning in den laatsten grooten wedstrijd van dit jaar, de Masarijk-races in Czecho-Slovakië.

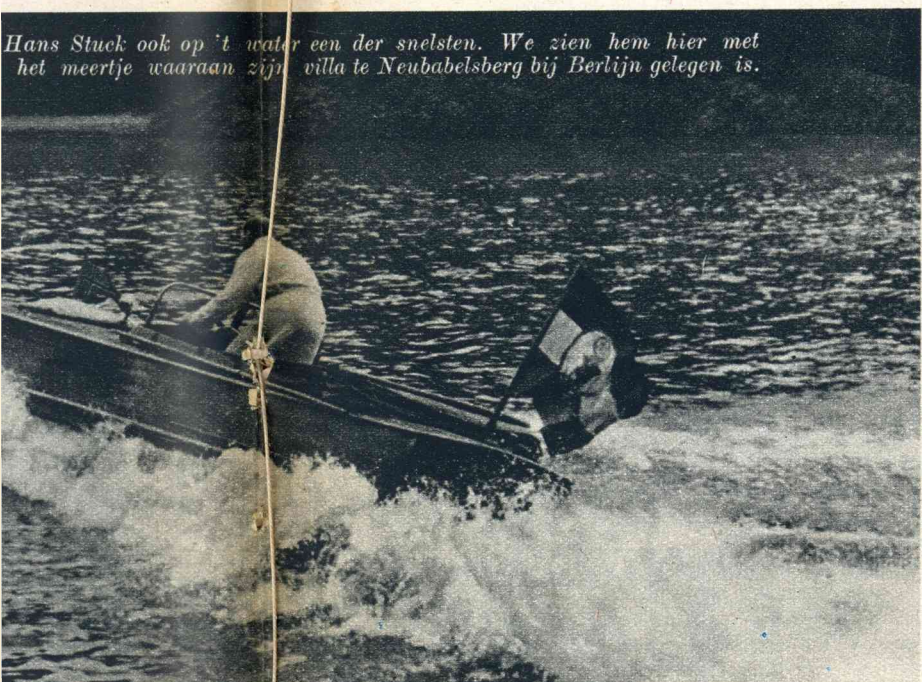
Dat lijkt voldoende voor de glorie van een rijder, die zich in drie maanden tijd in de internationale waardeschatting heeft opgewerkt van een verdienstelijk Duitsch renner tot een internationale ster van de eerste grootte, die door velen zelfs als de allerbeste renner van het seizoen wordt beschouwd.

Maar Stuck gunde zich geen rust. In October deed hij een aanval op de records, die hij zelf in Maart had gemaakt, en hij verbeterde ze alle vijf, de Kilometer, de Mijl, de 50 K.M., de 50 Mijl en de 100 K.M. Dit laatste record bracht hij zelfs van een gemiddelde van ruim 216 K.M. op ruim 244 K.M.

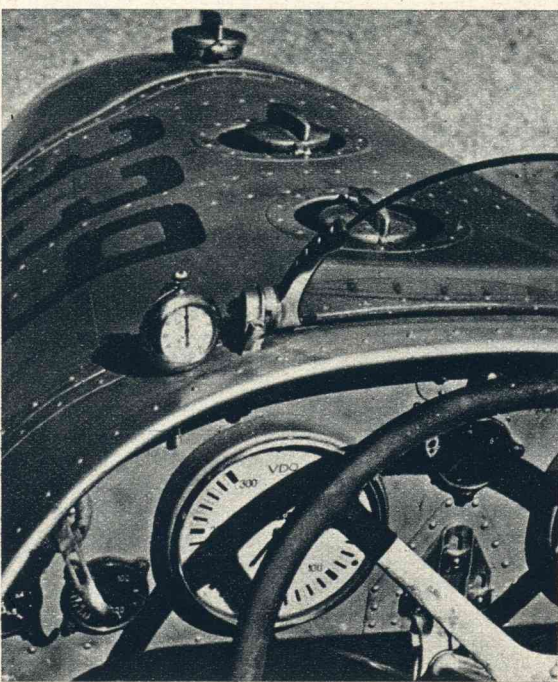
Zoo sloot Stuck in October dit voor hem zoo zeldzaam roemrijke seizoen op harmonische wijze af met dezelfde recordverbeteringen, waarmee hij het in Maart had aangevangen, en men zou het bijna jammer noemen, dat Caracciola sindsdien hem weer twee dezer records, de kilometer en de mijl, heeft afgenomen.

December 1934

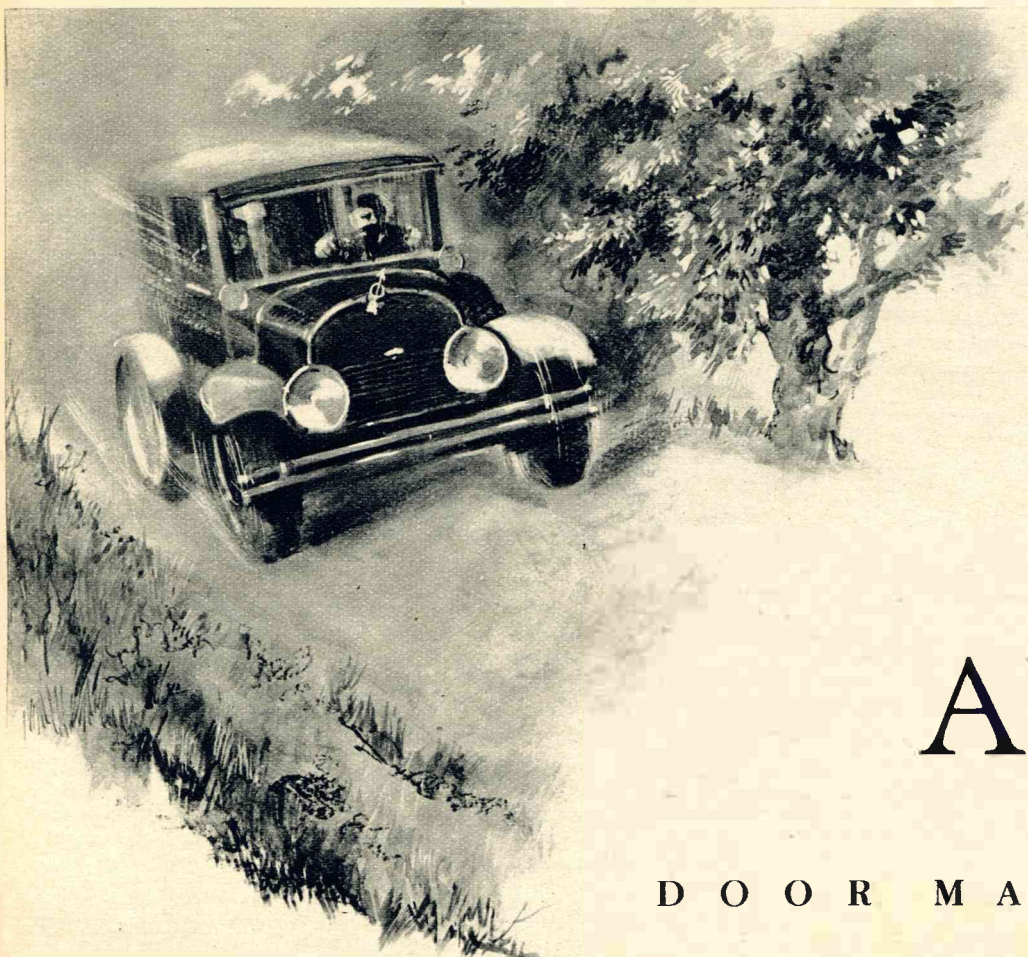
Tijdens de training controleert Stuck door middel van een aantal chronometers de snelheid van de renwagens zijner concurrenten, om nauwkeurig te weten hoe snel hij zelf rijden moet om dezen te kunnen overwinnen.

Hans Stuck ook op 't water een der snelsten. We zien hem hier met het meertje waaraan zijn villa te Neubabelsberg bij Berlijn gelegen is.

MARION'S GROOTE AVONTUUR

DOOR MAXIMILIAN BERN D

E E R S T E H O O F D S T U K

Wil de juffrouw misschien nog een kop koffie?"
„Nee, merci — niets meer."

„Fruit misschien — compôte?" vroeg de kellner, en met een soort verrukking hield hij het hoofd schuin.

„Ik heb, geloof ik, al gezegd, dat ik niets meer wensch," zei Marion zoo nadrukkelijk, dat de kellner verlegen boog. Achteruit loopend verwijderde hij zich van het tafeltje en hij ging aan den muur daartegenover staan leunen onder een bonte bierreclame. Hij bleef voortdurend kijken naar het teere, elegante meisje, dat alleen in de dompige dorps-herberg zat, om een bescheiden twaalf-uurtje te gebruiken.

Marion glimlachte om de groote kinderoogen, die de kellner opzette — ze had even spijt, dat ze zoo kribbig tegen hem geweest was. Toen haalde zij een poederdoosje uit haar tasch, keek in het spiegeltje en ging met het donseje over haar gezicht — een gebaar van gewoonte. Toen zij het doosje weer in haar tasch borg, viel haar blik op een openge-scheurden brief. Er ging haar een gevoel van onbehaaglijkheid over den rug. Angst? vroeg zij zichzelf. Bespottelijk!

„Hebt u even vuur?" riep ze den kellner toe.

Hij schoot op haar toe. De sigaret brandde.

De envelop was alleen al geheimzinnig. Zij las haar naam, getypt:

Mejuffrouw dr. Marion Veldhammer
p/a Hotel Atlantik

Hamburg.

Links in den hoek van het couvert stond geen naam van afzender of firma, maar alleen een roode cirkel met een rooden pijl er schuin doorheen. Geen naam, ook geen plaatsnaam.

Zij haalde den brief uit de envelop en zocht nogmaals tevergeefs naar een afzender, een ondertekening, eenige aanwijzing omtrent dengene, die haar in hotel Atlantik dezen eigenaardigen brief gezonden had. Buiten haar oom, professor Georg Veldhammer, wist niemand iets van haar reis naar Hamburg.

Marion ging den brief nog eens overlezen met strakke aandacht:

„Mejuffrouw,

Wij weten, dat het uw oom, professor Veldhammer, gelukt is, door een puur toeval (dat zult u toe moeten geven!) de waarschijnlijke ligging van den Montana-meteoor te ontdekken. De val van den geheimzinnigen meteoor is niet alleen door hem, maar ook door andere sterrenkundigen waargenomen. Hij heeft het alleen aan den gunstigen waarnemingshoek, door de

gelukkige ligging van zijn sterrenwacht, te danken, dat hij precies heeft kunnen berekenen, waar de meteoor is neergekomen. Ging het om een gewonen meteoor-steen, dan liet de zaak ons vrijwel koud. Er is echter, volgens uw oom, sprake van een radium-achtig metaal, in de rij van elementen tot nu toe onbekend, en dus waarschijnlijk van ontzaglijke waarde, en dus moeten wij, als Nationaal-Amerikanen, onze eerste rechten op de vondst doen gelden.

Onbegrijpelijkwijze is de leiding van een expeditie, die tot doel heeft, den Montana-meteoor te gaan halen, door de regeering te Washington aan uw oom toevertrouwd, en zijn wij dus uitgeschakeld; daarom zullen wij met alle mogelijke middelen trachten, zijn onderneming te dwarsboomen. Wij hebben vernomen, dat ook u aan die expeditie deel wilt nemen, en wij raden u en uw oom dringend aan, in deze richting geen stap meer te doen. Wij hebben als Nationaal-Amerikanen besloten, ons uit alle macht tegen uw onderneming te verzetten, en waarschuwen u: meng er u niet in! Deze brief, die u gezonden wordt in opdracht van een groote kapitaal-krachtige Amerikaanse maatschappij, zal voldoende zijn, hopen wij, om u en uw oom af te brengen van het plan, u verder met den Montana-meteoor te bemoeien."

Geen ondertekening, geen naam stond onder die regels — alleen een ring met een schuinen pijl, met rood potlood geteekend.

„Echte Amerikaansche bluf," zei Marion bij zichzelf. „Ik wou afrekenen, ober!" Terwijl de kellner haar hielp met haar mantel, had Marion voortdurend den rooden pijlring voor oogen, en zij ergerde zich over zichzelf, dat die anonieme brief zooveel indruk op haar maakte.

Met een verstrooiden blik bedankte zij den kellner en zij trad naar buiten, het zonnige plein op. Om haar auto stonden een paar nieuwsgierige kinderen, die met hun vuile handjes vlekken maakten op het spiegelende lak, en daar pret in hadden.

Toen Marion op haar wagen toetrad, stoven de kinderen weg en verstopten zich schuw achter een hoop steenen aan den overkant. De kellner was de eenige, die met onverholen nieuwsgierigheid den start van Marion waarnam. Zij droeg een lichtgrijs nauwsluitend hoedje, met een zonderling dier van stras er op, dat schitterde in de zon. Een lok lichtblond haar kwam onder het hoedje uit kijken.

De auto zette snel aan, wyl de zon den heelen tijd op de kap gestaan had. De uitlaat deed een grijze stofwolk opwervelen, honden en kinderen vlogen verschrikt opzij. Marion lachte nog even vriendelijk

tegen den kellner — toen schakelde zij, en de wagen schoof vooruit.

Huizen, daken, heggen schoten achteruit. Er kwam een einde aan de kuilen in den straatweg. Een mooie effen betonweg strekte zich uit tot in de blauwe verte, nevelig van zonneglans en stof.

Terwijl Marion haar blik strak op den weg gevestigd hield, moest zij steeds weer aan den rooden pijlring denken. Zou de expeditie, waarop haar oom zich zoo verheugde, bedreigd worden door den een of anderen Amerikaanschen duisterling, die te laf was, om zijn naam te noemen?

Wat moest men beginnen tegen een persoon of een maatschappij, die men niet kende? Zich er niets van aantrekken, meende een zeer verstandige stem in haar binnenste. 't Was ook te gek, die pijlring!

Marion besloot dus, het geval te vergeten. Met één hand hield zij het stuur, met de andere trok zij den brief uit haar tasch, nam het eene einde tusschen haar tanden, rukte hem in vier stukken en wierp de snippers door het open raampje. De wind greep de stukjes papier en trok ze naar achter, in een dikke wolk grijs stof, die door den auto van den weg werd opgeworpen. Door het spiegeltje zag Marion ze verdwijnen in de grijze massa. Met een gevoel, alsof zij van een groote zorg ontheven was, gaf zij gas. De zwarte wijzer in den snelheidsmeter danste van 60 op 70 en 80. De motor ronkte — de zware wagen vloog over den gladden weg, rustig en licht veerend.

Zij passeerde een boer, die met een zeis op den rug naar het veld ging. Hij keerde zich om en hield de hand voor de oogen, om ze te beschutten tegen het stof. In het spiegeltje zag Marion, hoe hij werd opgenomen in de grijze wolk, die aan haar wagen hing. Door een windvlaag trok die stofwolk even op, en in die seconde bemerkte Marion, dat een andere auto achter haar reed. Zij verwonderde zich, dat zij dien wagen niet eerder gezien en ook niet gehoord had. Nu gaf hij signaal, wilde blijkbaar passeeren. De menschen achter haar wisten niet, dat Marion behept was met een eigenzinnigen trots, zich niet te laten inhalen. Zij gaf meer gas, en er begon een felle ren op den langen, effen weg. Marion keek triomfeerend in haar spiegeltje. Aanstonds moest de andere auto verdwijnen — maar hij kwam naderbij.

Opeens voelde Marion een ijzig, verlamvend gevoel over haar rug kruipen. Zij had het willen uitschreeuwen van schrik, maar het geluid bleef haar in de keel steken. Duidelijk zag zij de figuur op den radiator van den wagen. . . .

Een roode cirkel met een rooden pijl, die er doorheen schoot.

Nu boog zich de bestuurder, een Japanner naar het scheen, uit den wagen; zijn gladde, zwarte haren waaiden in den krachten wind. Hij kneep zijn kleine spleetogen half dicht, nam een megafoon voor den mond en schreeuwde:

„Halt! Stop!”

Zij drukte het gas-pedaal zoo ver mogelijk in. Zij reed 95 kilometer, met het stuurrad stevig in de bevende handen. Een verlamme zwakte kroop in haar armen. De auto met den pijlring bleef iets achter.

O — het was geen scherts geweest. Marion beet zich op de lippen en aanvaardde den kamp. De wagen achter haar dook weer op in het spiegeltje. Zij wou het nummer van den achtervolgenden auto hebben. Nu kon zij het bordje zien. Het was wit. Over het nummerbord hing een tweede bord, dat door de snelle vaart wat schommelde. Marion haalde sneller adem. Het kneep aan haar keel. Weer boog de Japanner zich naar buiten en hij brulde door de megafoon:

„Stop dan toch — wij meenen 't goed met u — stoppen!”

Marion zag alleen den pijlring op den radiateur, die zacht trillend jacht maakte op haar wagen.

Er zat maar één ding op: zoo snel mogelijk doorrijden, haar oom zoo snel mogelijk waarschuwen. Weer stroomde er gas in de acht cylinders — de wagen vloog verder. Marion keek alleen voor zich uit. Een korte blik op den snelheidsmeter — 124 kilometer. Zoo hard had zij nog nooit gereden. De weg liep eenigszins af. De stofwolk achter haar had zich gesloten... de andere wagen scheen achter te blijven.

Er schoot een waarschuwbord langs haar heen, naar achter. Voorzichtig, bocht!

Als een elektrische schok ging het door haar heen — 120 kilometer. Zij koppelde af en remde. De wagen vloog op een boerderij af, die midden op den weg scheen te staan. De weg nam een scherpen draai naar rechts. Met alle kracht drukte zij haar rechters voet op de rem — op een 20 meter afstand van de boerderij scheen de wagen naar een boom toe te vliegen. Met stilstaande wielen schoof de auto over het plaveisel. Tien meter vóór den boom rukte zij het stuur met bovenmenselijke kracht om... de wagen was van het plaveisel afgegleden en raakte in den zachten, stoffigen berm. De voorwielen pakten weer, de auto gehoorzaamde aan het stuur, zij liet de rem weer los — begon te slingeren — schoot in volle vaart dwars den weg op.

Toen voelde zij duidelijk, dat de wagen aan één kant omhoog ging — zij schreeuwde: „Dat kan toch niet!...” Zij klemde zich vast aan het stuurrad, de wagen raakte opzij het plaveisel — met een kletterenden slag sloeg het linker portier tegen den harden bodem. De wagen kantelde verder, stak de wielen omhoog, rolde nog eens om en lag vernield in de greppel.

Twee boerenvrouwen snelden schreeuwend toe. „Dood! O, verschrikkelijk! Die ellendige auto's ook!”

De motor-kap was opengereten, heete damp siste uit de gesprongen leidingen. Uit den auto kwam geen geluid.

„Gauw — haal den dokter!” krieschte een vrouw.

Toen kwam de zware wagen met den pijlring de bocht om, remde scherp. Een kleine Japanner stapte uit, liep naar den auto, die dampend op zijn kant lag, als een stervend dier. Hij keek door de gebroken, opstaande portier-ruit den wagen in.

„Dat heeft zij er van, dat ze niet naar ons luisteren wou...” Het hoofd schuddend liep hij terug en zacht, gedempt zei hij tot zijn metgezel:

„De Montana-meteoor heeft zijn eerste slachtoffer opgeëischt!”

„Waarom helpt u toch niet?” riep een der boerenvrouwen, loskomend uit de verlamming van haar schrik.

„We sturen een dokter uit 't eerstvolgende dorp!” riep de Japanner achterom en hij klom in zijn auto. De sidderende boerenvrouwen zagen den zwaren wagen wegrijden. Het witte achterbord, waarop geen nummer stond, verdween snel in een grijze stofwolk.

T W E E D E H O O F D S T U K

Odd Holand was een typische New-Yorker, het type van een selfmade man. Een breede Yankee-rug, een vierkantige schedel, een grove aangezichtshuid, zeer schrandere, heldere oogen en kolossaal groote handen, die ruwen arbeid verricht moesten hebben.

Odd Holand was met zijn vijftienvijftigste jaar bezitter van een vermogen, dat meetelde op de New-Yorksche beurs. Zijn huis aan den boven-Hudson was een der mooiste onder de woningen van New-Yorksche geld-aristocraten. Evenals Holand in het leven en in zaken steeds onbarmhartig en met scherp blik iedere omstandigheid tot eigen voordeel wist uit te buiten, zoo had hij ook zijn huis gebouwd. Geld speelde geen rol. Wat geniale ingenieurs en architecten maar uit konden denken, om zijn kasteel te verrijken met de nieuwste vondsten der techniek, dat liet hij aanbrengen, als hij het gebruiken kon voor zijn gemak of om indruk te maken op zijn gasten.

Zijn ontzaglijke werkkamer, die met drie breede ramen op den Hudson uitzicht gaf, omvatte alles, wat hij noodig had om te wonen en te arbeiden. De ochtendzon, die hel en klaar door de hoge ramen binnen viel, schitterde op het zilveren koffie-gerei, dat voor

hem stond. De oude dienaar, die het vertrek aan kant bracht, liep op zijn teenen. Zijn heer ontbeet graag in stoorlooze rust. Holand, de koning der chemische industrie in Amerika, stak een buitengewoon groote sigaar op, die echter in zijn breed gezicht toch weer klein leek, en keek snel en aandachtig de New York Herald door. De oude Patterson stond bescheiden op den achtergrond te wachten, tot Holand de krant met een ontevreden gezicht toevouwde en in zijn zak stak. Toen drukte hij op een knop in den betimmerden muur. Een deel van de lambrizeering ging zacht zoemend omhoog — Holand stond voor zijn garderobe.

„Koud?” zei hij, met de sigaar in een hoek van zijn mond.

„Frisch,” antwoordde Patterson.

„Mijn grijze das.”

Patterson zocht de das op en hielp zijn meester bij het kleeden. Het ijzeren rolhek, dat voor de tuindeur hing, rolde langzaam omhoog. Iederen morgen zorgde Patterson, met behulp van electriciteit, dat zijn meester zonder hinder of ergernis het huis uit kwam. Daarna verwittigde hij den bestuurder van de motorboot telefonisch, dat Holand juist het huis verlaten had.

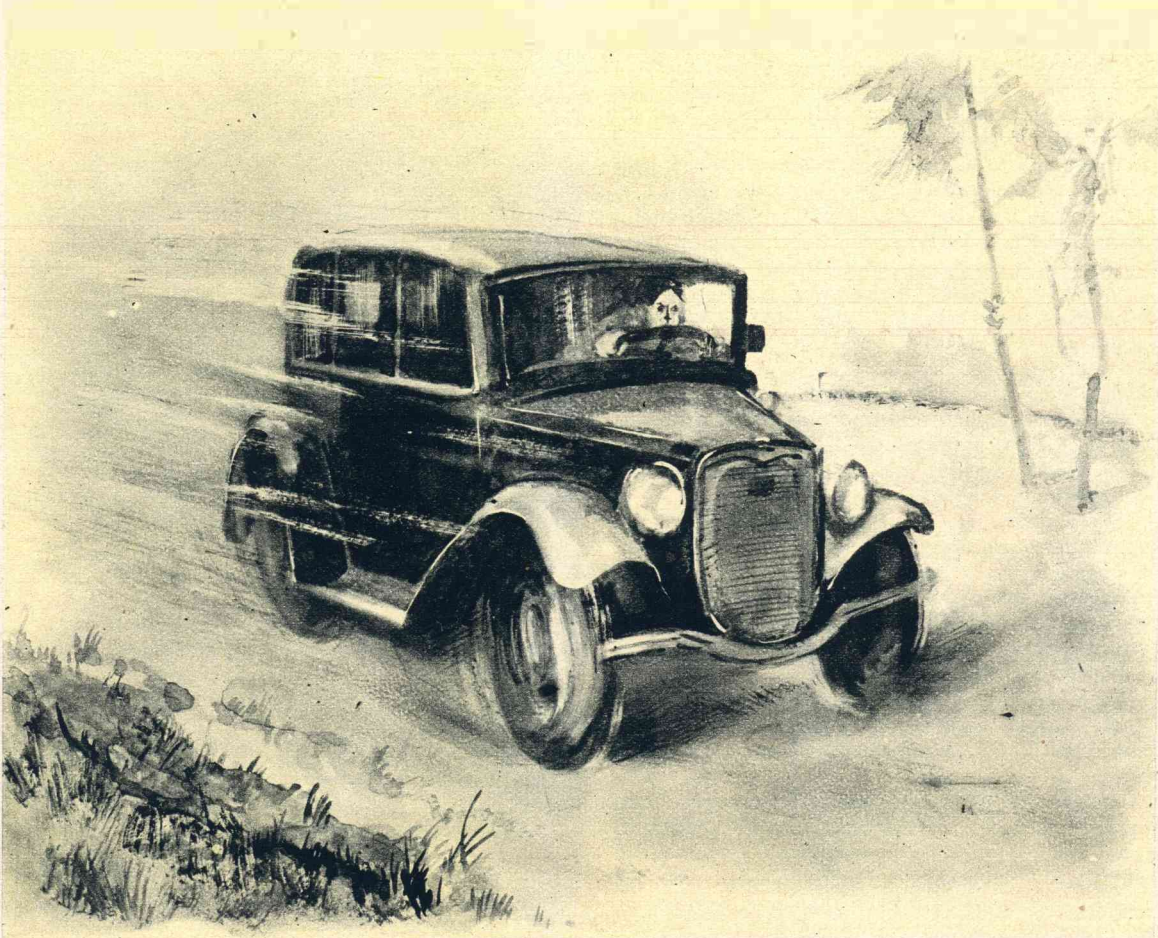
Odd K. Holand had ontdekt, dat het geen zin had, 's morgens in een auto de city van New York binnen te rijden. De verkeers-agenten lieten zijn wagen precies zoo vaak aan de kruiswegen wachten, als het eerste het beste bliken Fordje. Hij had een hekel aan wachten.

Op den Hudson waren er geen verkeers-agenten.

Hij liep door den tuin naar den aanlegsteiger. Daar lag zijn motorboot, die naar zijn vrouw den naam Juanita droeg. Het was een renboot, in Duitschland gebouwd, duizend paardekrachten! De motor nam zoowat drie kwart van de lengte der boot in beslag. Donderend zette de machine aan, een bruisende golf schoot onder de boot op en overstroomde den steiger. De boeg kroop op boven het water, breede golven liepen naar beide zijden af. De Juanita maakte de ongehoorde snelheid van 110 kilometer.

Holand zat op zijn gemakkelijke plaats de krant te lezen, waaruit hij, als iedere Amerikaan, zijn dagelijksche portie ontwikkeling putte. Drie kwartier later landde de boot aan pier 23, toebehoorend aan de Nieuwe Chemische Maatschappij, waarvan Holand president en eigenaar was. Den afstand van de pier naar het hoofdgebouw ging hij te voet, door het gewoel der miljoenen frissche mensen, die

V E R V O L G O P P A G I N A 28

ZEER JUIST, MEVROUW!

De ober-kellner maakte promotie — maar toch kwam hij bedrogen uit!

Geen spoor van herkenning viel er op te merken, toen hij haar tegemoet kwam bij den ingang van de eetzaal.

„Eén, mevrouw? Dank u. Mag ik u maar voorgaan?”

Met zijn linkerhand vol menu's en wijnkaarten geleidde Bernard haar handig en hoffelijk door het warnet van gangetjes tusschen tafeltjes.

Hij koos, voor deze schoone dame in lichte zomerjapon, een plaats aan een raam, met uitzicht in de Zesenvijftigste straat.

Zij maakte bezwaar: „'t Is hier nogal tochtig.”

Bernard boog. „Zeër juist, mevrouw. Dank u.” Weer ging hij haar voor, en hij bracht haar naar het midden der zaal.

„Te dicht bij de muziek,” klaagde zij. De ober-kellner toonde niet de minste prikkeligheid.

„Zeër juist, mevrouw,” zei hij. „Het klinkt hier wel 'n beetje hard. Misschien vindt u 't aan den anderen kant...”

Zij gingen schuin de zaal door, gingen terug tot bijna bij den ingang. Er stonden twee kleine tafels, tusschen de palmen gepropt, waarmee alle eetzaal van de Internationale Hotel-Corporatie zijn omzoomd.

„Waarom heb je me hier niet dadelijk gebracht,” mopperde de dame, „in plaats van me eerst de heele zaal rond te laten loopen?”

Hij gaf haar een servet, legde 'n menu en een wijnkaart naast 't gereedstaande bord.

„Neemt u niet kwalijk, mevrouw. Ik vergiste me. Maar bekoorlijke dames zitten meestal graag een beetje meer in 't gezicht.” Zijn toon klonk verontschuldigend en complimenteuz tegelijk.

„Ik wou een Planters Special hebben. Absoluut dry. Als hij zoet is, stuur ik hem terug.”

„Zeker, mevrouw.” Hij wendde zich naar den kellner van haar tafel. „Planters cocktail. Absoluut dry. Zeg tegen Joe, dat hij er heel weinig stroop indoet. Dank u, mevrouw.”

Aan het naaste tafeltje zat een heer alleen, in een grijs pak. Hij luisterde scherp. Bernard merkte het. „Alles naar uw zin, mijnheer?” vroeg hij, en hij goot wat water in het glas van den heer en wenkte een piccolo, die een bus met het woord „IJs” droeg.

Toen bracht Bernard keurig een gezelschap van vijf personen naar een tafel, zocht plaats voor een paartje, dat dansen wou, vond een stoel voor een bezoeker, die alleen kwam.

Toen de cocktail was opgediend, keerde hij met hartelijke bezorgdheid terug naar de dame in 't wit. „Is 't in orde, mevrouw?”

„Nee,” snauwde zij. „Veel te veel elixer in. Gewoon niet te drinken.”

„Als u permitteert...” Bernard nam het glas weg. „Ze schijnen me verkeerd begrepen te hebben. Een oogenblikje. Ik zal zelf even zien.”

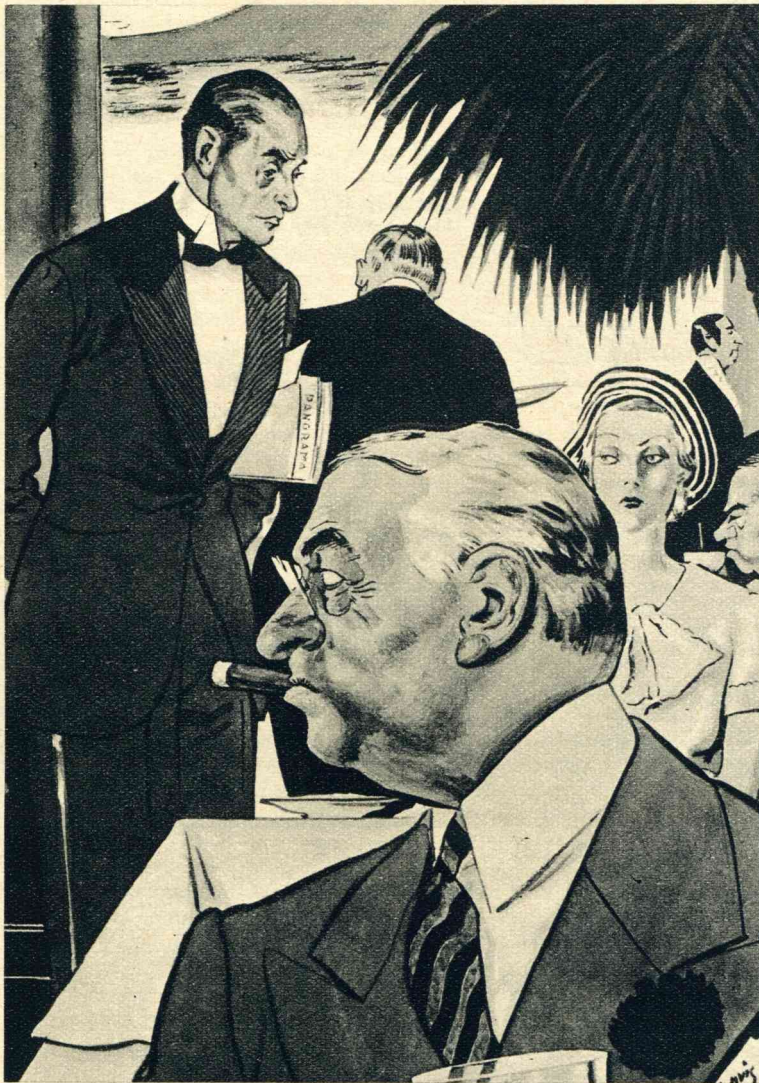
De heer in het grijs ging tegen de leuning van zijn stoel zitten, oplettend, als was hij nieuwsgierig, hoe de ober-kellner het met deze lastige klant stellen zou. Bernard kwam terug.

„Als mevrouw nu eens wil probeeren...” Hij wachtte, tot zij geproefd had. „Zoo beter?”

„Ja. Dat lijkt er tenminste op,” gaf zij onwillig toe.

„Uitstekend.” Hij wenkte den bedienenden kellner. „Mevrouw wenscht te bestellen. Misschien vindt zij de *potage Russe* wel naar haar smaak.” Glimlachend gleed hij weg, om twee binnenkomenden aan een plaats te helpen — een dikken man met een meisje, dat te jong leek, om zijn vrouw, en te knap, om zijn dochter te zijn.

DOOR GEORGE S. BROOKS

„Waarom heb je me hier niet dadelijk gebracht?” mopperde zij.

Zoodra hij gelegenheid kreeg, richtte hij zijn schreden weer naar de twee tafeltjes tusschen de palmen. Hij bleef staan, om een lucifer aan te strijken en de gedoofte sigaar weer aan te steken, die de heer in 't grijs tusschen de lippen had. Bezorgd boog hij zich over de tafel der dame.

„Wenscht mevrouw nog iets?”

„Merci. 't Was een buitengewoon slecht diner.”

„Dat spijt me, mevrouw. Ik hoop, dat de keuken een gelukkiger dag heeft, als mevrouw weer eens komt.”

Zij gaf geen antwoord. Zij kreeg de rekening, en toen Bernard weg was, legde zij het geld naast haar bord. Met een ontevreden rukje van haar hoofd stond zij op en vertrok.

De heer in het grijs haalde uit zijn binnenzak een notitie-boekje met een alfabet, zette zijn duim op de O, keek een rij namen onder het hoofd „Ober-kellners” door, tot hij een naam gevonden had. Hij stak het boekje weer in zijn zak en riep Bernard.

Zeër bezorgd boog zich de dienaar in rok naar hem toe.

„Mag ik hopen, dat u alles naar uw zin gevonden hebt, mijnheer?”

„Ja, ja zeker! Ik ben meneer Witt, reizend directeur van de Corporatie. Ik ben tevreden over je, Bernard. En als ik tevreden ben over een employé, dan” — de borst van meneer Witt kwam groot-hartig omhoog — „dan zeg ik 't hem ook.”

„Dank u zeer, meneer. Mag ik zoo vrij zijn te vragen, wat vooral uw goedkeuring wegdroeg?”

„De manier, waarop je om bent gegaan met die knappe dame, die aan de tafel achter me zat. Ze was veeleischend en onredelijk. Het zou me niets verbaasd hebben, als je een leelijk gezicht had getrokken en zoo.”

Bernard kreeg een kleur en scheen te aarzelen.

„Dat moet ik u even uitleggen, meneer Witt. Ik mag in zoo'n geval niet onder valsche vlag varen. Ik wil u niet in den waan brengen... hebt u niets bekends aan haar gezien, meneer?”

De ander keek verwonderd en schudde het hoofd.

„Zij is Rose, het meisje uit de garderobe. Zij komt hier gewoonlijk dineeren, als ze haar vrijen avond heeft. En ze is altijd nogal moeilijk. Ze kent onze zwakke plekjes, ziet u.”

„Hè! 't Meisje uit de garderobe? Da's sterk!”

„Zeër juist, meneer. Maar al is zij het meisje van de garderobe maar, als Rose hier komt dineeren, behandel ik haar precies, zooals ik iederen anderen gast behandelen zou. Tenminste, zoo heb ik 't altijd opgevat, meneer Witt.”

„Uitstekend, uitstekend.” De hotel-directeur stond op. „Volgende maand openen we het Hotel General Sullivan. Ik ben van plan, jou aan te bevelen voor den post van *maitre d'hôtel*, Bernard. Ik draag je met een volkomen gerust hart voor. Ik heb gemerkt, dat je den Internationalen geest hebt... ik bedoel den geest van de Internationale hotels.”

„Dank u. Ik voel me zeer vereerd, meneer. Ik zal mijn best doen, om me uw vertrouwen waardig te maken. Een oogenblikje. Neemt u me niet kwalijk, meneer Witt. Er staat een heer naar een plaats te zoeken, meneer.”

Na middernacht liep Bernard in een minder plechtig gewaad op straat. Hij ging naar een hoek, en trof daar een meisje met donkerbruin haar.

„Voor elkaar, Rose,” zei hij, en vertrouwelijk greep hij haar arm. „We krijgen de General Sullivan, kind. Als je wilt, kun je morgen al weg uit die garderobe, en...”

Zij rukte zich van hem los.

„Doe nu alsjeblieft niet zoo familiaar,” vermaande zij vlug. „Mijn verloofde is vreeselijk jaloersch.”

„Je verloofde?” riep de ober-kellner uit. „Maar eh... je bent toch niet verloofd?” Hij zweeg even. „B-ben... ben je verloofd?” stotterde hij. „Ik had nogal gedacht...”

„Vraag maar aan Emile, of ik verloofd ben,” antwoordde zij. „Vraag 't hem maar, dan zul je 't hooren.”

„Emile? Je bedoelt toch zeker mijn assistent niet?”

„Waarom niet?” vroeg zij koel.

„Maar, Rose... luister nu eens. Je hebt dit toch voor mij gedaan. Je hebt mij *maitre d'hôtel* van de nieuwste en de mooiste zaak van de Internationale Corporatie gemaakt. Daarom dacht ik juist... Ik heb 't aan jou te danken. Als je van Emile houdt, waarom heb je dit dan voor mij gedaan?”

Zij keek hem minachtend aan — wat waren mannen toch dom.

„Voor jou gedaan?” Zij lachte even. „Ik kon Emile toch niet aan jouw baantje helpen, als ik jou niet eerst wegkreeg?”

Bernard stond na te denken over dit zoo nieuwe idee.

„Je kon Emile niet... Nee.” Hij maakte een eerbiedige buiging. „Ik begrijp 't. Zeër juist, mevrouw.”

Hij nam zijn hoed af en liep weg.

DE ALLERNIEUWSTE GEHAAKTE PELERINE

Het origineel van deze fraaie schoudercape van gehaakte kant is ontworpen in bleekgroen en zacht zalmkleurige fijne zijden frotté-zijde.

Benodigd: ongeveer 200 gram frotté-zijde (alles tezamen) en een haaknaald No. 3.

Van stevig papier knipt men volgens het verkleinde schema een patroon. De opgegeven maten stemmen overeen met blousemaat 44.

De cape wordt in drie afzonderlijke deelen gehaakt. Men begint onderaan het middenvoorgedeelte met een opzetsel van zooveel steken als noodig zijn voor een wijdte van 42 c.M.

Aanbeveling verdient het, eerst een proeflapje te haken van 5×5 c.M. om te zien hoeveel steken men op 1 c.M. heeft.

Haakt men bijv. 2 steken per 1 c.M., strekkende wijdte, dan zet men dus voor 42 c.M.: 42×2 is 84 steken op.

Men haakt hierin:

1e toer: 2 stokjes in den 4en kett. st., * 1 vaste in den tweeden daaropvolgenden kett. st., 3 stokjes in den tweeden daaropvolgenden kett. st. Vanaf * herhalen.

2e toer, en alle volgende toeren: afwisselend 1 vaste in het midden van de volgende 3 stokjes en 3 stokjes in de volgende vaste, enz.

Door herhaaldelijk het werk op het papieren patroon te leggen en de toeren aan begin en einde in te korten, verkrijgt men de uitgeholde zijden.

Voor de van achteren te strikken slip worden zooveel steken bij opgezet als noodig is.

Het geheel wordt ten slotte met een toer vasten omgehaakt.

Voor de zijgedeelten wordt een opzetsel, overeenkomend met het aangegeven halsgedeelte, gehaakt. De eerste en tweede toer worden als bij het vestgedeelte gewerkt.

De 3e en 4e toer afwisselend: 5 uitgetrokken stokjes in de volgende vaste en 1 vaste in het midden van de volgende stokjesgroep.

5e en 6e toer: afwisselend, 7 dubbele stokjes in den volgenden vaste en 1 vaste in het midden van de volgende stokjesgroep.

Vervolgens wordt met zalmkleurige zijde op een nieuw opzetsel, dat evenveel steken telt als de 6e toer, toer 1—4 herhaald.

Men werkt volgens het papieren patroon en meerdert zoodanig, dat men bij den 4en toer 13 stokjesgroepen heeft.

De onderrand van het groene deel wordt nu aan het opzetsel in zalmkleur vastgehaakt.

Daarna volgt een uit 4 groene en 4 zalmkleurige rosetten samengesteld deel.

De groene rosetten worden als volgt gehaakt:

Een opzetsel van 12 kett. st. wordt tot een ring gesloten. Hierin haakt men:

5 maal: 1 stokje, 2 dubbele stokjes, 3 tweedubbele stokjes, 2 dubbele stokjes, 1 stokje.

2e toer: 1 half stokje in iedere derde insteeklus, daartusschen in 3 lossen.

3e toer: Afwisselend: 1 half stokje in iederen volgenden boog van lossen, en 3 lossen.

Eerste rose rozet.

In een kleinen ring van enkele kettingsteken haakt men 10 vasten.

2e toer: 1 stokje, 2 dubbele stokjes, 3 twee-

dubbele stokjes, 2 dubb. stokjes, 1 stokje om den anderen vaste.

3e toer: 1 vaste in elke derde insteeklus, daartusschen 3 lossen.

4e toer: afwisselend, 1 vaste in elken boog van kett. st. en 3 lossen.

Tweede rose rozet.

Om een kleinen ring van kett. st. haakt men 18 vasten.

2e toer: 10 kett. st., 1 vaste in den 1en steek, omkeeren, * 1 vaste in den 1en losse, 1 half stokje in den volgenden losse, 1 stokje in elk der drie volgende lossen, 5 lossen, omkeeren; 1 vaste in den volgenden vaste van den vorigen toer, omkeeren; herhalen vanaf *.

3e toer: afwisselend: 1 vaste om het volgende buitenste stokje ingestoken en 3 lossen.

4e toer: afwisselend: 1 vaste om den volgenden boog gehaakt en 3 lossen.

Men haakt van elk model in rose twee stuks. Deze worden afwisselend met groene rosetten met de zijanten aan elkaar genaaid en vervolgens aan het reeds gehaakte bovendeel gezet.

Dan volgt weer een van groene zijde gehaakt deel, dat op een nieuw opzetsel van gewenschte wijdte gehaakt wordt volgens de eerste zes toeren.

Dit deel wordt dan weer aan den rosettenrand genaaid met overhandsche steken.

Vervolgens haakt men een reep, bestaande uit kleine rosetten en wel beurtelings 3 groene, 3 rose.

Deze kleine rosetten worden als volgt gehaakt: 3 kett. st. worden tot een ring gesloten.

2e toer: 10 vasten om dezen ring haken. Den toer afsluiten.

3e toer: 7 maal afwisselend 1 vaste en 1 losse. Den toer afhechten.

De rosetten worden met elkander verbonden en vervolgens aan het groene deel genaaid.

Tot slot volgt een reep, bestaande uit 6 groene en 6 rose, groote rosetten (voor beschrijving zie boven).

Ook deze worden eerst aan elkander en vervolgens aan het bovenstuk gezet, waarna men van onderen met rose zijde een toer vasten haakt en langs de zijanten een toer vasten met groene zijde.

Vervolgens wordt de reep voor den kraag vervaardigd.

Op een opzetsel van vereischte wijdte haakt men: 1e en 2e toer: halve stokjes.

3e toer: 1 vaste, * 3 stokjes in het 2e volgende stokje, 1 vaste in het 2e volgende stokje. Vanaf * herhalen.

4e toer: Afwisselend: 3 stokjes in de volgende vaste, 1 vaste in het middelste der 3 stokjes.

5e en 6e toer: 1 half stokje in iedere insteeklus.

De drie onderdeelen worden aan den kraaggreep genaaid, waarbij de schouderdeelen van de zijpanden, zoo noodig, iets worden ingerimpeld.

MODENIEUWS VAN OVERAL

Uit Parijs komt het bericht, dat veerengarneering voor dameshoeden zich in een toenemende belangstelling mag verheugen.

De groote afhangende uitgekamde veeren, de zogenaamde pleureuses, die ver over den breedten hoedrand uitstaken, hebben afgedaan omdat... deze ongetwijfeld fraaie, maar onpractische dracht niet in overeenstemming te brengen was met de zeer beknopte ruimte der nieuwste automodellen!

Was in den afgelopen zomer linnen de groote mode, voor het jaar 1935 voorspelt men, dat de linnen weefsels een nog veel grootere vlucht zullen nemen, in die mate zelfs, dat Amerika zich bezorgd maakt over de wereld-vlasproductie.

Men neemt zelfs belangrijke proeven met het doel linnen onderkleeding voor den winter te versnoodigen.

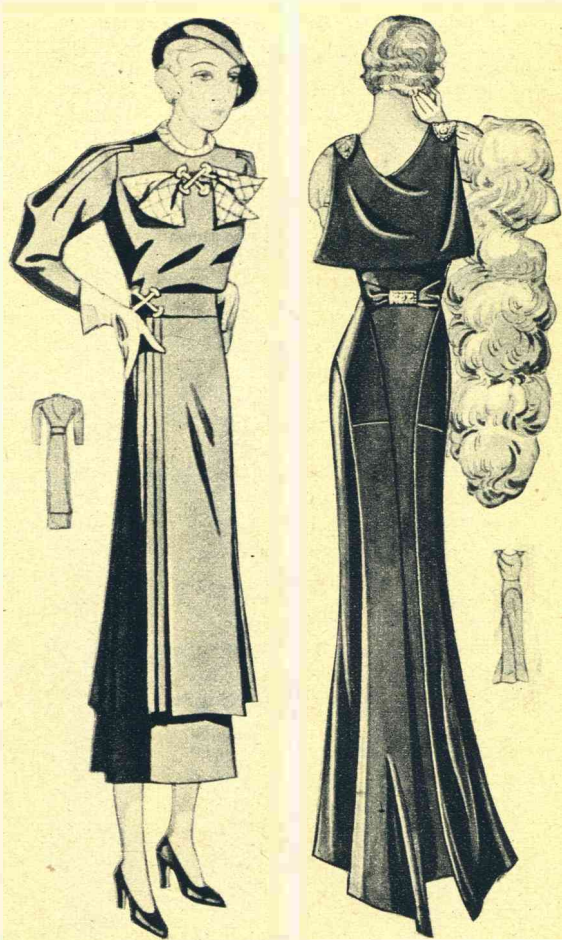
(Zooals men weet wordt linnen uit vlas gewonnen).

Dit is alleszins begrijpelijk, wanneer men weet, dat op 1/100 na de totale wereld-vlasproductie in Europa wordt gewonnen en dat $\frac{4}{5}$ hiervan voor rekening van Rusland komt, dat steeds geringer hoeveelheden exporteert, omdat dit land met het oog op de aanzienlijke uitbreiding der inlandsche spinnerij-industrie het grootste en beste deel van de vlasoogst voor inheemsch gebruik reserveert.

Uit Lyon, de om haar zijde-industrie beroemde Franche stad, komt het bericht, dat de fabrikanten aldaar het plan koesteren om voor den zomer '35 polohemden van Japansche natuurzijde op de markt te brengen.

Ook zijden gaasachtige zomermantelstoffen, welke zeer losjes geweven zijn, zullen ons worden getoond.

Aan Londen komt de eer toe de bakermat te zijn van het nieuwe (natuurlijk geverfde) blauwe bont. De soorten, die hiervoor in aanmerking komen zijn: eekhorenvel, Amerikaansche Breitschwanz en

WAT DE PARISIENNES DRAGEN

Tafzijde met ingeweven groote glanzende moezen. Tafzijde met ingeweven ruitpatroon van goud- of zilverdraad.

Suède visite- of avondhandtasschen met beugels van gekarteld bakeliet of glas.

Bonten pelerines over mantelcostumes.

Twee reusachtige bloemen van de stof aan den hoogen hals van een lamé avondjapon met rug-décolleté.

Tulen avondjaponnen en zeer ruime ingezette tulen godets in lamé en satijnen japonnen.

Dofgouden gespen en gouden kwasten bij een middagjapon van donkerblauw marocain.

Handtasschen van mantelstof in dofzwart met chroom-nikkelen ring.

Kleine toque-modellen, waarvan de rand in een scherp puntje boven het rechteroog valt.

Hooge Czarina-mutsmodellen van astrakan.

Gedrapeerde toques van dof wollen stof met als eenige garneering een strikje van achteren en een wijd uitstaande halve voile.

1023. Avondjurk van velours-chiffon met grooten kraag op den rug, welke op den schouder bevestigd wordt met een strassgesp. Benoodigde stof 6 M. à 100 c.M. breed. Verkrijgbaar in maat 42, 44, 46, 48.
989. Namiddagjurk van blauw flanel. Op den rok bevindt zich 'n lange tuniek met plooiën; ballonmouw met schouder-epauletten; aan den hals smalle bies met fraaie geruite strik. Benoodigde stof 4.50 M. à 140 c.M. breed. Verkrijgbaar in maat 40, 42, 44, 46.
1005. Japon van tweedstof; gladde taille met grooten kraag. Benoodigde stof 3.25 Meter à 140 c.M. breed. Verkrijgbaar in maat 40, 42, 44.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het mode-album „Winterweelde“, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassetjes en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven het gewenschte maatnummer. — Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door girostorting op No. 142700; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan het

PATRONENKANTOOR „PANORA“, NASSAUPELLEIN 1, HAARLEM, waarbij 10 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

Opussum en Vossen (die echter niets uitstaande hebben met den zoogenaamden blauwvos, welke grijs van kleur is!).

In Amerika zijn op het oogenblik licht bruin en donkerbeige gekleurde kousen toonaangevend. Zeer nieuw zijn voorts een heldere goudbruine tint en een kleur bruin met koperroode ondertoon, terwijl tenslotte een donker beige kous met bruinachtige schakeering mede tot het nieuwste behoort.

Ten slotte nog een nieuwtje uit Parijs dat onze lezeressen die aan haar uitzet bezig zijn, zal interesseren: De pyama heeft blijkbaar het hoogtepunt van haar glorie overleefd.

Langzaam maar zeker wint de ouderwetsche nachtpon weer terrein. Zij het dan ook in gewijzigden vorm en moderner uitvoering. Maar toch...

Tegelijkertijd bereikt ons het bericht, dat de wegens de slanke lijn zoo zeer gewilde combinatie van: chemise-onderjurk-pantalon in één, merkbaar plaats begint te maken voor de meer vrouwelijke modellen, waarvan buitengewoon fraaie driedeelige garnituren worden samengesteld.

Zullen wij een triomf van wat voorbijgijng beleven of... had Nurks gelijk, toen hij iets bromde over den terugkeer van het gezonde verstand....?

Sssst....!

AMY GROS KAMP-TEN HAVE.

BRIEVEN

VAN EEN HUISMOEDER

Moeder — de stratenmakers zijn er." 't Wordt met zoo'n vreugde verteld, dat ik onmiddellijk begrijp, dat van mij een even groot enthousiasme verwacht wordt — dies juich ik mee!

Nu heb ik tegen stratenmakers in 't algemeen niets, en als ik zie, hoe de jongens zich amuseeren, sluit ik de stratenmakers ook gaarne in mijn moederlijk hart.

Je kunt trouwens bezwaarlijk van spelen of amuseeren praten, want de jongens werken als paarden: ze binden gummilappen als beschermers om hun hand, maken van stokken en takken bezems, sjouwen met steenen en zand, spuwen en pruimen, zooals dat daarbij gebruikelijk is.

Aan de maaltijden zijn ze niet uitgepraat over „Appie en Kees”, ze mogen allerhande boodschappen voor de werklui doen, waarmee ze erg vereerd zijn. Natuurlijk deelen Appie en Kees in onze huiselijke vreugden — als daar zijn een mand met ap-

pels, die ons gestuurd wordt — Appie heeft een zootje van vier jaar, dat mag komen spelen, en met goed gevulde zakken weer huiswaarts keert.

„Mevrouw,” zei Appie tegen me, toen ik voor 't laatst een kopje koffie bracht om elf uur, „ik had indertijd zoo'n klein moedertje, maar 't was een reuzemensch!”

„Ik twijfel er geen moment aan, Appie,” zeg ik, want ik ben ook wat familiaar met de heeren geworden.

„En ik zeg tegen de jongens, jullie moe is er net zoo een, as de mijne was, zeg ik — geen gelamenteer over een winkelhakie of een scheur — dat is een stel knapen, dat van aanpakken weet, mevrouw!”

„U wordt bedankt voor uw koffie, en 't is maar, dat mevrouw 't weet,” voegt Kees er aan toe, „om drie uur pakken we hier den boel op, wat zand en steenen en een kapot bezempie laten we voor de jongens hier achter!”

„k Zal vanmiddag wat vroeger thee zetten,” belooft ik.

Opvoeden is moeilijk — zóó sta je in de gunst bij de een, of je ligt er bij een ander finaal uit!

Want met de ingrediënten, die de stratenmakers achter lieten, weten de heeren raad!

Weldra is de tuin geen tuin meer — kruiwagens, karren, bezems en emmers, zand en steenen hebben de plaats van planten en heesters, van paden en gazons ingenomen.

Ik vind het niet erg, maar de burens kijken zoo misprijzend, en als je nu eenmaal een buurmevrouw bent, wier eenigste bezigheid 't schijnt, uit te kijken, en dan niet geamuseerd wordt door de werkende jongens, maar slechts ziet den rommel en de stampeij, dan kan

ik me heel goed voorstellen, dat ze de stratenmakers in 't diepst van haar hart verfoeit; wat ze mij doet durf ik me nauwelijks realiseren!

Nee — opvoeden is moeilijk — en 't wordt werkelijk bezwarend, als je je te storen hebt aan de uitspraken en meeningen van anderen.

Ongetwijfeld — ik sta in de gunst van Appie en Kees, maar hoe kom ik erin bij de burens?

Als moeder heb je zoo af en toe je heldere momenten, en zoo flitst 't plots door mijn brein: de achtertuin!

„Jongens,” zeg ik aan de koffie, „de straat hiervoor hebt jullie prachtig opgeknapt!”

— als je van mannen iets gedaan wilt krijgen, moet je altijd beginnen met ze te vleien — „zouden jullie vanmiddag niet eens de achterstraat onder handen kunnen nemen?”

Je hoort ze twijfelen — ze hadden, wat hun betreft, nog wel weken lang in 't voortuintje bezig kunnen zijn — maar een van de jongens zegt slim: „Toen

Appie en Kees een straatje verdergingen, kregen ze kantboek bij de thee!”

„O, maar natuurlijk vieren we de hernieuwing van de voorstraat,” (ik zou 't niet wagen over „tuin” te spreken) „jullie kunt best mevrouw van hiernaast er ook bij inviteeren!”

't Was als galgenhumor bedoeld, maar de geestigheid ontgaat mijn zoons — een deputatie wordt afgevaardigd om mevrouw uit te nodigen aanwezig te zijn bij de officiële opening der voorstraat.

De buurmevrouw komt in grand-gala, en de jongens vragen haar de straat te openen — een verleidelijk schaalje met lekkernijen, en voor ieder een rol frujetta is dat wel waard.

Na afloop blijft mevrouw een kopje thee drinken, en ik betuig haar mijn spijt, dat ze 't zoo ongelukkig met ons getroffen heeft — we zijn met zooveel — we zijn zoo druk en roezig, niet?

„Och, ze zijn jong en gezond, maar wij werden in onze jeugd anders opgevoed, gelooft u ook niet?”

In onze jeugd... en ik zie haar grijze bolletje, en ik heb plots 't gevoel, of ik mummelen moet, en weet werkelijk niet anders te zeggen, dan dat ik me dat niet zoo goed meer herinner!

Maar dat vrijheid toch niet hoeft te ontaarden in ongehoorzaamheid wil ik even bewijzen, en ik roep de jongens binnen om laten zien hoe braaf ze zijn...

Hebben ze aan mijn roep gehoord, dat 't totaal overbodig was, dat ze kwamen; hoorden ze, dat moeder alleen maar een beetje met hun braafheid geuren wilde....?

Hoe 't zij, alleen de hond komt kwispelend binnen en likt mijn hand....

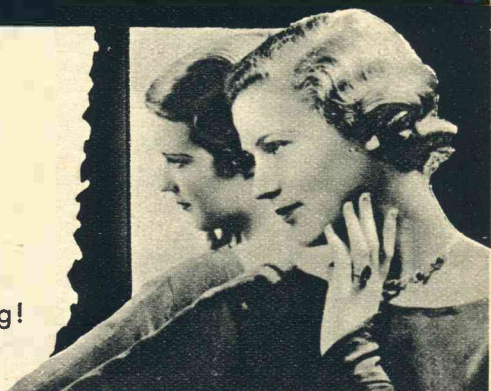
Nee, opvoeden is werkelijk een hooploze taak!

H. DONKER-VAN HENGEL.

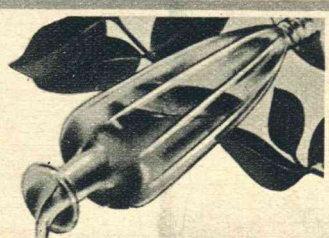
VIER MINUTEN PER DAG

zijn voldoende
voor een succesvolle

Palmolive
schoonheids-behandeling!

Een manucure is onmisbaar... maar zij eischt veel tijd. Daarentegen vraagt de Palmolive-behandeling slechts vier minuten daags - en U behoudt een frissche, aantrekkelijke teint!

Olijfolie is het beste natuurlijke schoonheidsmiddel, waarvan rijke hoeveelheden in onze zeep worden verwerkt. Daarom is het gebruik van Palmolive een schoonheids-behandeling.

Twee minuten met Palmolive schuim masseren, daarna licht poederen - en den geheelen dag voelt Uw huid frisch en soepel aan. 's Avonds opnieuw twee minuten massage - zóó blijft U jong!

13 ct.
2 voor 25 ct.

Palmolive ...de zeep der jeugd!

Net zooals U, hé mammié?

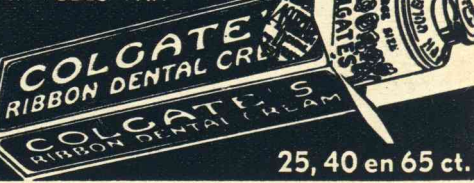

Moeder weet wel waarom zij er op staat dat haar kleine meid nu al regelmatig 's morgens en 's avonds de tandjes poetst met Colgate's tandpasta. Zijzelf heeft immers van jongs af aan deze pasta gebruikt en zóó haar gebit blank en gaaf gehouden!

In haar oplossend schuim verwijdt Colgate's tandpasta de verraderlijke voedselrestjes die zich in de kleinste tandspleten nestelen en pijnlijke mond- en tandziekten kunnen veroorzaken.

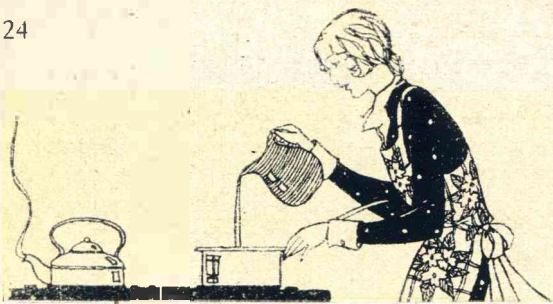
Neem dit dus als regel aan: van het oogenblik af, dat de wisseltandjes er zijn, moeten zij minstens tweemaal daags met Colgate's tandpasta worden gereinigd.

IN TUBES VAN

25, 40 en 65 ct.

WAT ZULLEN WE ETEN?

- Maandag:** Vermicellisoep, boerenkool met rookworst, appelmoes.
- Dinsdag:** Groentesoep, kalfslappen met roode kool en aardappelen, broodstruif.
- Woensdag:** Aardappelsoup, dominostuk met gevulde selderij en aardappelen, citroenrijst met vanillesaus.
- Donderdag:** Wortelsoep met peterselie, koud vleesch met Lissabonsche uien en aardappelen, roomstruif.
- Vrijdag:** Macaronisoep, gestoofde kabeljauwstaart met worteltjes en aardappelen, gort met rozijnen.
- Zaterdag:** Rijstsoep, varkensfricandeau met witte kool en aardappelen, appelkoekjes.
- Zondag:** Tapiocasoup, croquetjes, kalfsnierstuk met capucijners uit de weck, gele zwampudding met warme wijnsaus.

VOOR LIEFHEBBERS VAN SELDERIJ

Hoewel zowel de knolselderij als de bleekselderij in ons land geteeld wordt, is deze groente nimmer zoo populair geworden bij de Hollandsche huisvrouw als bijvoorbeeld de echte Hollandsche boerenkool, de spruitjes en het lof.

Selderij wordt meestal verwerkt in soep, hetzij groentesoep of erwtensoep e.d., maar als groente zonder meer vormt de selderij een uitzondering op onze tafel.

En toch is het heel jammer, want de pittige smaak dezer groente vormt een aangename afwisseling bij het wintersch menu.

Zoo menige huisvrouw beweert: och, dat eten ze bij ons toch niet — om dan tot haar verbazing en verrassing te bemerken, dat de huisgenooten met graagte deze voedzame en smakelijke spijs nuttigen.

Hieronder volgen een paar gemakkelijk toe te bereiden recepten van knolselderij:

SELDERIJSOEP

1 liter bouillon; 1 selderijknol, 30 gram rijst, 1 eetlepel gehakte bladselderij.

Schil den selderijknol, snijd hem in plakken, deze in reepen en kook ze met de rijst gaar in zoo weinig mogelijk water. Voeg dan den bouillon toe, breng dezen aan de kook en voeg de gehakte bladselderij, vlak voor het opdienen, bij.

GEVULDE KNOLSELDERIJ

1 K.G. knolselderij, van ongeveer gelijke grootte, 300 gram kalfsgehakt, 100 gram rauwe ham of mager doorregen spek, 1 uitje, 1 kruidentoeftje, 40 gram boter, sago, room, zout, water of bouillon.

Verwijder de buitenste bladeren, stroop van de hartbladeren het groen, wasch dit, hak het fijn en stook het gaar in de helft van de boter, schil de knolselderij en blancheer ze 15 minuten in water met 10 gram zout per liter.

Neem ze met een schuimspaan uit het water en laat ze goed uitlekken.

Snijd de ham of het spek in dunne plakjes, leg

deze met de helft van de boter, het fijngehakte uitje, het kruidentoeftje in een platte pan met deksel.

Snijd van de knolselderij een kopje af, hol den knol gedeeltelijk uit, vul de holte met het geurige aangemaakte gehakt, bind de knollen dicht en zet ze naast elkaar in de pan op de laag ham of spek, giet 1 d.L. water of bouillon erbij en laat de knolselderij onder af en toe bedruipen gaar stoven (2 à 2½ uur). Voeg hetgeen ge uit de knollen hebt gehaald, fijn gehakt, bij het gehakte groen, smoor het samen gaar in de overgehouden boter, vermeng het met een paar lepels room, bind het vocht met een weinig aangemengde sago en houd het mengsel warm zonder het te laten koken, tot ook de knollen gaar zijn. Neem deze uit hun kookvocht, plaats ze midden op een verwarmden schotel, giet het doorgezeefde vocht erover en leg de groente als een rand erom.

SELDERIJ-SALADE

500 gram gekookte knolselderij, 4 d.L. slasaus, ½ eetlepel fijngehakte selderij.

Schil de knollen, kook ze in hun geheel gaar, laat ze bijna koud worden, en verdeel ze in dobbelsteentjes, blokjes of balkjes ter dikte van luciferhoutjes, vermeng-deze met de slasaus, waaraan ge de selderij hebt toegevoegd en laat ze een paar uur doortrekken.

SLASAUS

1 hard gekookt ei, 1 rauwe eierdooier, 6 eetlepels sla- of olijfolie, 2 eetlepels kruidenazijn, 2 preitjes, 1 theelepel suiker, 2 theelepels zout, ½ theelepel mosterdpoeder of 1 theelepel bruine mosterd, peper.

Druk het hard gekookte ei fijn, vermeng het achtereenvolgens met den rauwen eierdooier, ½ theelepel azijn, den mosterd, het zout, de suiker, een tikje peper, de fijn gesneden of gesnipperde preitjes en bij kleine scheutjes gelijk de olie; roer dan geleidelijk de rest van den azijn erdoor.

Buitengewoon smakelijk is de gebakken selderij.

Hiertoe snijdt men een grooten geschilden selderijknol, die bijna gaar gekookt is, in niet te dunne plakken, die in een tamelijk dik beslag worden gewenteld, waardoor men een of twee eierdooiers en het stijfgeklopte wit van twee eieren heeft geroerd.

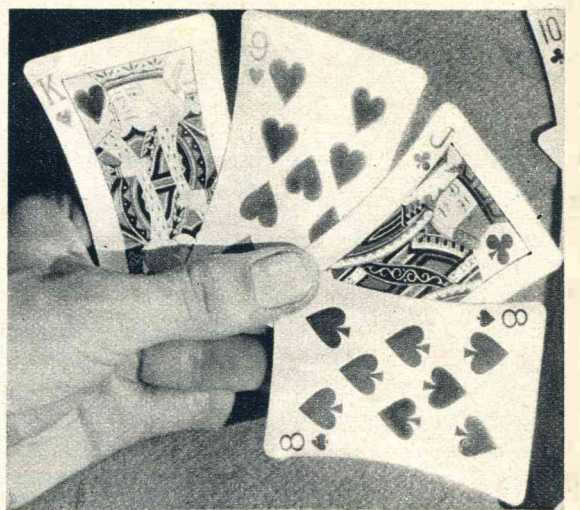
Een lepel rum toegevoegd aan het beslag verhoogt den smaak zeer, doch noodig is dit volstrekt niet.

Ook de eieren kan men desgewenscht weglaten. In kokende Delftsche slaolie of in heet frituurvet worden de schijven lichtbruin en knapperig gebakken.

De gebakken schijven worden op een verwarmden schotel met gebakken peterselie versierd, opgediend met wat mayonnaise of met een bruine pikante saus van selderijnat met bruin van jus en wat meel of sago.

De Fransche struikselderij wordt vaak rauw gegeten na tafel, bij beschuitjes met kaas. Men dient hier toe de schoongemaakte stengels, voorzien van enkele lichtgele blaadjes, in een glas water bij de kaas op.

Het stukje onderaan van den knol, dat gegeten wordt, moet netjes schoon geschrapt worden.

VOOR HET KAARTAVONDJE

RIJNWIJN-PUNCH.

2 flesschen Rijnwijn worden met ¼ flesch Arak, het sap en de geraspte schil van 1 citroen, een kop sterke thee en 15 lepels suiker goed heet gemaakt.

ANIJSMEELK.

Laat in 1½ liter melk 1 lepel anijszaad, in een neteldoeksch lapje gebonden, gedurende eenigen tijd trekken. Voeg ruim vijf lepels suiker toe en bind met een flinken lepel maizena, die men eenigen tijd laat doorkoken.

PUNCH.

Laat 1 glas citroensap met 2 glazen suiker, 4 glazen cognac en 8 glazen water eenigen tijd trekken. Dien de punch goed heet op.

WARME WIJN.

Laat 1 flesch roode wijn en een flesch bessenvijn eenigen tijd trekken met een sinaasappel of citroen, bestoken met ongeveer 10 kruidnagelen, 'n stuk pijpkaneeel en 8 lepels suiker.

FOSCO.

Laat in ongeveer 1 liter water gedurende eenigen tijd een staafje vanille trekken. Vermeng 13 lepels cacao met 1 pond suiker en de rest van 1 liter water tot een gladde massa. Laat deze met het vanillewater nog een half uur zachtjes koken. Giet de fosco zonder vanillestokje in schoon gemaakte flesschen en gebruik 1 deel fosco tegen 2 deelen koude melk of spuitwater.

DIVERSE SANDWICHES.

Neem dunne geroosterde sneetjes casino-brood. Leg hierop: stukjes kreeft, zalm, ansjovis, garnalen, sardines, stukjes nieuwe haring, een schijfje ei of tomaat, en spuit hier en daar een beetje mayonnaise. Leg verschillende van deze hartige broodjes op een schaal, waarover men eerst een geplooid vingerdoekje of een papieren servetje heeft gelegd. Garneer met frissche takjes peterselie.

Naar verkiezing kan men de broodjes eerst dun besmeren met een laagje mayonnaise.

Besmeer een Weerter beschuitje of langwerpige stukje geroosterd brood met boter. Leg schijfjes hard gekookt ei dakpansgewijs hierop en in de lengte erover heen een halve ansjovis.

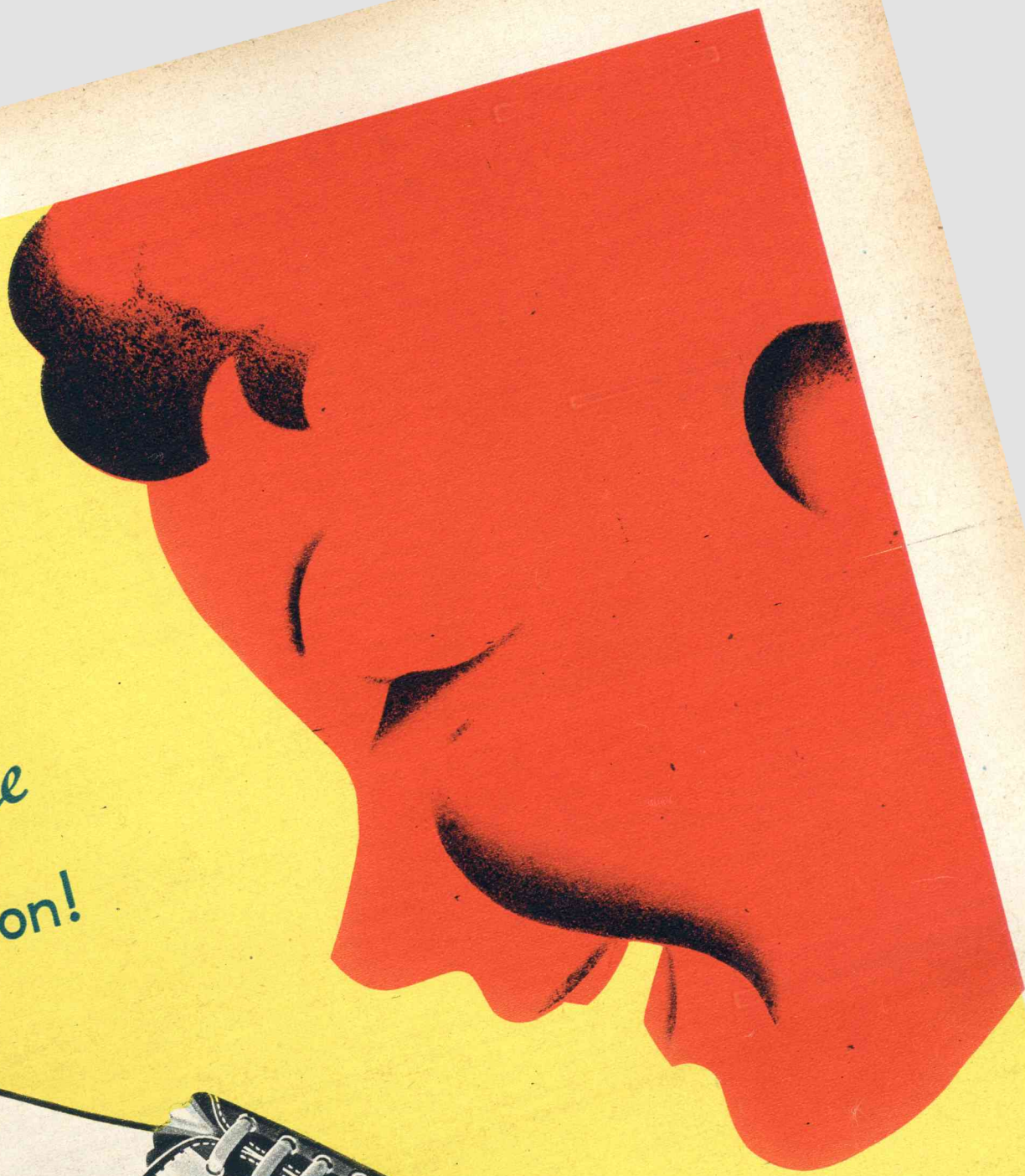
KAASSANDWICHES.

Vermeng ¼ liter geslagen room met door een zeef gewreven Chester, Camembert, Gruyère of Hollandsche roomkaas (deze laatste is hiervoor het minste geschikt). Smeer een laag kaas op geroosterde stukjes brood en presenteerze op 'n gevouwen servetje.

Een
Hollandsche
SCHOEN
gemaakt door
Hollandsche
arbeiders
voor de
Hollandsche
Vader en Zoon!

Robinson

CHRIFTELIJK ONDERWIJS

VOLGENS DALTON-STELSEL

ITMO HILVERSUM

SOESTDIJKERSTR. WEG 10a
TELEFOON No. 6606LESSEN VOOR ALLE TECHNISCHE
TEKEN-, AMBACHTS-, HANDELS-
EN KUNSTNIJVERHEIDSVAKKEN

Bouwkundige	Scheepsbouwkundige
Timmerman	Analyst
Betonbouw	Carrosserietechnicus
Wegenbouw	Meubelmaker
Metselaar	Archt. Interieur
Werktuigkundige	Schilder
Smid	Reclame-technicus
Werkmeester	Etaleur
Machinist	Typograaf
Chaufeur-Monteur	Verkoper
Gasfitter	Bedrijfschef
Gasfitter	Schoenmaker
Waterfitter	L.O. en M.O. tekenen
Loodgieter	N.O. akten
Verwarmingstechnicus	Talen
Koeltechnicus	Handelscorresp.
Electrotechnicus	Boekhouden
Radiotechnicus	en vele andere

VOLLEDIGE EN REP. OPLEIDING VOOR ALLE
AKTEN, DIPLOMA'S EN PRAKTIJK-EXAMENS
UITVOERIG PROSPECTUS EN INLICHTINGEN GRATIS

MORRO CASTLE

VERVOLG VAN PAG. 11

langs de muren van de groote zaal loopt, waardoor tijdens de redacties uren de boodschappers heen en weer snellen, waarlangs bezoekers komen en gaan — de gang, die anders helder verlicht is door sterke lampen. Opeens kijken de redacteuren op en verschrikt staren zij naar den ijzeren band. Die begint weer te loopen, heel langzaam, dan opeens sneller. En zij zien allen, dat hij in zijn ijzeren klauwen één enkel stukje papier draagt, een telegram-formulier. Door alle hoofden schiet in dit oogenblik de gedachte: als de chef der berichten-ontvangst het nog noodig vindt, nu nog, als de krant allang klaar is, 'n bericht naar de redactie door te zenden, dan moet het iets heel bijzonders zijn — een bericht, dat een zeer buitengewoon handelen noodig kan maken. De loopende band heeft nu het stuk papier tot boven de tafel van den hoofd-redacteur gebracht en laat het los uit zijn ijzeren klauwen. De plaatsvervanger van den hoofd-redacteur loopt in een buitensporig slecht humeur naar de tafel en pakt met spitse vingers het papiertje. Dan kijken de redacteuren elkaar aan, dan schiet opeens in de heele zaal, hoog aan het plafond en het meest aan de wanden, het licht weer aan. Het geeft een helderheid, iets sterker dan de dag. Een deskundige heeft namelijk, in opdracht van het kranten-concern, maandenlang gewerkt, om te ontdekken, bij welke lichtsterkte de mensch door hersenarbeid het minst moede wordt.

Zij weten nu allen reeds, dat zij nog niet naar huis zullen kunnen. Good-bye, vrije Zaterdagmiddag, vaarwel, schoone oever van de Hudson!

De plaatsvervangende hoofd-redacteur neemt het telegram, leest het, gaat midden in de zaal staan en spreekt:

„Onze correspondent te Ashbury Park bericht: Schip Morro Castle ter hoogte Ashbury Park ver op zee, maar zichtbaar, in lichtelaie. Schip geeft S.O.S., schijnt kustwaarts te drijven, heele kust, kustwacht dezer streek gealarmeerd.”

Dan treedt de man, die het telegram heeft gelezen, op den hoofd-redacteur toe, die op den drempel staat en het bericht ook al gehoord heeft. Alle redacteuren gaan op hun plaatsen zitten, brengen met een hand- en hefboombeweging hun schrijfmachines weer boven en halen even diep adem, want zij weten: nu komen er een paar uren, die zij zich nog jaren zullen herinneren. Er is echter geen geroep of rumoer, geen haast en geen opwinding — niets van dat al bij deze Amerikaansche redactie. Reeds jaren zijn alle rollen voor dergelijke gebeurtenissen verdeeld. Ieder voor zich weet precies, wat hij te doen heeft, wil de groote sensatie zooveel mogelijk worden uitgebuit.

Uitgebuit — waarvoor?

Iedere redacteur weet, dat er nu bliksemsnel een extra-editie gereed moet worden gemaakt... om de concurrenten voor te zijn. Kan men de berichten, sneller en uitvoeriger dan de andere bladen, op de eerste pagina's van het blad plaatsen, dan wordt die extra-editie een daverend succes. Als men zich rept, zal men in New York nog een groot deel van de menschen opvangen, die den heelen nacht doorgefluidd hebben — men zal vervolgens allen opvangen, die zich in de vroegste ochtenduren naar hun arbeid begeven — en dat zijn er niet weinigen — en vervolgens zal men des Zaterdags-

morgens op de hoeken der straten, die naar buiten leiden, iedereen opvangen, die per auto de stad uit gaat. Dit geweldige aantal lezers kan echter alleen bereikt worden, als de redacteuren nu met een razende snelheid werken.

Reeds staat één hunner bij de kolossale boekenkast, die midden in de zaal opsteekt — reeds grijpt hij den catalogus der schepen — reeds roept de hoofd-redacteur hem ongeduldig toe: „What about the Morro Castle?”

Ten antwoord roept de redacteur de zaal door, wat hij vindt: Morro Castle, gebouwd te Newport News in 1930, kostte 5½ miljoen dollar. Snelheid 21 knopen per uur. Drijfkracht Turbal-Electric-motoren. Groot 11500 ton. Bij Lloyd te Londen voor 3 miljoen dollar verzekerd. Eigenares van het schip: de Ward Line. Het schip heeft een zeer moderne signaal-inrichting voor brand, die boven op de brug staat.

De hoofd-redacteur vraagt: „Elfduizend ton?”

„Elfduizend vijfhonderd.”

Dat is een groot schip — en zoo'n schip zou vlak bij de Amerikaansche kust in lichter laaie staan en S.O.S.-signalen uitzenden? Is het mogelijk?

Door de redactie-zaal gaat nu een zacht, maar strak gerucht, een samensmelting van de gedempte telefoongesprekken, het bijna onhoorbare klepperen der schrijfmachines en het zachte zoemen van den loopenden band. Uit de plaatsen Ashbury Park, Spring Lake en uit de heele kuststreek komen berichten: Het brandende schip drijft op de kust aan. De reporters zitten nu al bij de beambten der Ward Line thuis, tot aan het bed van den directeur toe. Er wordt van de kust getelefoneerd, dat andere schepen op zee koers hebben gezet naar de brandende Morro Castle. De reporters geven nadere inlichtingen: „De Morro Castle is op weg van Havanna, op Cuba, naar New York, heeft 240 koppen en 318 passagiers aan boord”.

Een ander komt met een lang telefoon-bericht over de Ward Line zelf: „Een middelmatig groote Amerikaansche scheepvaartmaatschappij... vaart geregeld tusschen New York en de Cubaansche en Mexicaansche havens... wordt hoofdzakelijk gebruikt door plezierreizigers uit New York, die voor ontspanning eens heen en weer varen, of een dag of veertien in Havanna blijven, en later met een schip van dezelfde lijn terugkeeren. De passage is goedkoop... kost met inbegrip van het verblijf in Havanna, twee dagen en een nacht, maar 80 dollar... bij een oponthoud van negen dagen en acht nachten in Havanna ongeveer 130 à 150 dollar, al naar de hut op het schip. Dit uitstapje is ongeveer de goedkoopste en prettigste gelegenheid, om van New York uit eens een reisje over zee te maken en op het als toeristen-oord zoo gezochte Cuba te komen. De passagiers zijn bijna allemaal kleine zakenmenschen en employé's”.

Van de haven telefoneert een verslaggever: „Een politie-kruiser heeft in krankzinnige vaart de haven van New York verlaten om zich naar het brandende schip te begeven!” Van de observatie-posten wordt bericht: „Zware zee, regen, nevel, windsterkte negen!” Uit de badplaats Spring Lake komt het bericht: „Het schip komt dichterbij, het is nog vrij ver op zee, maar het drijft zichtbaar nader.”

Ver, heel ver van het ongelukkige

Gelukkige vrouw

die door haar aantrekkelijk uiterlijk door iedereen bewonderd wordt, terwijl niemand het gebruik van een weinig KHASANA SUPERB ook maar vermoeden kan. KHASANA SUPERB-Rouge en -Lippenstift zijn nl. geen schmink, doch ontwikkelen eerst door aanraking met de huid de hierbij passende natuurlijk frissche teint. Tegen weer en water bestand en kissoff! Lippenstift: f. -.75, -.90, 1.60 en 2.25. Rouge: f. 1.-. Kleine verpakking, ieder: f. -.35.

KHASANA SUPERB

Generaalvertegenwoordiging: J. Winkel Jzn., Den Haag, Merwedestraat 47, Tel. 772 595

schip, aan den horizon, kan men de lichten van andere schepen onderscheiden, als de regen en de nevel even wat minder worden en wat uitzicht geven, zoo telefoneert men van de kust.

Plotseling springt de hoofd-redacteur op en roept:

„Waarom hebben jullie je nog niet in verbinding gesteld met een radio-station, en 't schip laten oproepen en laten vragen, wat er eigenlijk aan de hand is aan boord?”

Dan roept van heel achteraan 'n stem:

„Het schip geeft geen antwoord meer! Om drie uur vijftientig heeft 't S.O.S. geseind. Daarna hebben verschillende stations geprobeerd, het schip te bereiken. Het laat niets meer van zich hooren!”

De hoofd-redacteur denkt: 't schijnt er heel leelijk uit te zien voor dat schip, voor de passagiers en de bemanning.

Hoe heet de kapitein? De kapitein heet Willmott — moet een ervaren oude zeeman zijn.

Rustig, regelmatig en precies, maar in een wilde jacht zijn de redacteurs op hun schrijfmachines bezig, om alle binnenkomende berichten samen op te stellen tot een geheel. Al hun werk loopt naar het bureau van den hoofd-redacteur, gaat vandaar met een loopenden band naar de zetterij, wordt gezet — men is nu zoo ver, dat men een bericht,

met beschrijving van het schip en de passagiers-lijst, die een reporter ondanks het nachtelijke uur heeft weten op te duiken, met groote vette letters zal gaan opmaken... En juist op dat moment komt een reporter de zaal binnenstormen, hoewel het tegen de regels is, persoonlijk te verschijnen; hij gaat naar de tafel van den hoofd-redacteur en zegt: „Ik heb niet opgebeld, maar ik kom zelf. Een eigenaardige geschiedenis: kapitein Willmott van het schip Morro Castle is in den loop van den avond overleden, en nu staat het schip in brand.”

Dan vraagt de hoofd-redacteur, met moeite zijn kalmte bewarend: „'t Is toch niet waar?”

„Absoluut!” zegt de reporter. „De directie van de Ward Line hier in New York heeft vanavond draadloos bericht gehad, dat de kapitein overleden is — oorzaak tot nu toe onbekend.”

„En wat heeft de Ward Line nog meer voor draadloze berichten gehad?”

„Niets,” zegt de reporter, „en dat is juist 't eigenaardige. Wat er eigenlijk gebeurd is op 't schip, weet ik niet. Ik kan u alleen raden: neemt u op de eerste pagina met de grootste letters, die er op de zetterij zijn, dat het schip op 't oogenblik in brand staat, en dat kort daarvoor de kapitein gestorven is, door oorzaken, die de reederij niet weet.”

W O R D T V E R V O L G D.

LANGE PETER

DOOR A. MARSHALL

De eigenaars van de „Paleis”-claim hadden 't getroffen en konden zich zonder de minste overdrijving schatrijk noemen. Er waren er drie en het zou moeilijk geweest zijn om in heel het nieuwe goudveld Kampurli drie kameraden te vinden, die minder op elkaar leken. Ze stonden bekend als de „Chique”, „Scotty” en „Lange Peter”.

Lange Peter was een beminnelijke reus, die zich verheugde in een uitstekende gezondheid en in het bezit van buitengewoon sterke spieren. Zijn lengte bedroeg ongeveer zes voet en zijn schouderbreedte was hiermede in overeenstemming. Ten slotte was zijn hart even teergevoelig als zijn spieren sterk waren. De drie kameraden hadden zich in elkaar en was zoo goed tegen het weer bestand, dat ze algemeen werd beschouwd als een paleis.

Het interieur van het „Paleis” was allereerst gericht op praktisch gebruik, zoodat er aan wandversiering of iets dergelijks niet de minste aandacht werd geschonken. Alleen hing aan den houten wand boven Peter's bed een fotografie. Het was de reproductie uit een of ander geïllustreerd weekblad van een foto van een mooi, jong meisje. Ze zat rechtop in een stoel met hooge rugleuning en keek glimlachend voor zich uit. Ze had donker golvend haar, oogen onder harmonisch gevormde wenkbrauwen, een zuiver ovaal gezicht en een aantrekkelijken kleinen mond. Haar houding was zuiver natuurlijk. Ze speelde met een collier, dat ze om haar hals droeg, maar overigens toonde ze op de foto geen enkel sieraad. Op het moment dat de foto van haar werd genomen, moest ze nog jong zijn geweest en voor Lange Peter was ze het mooiste meisje ter wereld.

Door niets werd overigens aangeduid wie het meisje was. Peter had de beeltenis in den rooksalon van een hotel boven op een papiermand zien liggen en de vorige eigenaar had de geheele

witte marge er reeds afgeknipt of afgescheurd, zoodat er geen letter van een eventueel boven- of onderschrift was blijven staan.

Peter's bewondering voor het meisje van de foto was wijd en zijd bekend. Hij was iemand, die iets niet voor zich alleen hield, en bezoekers van de hut stegen belangrijk in zijn achting, wanneer ze de aandacht op de beeltenis vestigden, mits deze aandacht een waardeerd karakter droeg. Hij had zich bij verscheidene gelegenheden niet ontzien dengene, die het gewaagd had een afkeurend woord uit te spreken, bij den kraag te pakken en zonder meer buiten de deur te zetten. Zij die hem wilden prikkelen, zonder daarbij de kans te loopen, dat hij tot het uiterste overging, opperden de mogelijkheid dat de dame van het portret nu misschien reeds een vrouw van middelbaren leeftijd was, of dat ze een of andere schoonheid voorstelde uit de filmwereld, wier aantrekkelijkheid 'n paar jaar nadat ze haar loopbaan was begonnen wel zou zijn verdwenen.

Dat hij naar Engeland zou gaan om haar te zoeken stond bij hem als een paal boven water. Wat hij zou doen, zoodra hij haar had gevonden, was hem eigenlijk zelf nog niet duidelijk. Maar het besluit om haar op te sporen stond vast en de persoonlijke overtuiging, dat hij haar zou vinden, was voor hem een lichtende ster in de toekomst.

Een maand na de goudvondst was Lange Peter op weg naar Engeland. Wilt U graag het verdere verloop van deze spannende vertelling lezen? Onder welke omstandigheden Peter het meisje zijner droomen vindt en hoe zij hem beloont? Koopt dan het laatste premieboek van de Hollandsche Bibliotheek „Lange Peter” door Archibald Marshall. Het is verkrijgbaar bij onze bezorgers, agenten of op ons hoofdkantoor tegen den prijs van 17½ cent of 70 cent in luxe prachtband.

Dan zou U 's avonds niet meer zoo MOE zijn

O, neen! Want met Sanatogen zoudt gij aan Uw lichaam extra kracht geven. Gij zoudt U den geheelen dag beter en gezonder voelen en 's avonds nog frisch genoeg zijn om opgewekt van Uw vrijen tijd te genieten.

Uw vermoeidheid en prikkelbaarheid zijn immers niets anders dan teekenen van het feit dat gij iets te veel van Uzelf vergt. Geef Uw lichaam, geef vooral Uw zenuwen wat meer reservekracht met Sanatogen en gij zult bemerken dat door dat beetje meer alles anders wordt.

Dán - met Sanatogen - zult ge U vol levenslust en gezondheid voelen. Het zal zijn alsof U jaren jonger bent geworden. Heusch, probeer Sanatogen eens. Meer dan 25.000 doktoren hebben een gunstig oordeel over Sanatogen gegeven. Ga nog vandaag naar Uw Apotheker of Drogist.

SANATOGEN

Het Zenuwterkend Voedsel.

In alle Apotheken en Drogisterijen vanaf FL. 1.-

Old Cottage Lavender voor Uw bad en handen

De edele geur van zuivere Old Cottage Lavender parfumeert de huid. Het schuim van Grossmith's Lavender Toilet- en Badzeep dringt diep in de poriën en laat een heerlijk gevoel van frischheid achter. Het is voor de moderne vrouw, die haar charme wil verhoogen, een telkens wederkerend genot Grossmith's Old Cottage Zeepen te gebruiken.

Imp. Richard Wernekinck & Co.
Huddestraat 9 Amsterdam-C

GROSSMITH'S

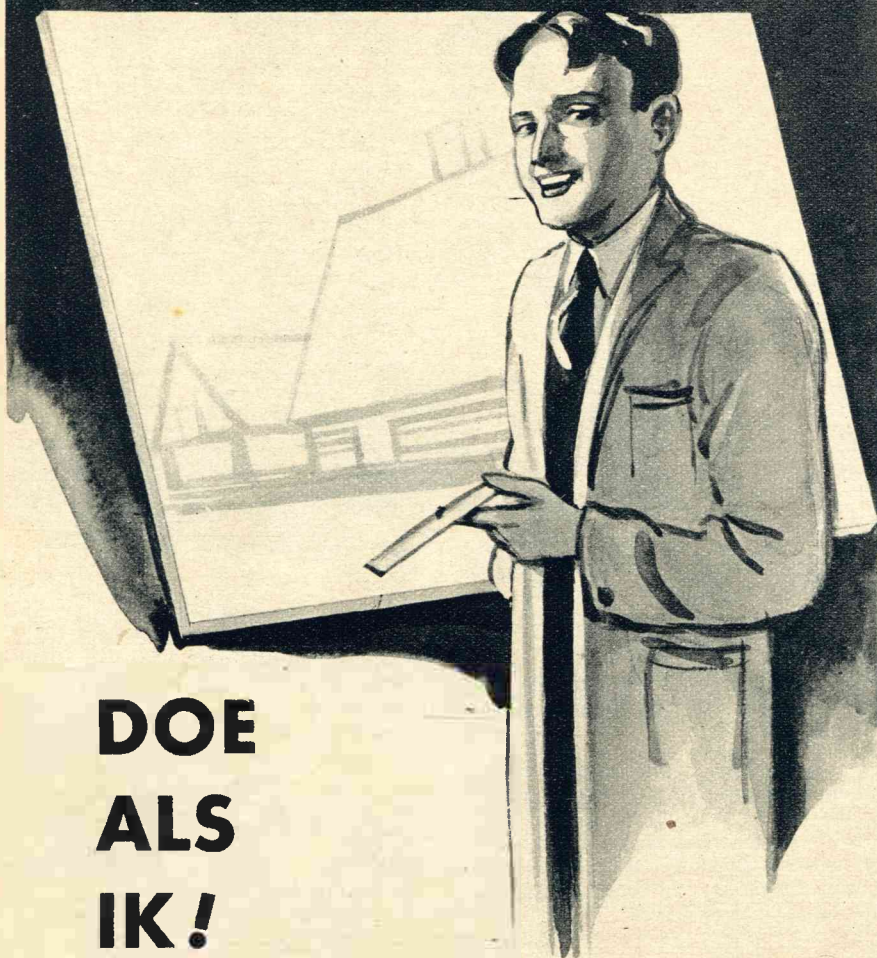
Old Cottage

LAVENDER ZEEPEN

BOUWKUNDIG- MACHINE- ELECTROTECHNISCH- TEEKENEN.

DOE ALS IK!

Volg ook in Uw vrijen tijd de A.S.S.O.-lessen! Zij zijn goed en goedkoop. Teekenen geeft U een voorsprong op duizenden anderen. Ieder, die de lagere school heeft bezocht, kan de lessen volgen en een diploma behalen. Maar ook zij, die de ambachtsschool doorliepen of reeds in de praktijk werkzaam zijn, kunnen bij de A.S.S.O. goede lessen krijgen.

Laag maandelijksch lesgeld. Geen kosten voor benodigdheden. Een volledige teekenuitrusting, zoals teekenbord, teekenhaak, driehoeken, passerdoos, enz., enz., gratis. Vraag nog heden inlichtingen omtrent een van nevenstaande C-cursussen. Het verplicht U tot niets. Leider: de Heer H. Kramer, ingenieur.

C-CURSUSSEN:

Ambachtsschoolonderwijs: Bouwkundig-teekenaar, machineteekenaar, electrotechnisch-teekenaar, chauffeur-monteur, autotechniek, auto-Dieselmonteur, electricien, electrotechniek, radiomonteur, radiotechniek, lasscher, laschtechniek (autogenisch en electrisch), machinist, stoomwerktuigkunde, motormachinist, motortechniek, vliegtuigmecaniciën, vliegtuigtechniek, zweefvliegtuigbouw, zweeftechniek, installateur van centrale verwarmingen, zwakstroommonteur, lijnwerker-telegrafist, smid-bankwerker, constructiebankwerker, gas- en waterfitter, loodgieter, betonbouw, enz. Zend onderstaanden bon, duidelijk ingevuld, in gesloten enveloppe, te frankeren met postzegel van 6 ct., aan ons en wij sturen U gratis alle inlichtingen.

A.S.S.O.

INSTITUUT VOOR SCHRIFTELIJK ONDERWIJS:
Ernst Casimirlaan 26, Arnhem. Dir. J. v. d. Bij, Hoofdonderwijzer.

B	Ik verzoek zonder eenige verplichting inlichtingen omtrent den cursus voor:	B
O	Naam:	O
N	Straat en No.:	N
	Woonplaats:	

MARION'S GROOTE AVONTUUR

VERVOLG VAN PAGINA 19.

Iederen morgen door de wolkenkrabbers der city werden opgezogen, om 's avonds moe en afgewerkt weer te worden uitgeademd.

Het privé-kantoor van Odd K. Holland lag in de volle ochtendzon, naar de rivier gekeerd. Hij ging zitten in een kolossalen fauteuil voor zijn bureau, vlak bij het raam. Aan zijn rechterhand stond zijn secretaris, David Torrent, te wachten met een map vol brieven en papieren.

Het werk van dien ochtend begon. Torrent las uittreksels uit de belangrijkste brieven voor. Holland sprak de antwoorden in een dictafoon.

„Nebraska Kopermijnen willen patent nemen op een nieuwe methode, om zuiver koper te winnen,” zei de secretaris, met het oog in zijn aantekeningen.

„Hoe weet u dat?”

„Ik heb een vriend op het patentenbureau.”

„Hoeveel hebt u nodig?”

„Niet veel — duizend dollar.”

Holland schreef met forsche trekken de cheque. De rook van zijn sigaar trok door de zonnestralen, die schuin zijn kamer binnenvielen.

„Ik wil den uitvinder zelf spreken.”

„Uitstekend... Een kleuren-chemist heeft me een goede goedkope verfstof laten zien, die hij heel goedkoop uit koolteer wint; helder vermiljoen, prachtig.”

„Wat moeten we daarmee! Ons rood is nog goed genoeg.”

„Ja, maar hij maakt 't goedkoop.”

„We koopen zijn patent, maar we gebruiken 't niet. We gaan voor hem onze heele fabricatie niet omzetten. Verder.”

„De Deutsche professor Georg Veldhammer is door de regeering aangewezen als leider van een expeditie, die den Montana-meteoor moet opzoeken en bergen.”

„Dat zal niet gaan!” riep Holland met een slag op de tafel. Hij beet zijn sigaar stuk, gooide haar in den aschbak en ging voort: „Wat is dat voor gekheid?”

„Ik heb 't vanmorgen uit Washington gehoord. De zaak is al drie dagen geleden telegrafisch afgedaan.”

„Wat noemt u afgedaan — is de man al uit Deutschland vertrokken?”

„Nee, ik heb al maatregelen genomen, om dat te beletten — maar of 't lukken zal, weet ik niet, als de regeering zich voor den man interesseert. Hij is trouwens de eenige, die beweert precies te weten, waar de meteoor ligt.”

„Hoe kunt u zulken onzin toch zeggen,” stoof Holland op. „We huren een vliegtuig, tien vliegtuigen — we zoeken de heele streek stelselmatig af.”

Torrent glimlachte. „Zoo eenvoudig is 't helaas niet. Hij beweert, dat de meteoor uit een radium-achtig metaal bestaat, zoals u weet...”

„Dat weet ik, anders kon die Deutsche professor den heelen meteoor van me cadeau krijgen!”

„Verder zijn er uit verschillende streken van Montana, speciaal uit het bergland, berichten gekomen van stroomen gifgas, levensgevaarlijke gassen... misschien zijn er al slachtoffers gevallen. Daarom moedigt de regeering de onderneming aan. Wie weet, stuurt de regeering een Duitscher vooruit, om niet dadelijk Amerikanen op te offeren.”

„Da's een belachelijk bekrompen opvatting! Die Deutsche expeditie moet thuisblijven — we zullen er de regeering over aanspreken.”

„Daar is 't te laat voor... we moe-

ten probeeren, ze op de een of andere manier vast te houden.”

„Ik hou niet van achterbaksche streken!”

De bleeke David Torrent trok zijn schouders op.

„De papieren zijn al afgezonden, gestempeld en ondertekend en wel.”

Holland stond op en liep met groote stappen door zijn werkkamer heen en weer.

„Een meteoor-steen van die grootte... nog nooit gebeurd... radium-achtig, misschien is 't radium... de een of andere variëteit... ontzaglijke waarde, als 't in goede handen komt... reusachtige kapitalen! Wat moet zoo'n Deutsche professor daarmee — die denkt, dat hij voor milliarden uit den grond haalt, en den volgende morgen is radium niets meer waard!”

Holland bleef staan voor zijn secretaris, die tegenover dat forsche lichaam klein en elegant uitkwam.

„Het is onze nationale plicht, als grootste chemische maatschappij, te zorgen, dat de Duitschers dien meteoor niet krijgen.”

„Ik heb mijn uiterste best gedaan — maar het resultaat...”

„We moeten de regeering aanpakken.”

„Ik heb overal voor gezorgd.” De bleeke plooiën in Torrent's gezicht vertrokken zich tot een trotsch lachje. Hij keek op zijn gouden polshorloge en zei: „Er staat buiten een zekere Percy O'Dyer te wachten, een hoog ambtenaar aan het ministerie. Hij behandelt die kwestie van den Montana-meteoor. Ik heb hem met een vliegtuig laten komen.”

„Kolossaal, jongeman — da's weer goed gedaan. U leert gauw, hoe 't moet,” zei Holland vriendelijk en hij legde zijn zware hand op Torrent's schouder. De secretaris glimlachte, dankbaar voor dien lof, verliet het vertrek en riep buiten een naam af.

Een magere, blonde heer in een niet meer nieuw blauw costuum trad binnen. Hij maakte schuchter een buiging, toen hij aan den grooten Odd K. Holland voorgesteld werd.

Holland deed zeer joviaal, hield zich zelfs, of hij nog jong en in zaken weinig ervaren was, en Dyer vatte moed.

„Heel vriendelijk van u, dat u dadelijk bent overgekomen,” zei Holland vriendelijk.

„Ja... ik was net in New York... en toen wou ik mijn ouden vriend, David Torrent, eens opzoeken.”

„Ja...” zei Holland gerekt. „Nu 't toch toevallig zoo uitkomt, konden we eigenlijk meteen wel eens over die Montana-geschiedenis praten.”

„Jawel...” Dyer was een beetje geschrokken doordat plotseling voorstel.

„De Duitschers moeten natuurlijk van den meteoor afblijven... wilt u niet een sigaar nemen?”

„Ja... dank u... ik heb heelmaal niet geweten, dat de Amerikanen interesse hadden bij dat gevaarlijke ding.”

„Interesse is 't woord ook niet... maar nu 't ding eenmaal bij ons naar beneden gekomen is, moet 't ook maar in Amerika blijven.”

„Dat zal...”

„Misschien wilt u voor ons onderhandelen... voorzichtig natuurlijk. U zult onkosten moeten maken...”

Holland vulde een cheque in. Dyer kreeg een kleur. Torrent stond op de vensterbank te leunen en scheen alleen op de rivier te letten.

Tien minuten later had Dyer voor een hooge geldsom beloofd, de uitrusting der Duitsche expeditie door de regeering tegen te werken. Hij nam snel afscheid en betrad de lift, met de rechterhand op den borstzak, waarin hij de cheque geborgen had.

Hij keek wantrouwig naar twee kleine Japanners, die ook in de lift stonden, terwijl de liftjongen ervóór met een heer stond te praten. Dyer wou weer uitstappen, maar een der Japanners schoof de deur toe, drukte op den knop... de lift ging zonder liftjongen naar beneden. Tusschen twee verdiepingen in liet de Japanner de lift plotseling stoppen, waarop hij zich naar Dyer wendde.

„Wat wilt u van me — ik heb niets!” riep Dyer verschrikt.

„We willen niets van u — ook de cheque niet, die u zooveen van Holand gekregen hebt.”

„Ik heb geen geld... wat wilt u van me?”

„Belooft u — zweert u, dat u in die kwestie van den Montana-meteoor niets doen zult, totaal niets?”

„Hoe kan ik... ik weet toch nergens van!” Dyer beefde over zijn heele lichaam.

„Praat u alstublieft geen onzin — we weten heel goed, wie u bent. We hoeven uw superieuren alleen maar op de hoogte te brengen van uw gesprek van zooveen en van die cheque....”

„U hebt den verkeerde voor.”

De Japanner scheen dit protest niet te hooren en zei: „Zweert u, dat u die Montana-kwestie zult laten loopen, zooals ze loopt?”

„Ik denk er niet aan,” bleef Dyer zich verzetten.

„Dan gebeurt er een moord,” zei de andere Japanner, en hij haalde een kleinen browning uit zijn zak.

„Ik zal alles zweren, wat u wilt!” riep Percy O'Dyer ontzet.

„Goed — even goed, als we op de hoogte zijn van uw gesprek van zooveen, zullen we 't ook direct weten, als u ook maar 't minste ten gunste van Odd K. Holand gedaan hebt. Dan bent u twaalf uren daarna dood. Ik zal u ons kenteeken laten zien, dan weet u, met wie u te doen hebt.” Hij sloeg zijn jasje open en wees op het teeken, dat aan den binnenkant stond: een roode cirkel, doorsneden met een schuinen pijl.

„Ik zweer het,” zei Dyer toonloos. De pijlring was het merkteken van een der machtigste Noord-Amerikaansche misdadigersbenden, waartegen de politie al jaren tevergeefs streed. De lift zonk verder de diepte in.

Percy O'Dyer stond met trillende knieën in de vestibule van het groote fabrieksgebouw.

DERDE HOOFDSTUK

Een zware auto, luid zoemend van inspanning, kroop langs een ruwen heide-weg op naar het observatorium van professor Veldhammer. De zonderlinge, grillige omtrek van dat gebouw op de heide stak blauwachtig-wit af tegen den groenachtig schemerenden herfsthemel. Er liep een zwarte gapende spleet door den witten koepel, die het gebouw bekroonde. Professor Veldhammer begon zijn werk, als het donker werd.

De zware wagen ging zwaaiend over den slechten weg en bleef kreunend voor den ingang van het gebouw staan. Een chauffeur sprong uit de limousine en deed een achterportier open. Hij knielde neer op de treeplank en sloeg voorzichtig een deken om een vrouwen-gedaante, wier bovenlichaam gesteund werd door een achterinzittenden heer.

De chauffeur en de heer droegen met

behoedzame schreden het roerlooze lichaam naar het huis. Marion's gezicht was zoo bleek als een doek, haar lichtgrijze mantel was donkerrood gekleurd door groote bloedvlekken. De huishoudster gaf een gil van angst en schrik, toen de twee onbekende mannen met ernstige gezichten de hall van het huis betraden en Marion op een divan neerlegden.

„Groote hemel!” riep de oude Anna, „is zij dood?”

Zij viel voor den divan op haar knieën, sloeg met gevouwen handen voorover en ging zacht voort: „O Heer in den hemel — dat niet... o lieve goede Marion — blijf bij ons, niet doodgaan...” Op haar knieën kroop zij dicht naar den divan, zij hief het bovenlichaam op en keek Marion handenwringend aan.

„Staat u op en roept u den professor... 't is nog goed afgelopen... de juffrouw gaat niet dood... dat krijg je nu van die vervloekte autorennerij,” zei de groote, breedgeschouderde heer streng met een noordelijken tongval. De oude Anna kwam jammerend overeind.

„Wat is er in 's hemelsnaam gebeurd... het arme kind...”

„Haalt u den professor toch — gauw!” De twee onbekenden bleven zwijgend in de hall staan en keken ernstig naar het krampachtig korte snikken, dat van tijd tot tijd door het lichaam van het meisje schokte.

Een man van middelbaren leeftijd met kortgeknipte grijze haren en een grijs luster jasje aan kwam bleek, met eigeaardige korte schreden de hall inloopen: „Ik ben professor Georg Veldhammer — mijn nicht heeft een ongeluk gehad, hoor ik... hebt u haar gezien?”

„Zeker, daar ligt ze... ze is al door een dokter verbonden.”

„Zoo — ja — da's heel goed... een auto-ongeluk zeker?”

„Ja professor. Het is nog een wonder, dat uw nicht er levend afgekomen is. Mag ik me even voorstellen? Gonnar Skromberger, Stockholm. Ik ben voor zaken onderweg naar Hannover, en dicht bij Rotenburg vond ik den verongelukten wagen van uw nicht. Ze had een wond in 't been, die erg bloedde, verder niets van belang, schijnt 't. We hebben haar bij een dokter in Rotenburg gebracht, en nu komen we haar hier afleveren. Ze moet gauw naar bed — ik wil u graag helpen, om haar naar boven te dragen. Door de pijn onder den rit heeft uw nicht haar laatste restje weerstandsvermogen verloren. Ze heeft veel pijn gehad onderweg,” zei Skromberger medelijdend.

Professor Veldhammer was erg zenuwachtig. Hij plukte met twee vingers aan zijn grijze baardje, liep op het meisje toe en streelde haar blonde haren, maar toen schaamde hij zich plotseling over zijn gevoeligheid en vroeg: „Wat is er met den wagen gebeurd?”

„Ik heb gezegd, dat ze hem weg moesten sleepen — er zal niet veel meer aan te doen zijn.”

„Ik weet niet, hoe ik u danken moet, meneer Skromberger. Ik...”

„Niets te danken,” weerde hem de groote donker blonde Zweed af. „Ik heb niets dan mijn plicht gedaan. Zullen we de dame naar boven brengen?” Er sprak een zeer groote hartelijkheid uit zijn stem.

Hij nam Marion op zijn beide armen, droeg haar zonder moeite de trap op naar haar kamer, en liet haar daar aan de hoede van de oude Anna, die de bebloede kleeren begon los te maken.

W O R D T V E R V O L G D.

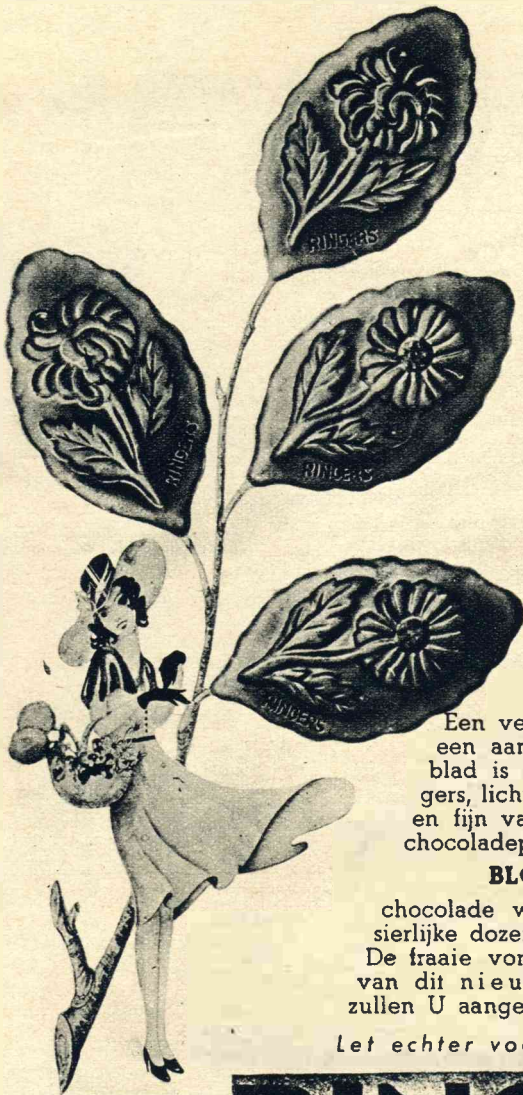

Geoefende handen getuigen van een helderen geest

Muziek studeeren is geen tijddooding, niet slechts een oogenblik van ontspanning, maar het ontsluiten van een wereld van kunst en genot aan elk die dit paradijs betreedt.

PIANO'S, VLEUGELS, HARMONIUMS (Orgels) zijn de meest volmaakte instrumenten. Zij, die een goed instrument verlangen dat opwekt tot muziekontwikkeling en genot en tevens het laagste in prijs is, kunnen onzen nieuwen catalogus No. 7 van Piano's en Harmoniums of lijsten van voorradige bespeelde instrumenten aanvragen. Betaling in overleg met kooper.

N.V. HEES & Co. - DELFT

Bloem op Blad!

Een verrukkelijke chocolade in zulk een aantrekkelijke vorm. Bloem op blad is een nieuw artikel van Ringers, licht in gewicht, dus voordelig en fijn van smaak als alle Ringers' chocoladeproducten. De Ringers'

BLOEM OP BLAD

chocolade wordt zowel los als in sierlijke dozen verkocht. De fraaie vorm en heerlijke smaak van dit nieuwe Ringers' product zullen U aangenaam treffen.

Let echter vooral op de naam

RINGERS

HUMOR

„Ga je mee naar de bioscoop?”
„Nee — ik heb alle record-vliegers al gezien.”

MODERNE MATHEMATICA

Geef een oplossing van het volgende probleem :
„JIJ BEMINT HAAR! Bewijs nu dat zij jou ook bemint!” Hier is de zuiver mathematische oplossing.

1. Ik bemint haar.
2. Daarom ben ik een minnaar!
3. De geheele wereld bemint een minnaar.
4. Zij is voor mij de heele wereld.
5. Daarom bemint zij me ook!

„Mijn vader en moeder hebben het niet erg gemakkelijk gehad om te trouwen.”

„Hé — familietwist?”

„Nee — maar mijn moeder wilde mijn vader niet trouwen als hij dronken was, en mijn vader wilde mijn moeder niet trouwen als hij nuchter was.”

EEN DRAMA IN HARLEM

„Wat kijk je bedroefd, Joe! Scheelt er wat aan?”
„Ik voel me ellendig! Om je de waarheid te zeggen, ik ben razend!”

„Wat is er dan gebeurd?”

„Wel, het ging zoo. Onze hospita had voor vanmiddag pannenkoeken gebakken, en die stonden op de tafel toen ik binnenkwam. Systematisch ging ik aan het eten en toen de schotel bijna leeg was, kwam de hospita binnenrennen, sloeg haar armen in de lucht en krijschte:

„Joe Wokus — weet je wel hoeveel pannenkoeken je opgegeten hebt?”

Ik zei natuurlijk nee — want ik betaal mijn kostgeld om te eten en niet om te zitten tellen!

„Nou,” schreeuwde ze toen — „je hebt er zevenendertig opgegeten — die waren voor alle gasten bestemd!” Stel je voor — zoo'n ouwe draak die je op je vingers kijkt en verlangt dat je al tellende gaat zitten eten! 't Is wat moois!! Maar het beroerste is nou, dat ik op dat moment geen stukkie eten meer door mijn keel kon krijgen, zoodat ik dus zonder middageten en hongerig ben weggegaan.”

KOOPMANSCHAP

Een kleine jongen had de onhebbelijke gewoonte om „verdikkeme” te zeggen, een woord dat zijn moeder natuurlijk allesbehalve kon waardeeren in den mond van een kleinen jongen.

„Tommie,” zei ze op een goeden dag, „hier is een dubbeltje! Dat krijg jij als je nooit meer „verdikkeme” zegt!”

„Goed, moeder,” antwoordde hij en stak het dubbeltje bij zich. Toen het veilig was opgeborgen, kwam een hoopvolle glans in zijn oogen en hij voegde er aan toe:

„Zeg, mamsie, ik ken nog een woord, dat een gulden waard is.”

Hij: „Ben je al eens eerder gekust?”

Zij: „J-j-j-a, want ik k-k-k-kon n-n-n-nooit vlug genoeg n-n-nee zeggen!”

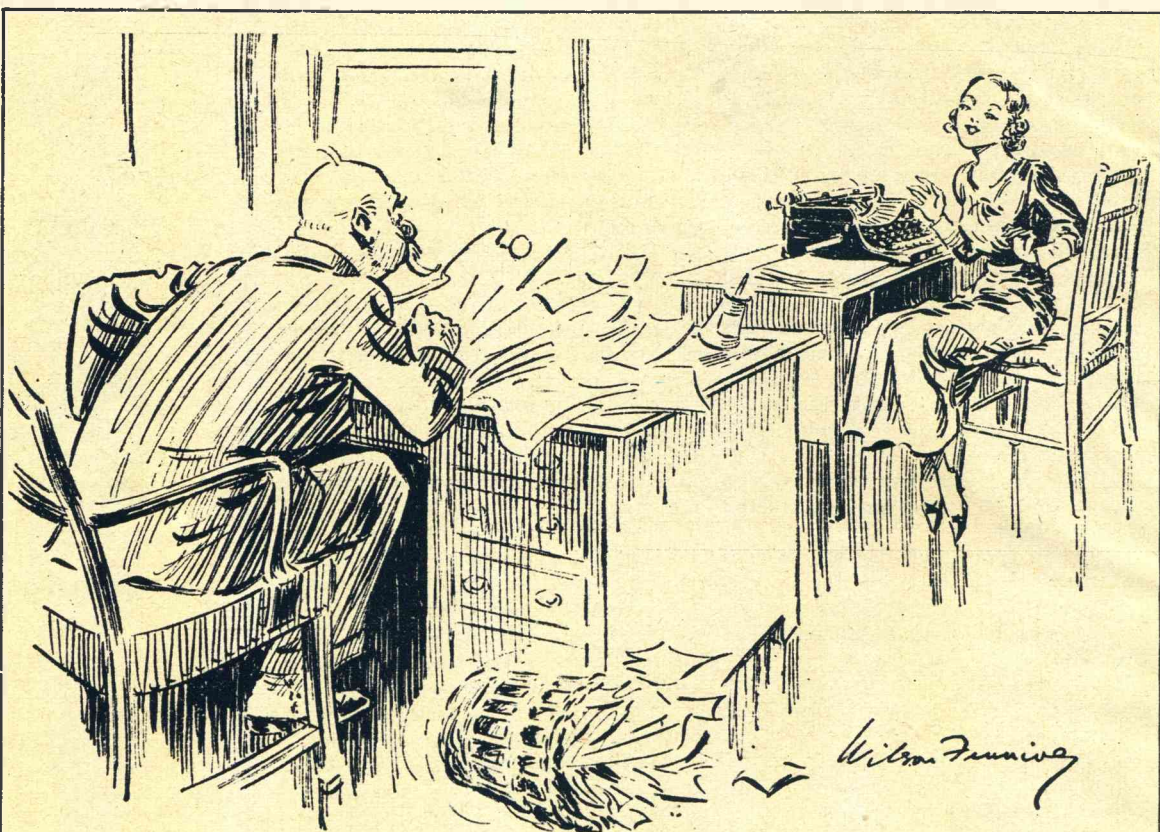
Onlangs werd een restaurateur gearresteerd wegens dieren mishandeling. Hij werd beschuldigd, kippen te hebben verdrongen. Als bewijs had men een hoeveelheid kippensoep meegebracht, waarmee het misdrijf was voltrokken.

„Ze zeggen dat er in brood alcohol zit.”

„Werkelijk? Laten we dan even een glaasje boterhammen gaan drinken.”

We hebben weleens gehoord van den hoogsten graad van dit en den hoogsten graad van dat, maar op het gebied van beleefdheid lijkt ons onderstaande aankondiging toch wel heel erg overdreven:

VERZOEKE VRIENDELIJK NIET MET UW HANDEN AAN DEZEN DRAAD TE KOMEN. ER STAAT 20.000 VOLT OP. DANK U!!

Nieuwe typiste: „Neemt u me niet kwaijck, meneer — maar wat zei u ook weer tusschen „Mijne Heeren” en „Hoogachtend?””
(Tit Bits)

„Hebt u gehoord, dat kannibalen geen vleesch lusten van een man die tijdens zijn leven veel gerookt heeft?”
„Zoo? Maar je kan van mij toch niet verlangen, dat ik niet meer zal rooken, alleen om aan den smaak van de kannibalen tegemoet te komen.”

„U gaat dus onzen nieuwen minister over den huidige toestand der politiek interviewen...?”
„Maar ik snap niets van politiek, meneer!”
„Dat hindert niet — niemand snapt er wat van, maar de menschen slikken het toch wel.”
(Copyright Panorama)

„Wat zou je doen, als je arm tantetje overreden werd?”
„Dat kunt u gerust laten doen, want ik weet heusch zelf wel den weg naar huis.”
(Copyright Panorama)

„Gooi hem maar niet meer terug — want ik heb nog genoeg steenen hier!”
(Passing Show)

„Pardon, meneer, als u mijn krant uit hebt, waar u op zit, mag ik haar dan van u hebben?”
(Copyright Panorama)

HUMOR

TWAALF FLESSCHEN.

Ik had twaalf flesschen whiskey in mijn kelder en mijn vrouw, die een bowl wilde maken, verzocht mij, den inhoud van al die flesschen in een teil uit te gieten. Als een brave echtgenoot voldeed ik aan haar wensch, wapende mij met een kurketrekker, — ging naar den kelder, trok de kurk van de eerste flesch, ledigde den inhoud in de teil, uitgezonderd één glas, dat ik opdrank.

Ik trok de kurk van de derde flesch, ontdeed haar van den ongeloofelijk lekkeren inhoud, doch uitgezonderd één glas, dat ik opdrank.

Ik trok de kurk van de vierde teil, ledigde de flesch in het glas en dronk ervan tot er niks meer in was.

Ik trok de flesch van de kurk van het volgende glas, dronk uit de teil en deed de rest zooals gebruikelijk in de flesch.

Ik trok de teil uit de volgende kurk, liet den inhoud in de teil loopen, uitgezonderd echter één teil, welke ik opdrank.

Ik trok de kurk uit mijn volgende keelgat, liet de teil in de flesch leeg loopen, uitgezonderd één kurk die ik opdrank.

Toen ze allemaal leeg waren, hield ik het huis met een hand vast en telde de flesschen; het waren er vier en twintig en dus telde ik opnieuw en toen waren het er vier en zeventig. En toen het huis weer voorbij me kwam, telde ik dat ook en tenslotte had ik alle huizen en flesschen geteld. Ik probeerde de flesschen om te spoelen, doch het gelukte me niet om er een borstel in te krijgen en dus keerde ik ze op den steenen vloer ten binnenste buiten, wachte ze tot properwordens toe schoon, ging naar boven en vertelde aan mijn betere helft hoe goed ik voor haar gezorgd had.

Ze sloeg me toen met de leeg teil op mijn hoofd, waaraan men kan zien dat de vrouwen nog steeds zeer ondankbare wezens zijn.

Maar het mooiste is nog, dat ik dien avond van de bowl zelf niks gehad heb.

VERSTROOID

„Ja — mijn kinderen gaan altijd met de kippen slapen.”

„Uitstekend — ik wou ze nog wel even zien! Waar staat jullie kippenhok?”

(*Fliegende Blätter*)

„Je hebt dien zelfmoordenaar toch nog levend uit het water kunnen halen, is 't niet.”

„Ja, maar even later hing hij weer aan een boom!”

„Heb je hem toen niet direct losgesneden?”

„Nee — ik dacht dat hij zich te drogen gehangen had.”

(*Kölnische Illustrierte.*)

RAADSELACHTIG.

Waarom heeft ijs, als 't vriest, gevoren,
en je meisje niet, als 't niest, genoren?
En ben ik, als ik misluk, 'n mislukkeling,
waarom dan, als ik buk, geen bukkeling?

Waarom heet een klein schip een scheepje,
en is een kleine kip geen keepje?
Hoe komt het, dat een stuiter stuit,
terwijl een ruiter nimmer ruit?

Waarom heet 'n erge drinker dronkaard,
en 'n erge hinker toch geen honkaard?
Waarom wordt in een hoofd gedacht,
en wordt een borrel niet geschacht?

En als ik vlieg, maak ik een vlucht;
waarom dan, als ik lieg, geen lucht?
Waarom heet vijftien boomen bosch,
en vijftig droomen nimmer drosch?

Waarom is goot verwant met gieten,
en blijft een boot wildvreemd aan bieten?
Waarom is er steeds tik en tak,
als er geen slik is maar wel slak?

E. STANS.

„Lieveeling, dit noem ik nou een idealen avond. Ik luister naar de radio, ik kan jou aankijken en ik rook de sigaren van je vader.” (Judge)

„U hebt dus niet gearzeld, verdachte, uw slachtoffer voor het luttele bedrag van 10 gulden om te brengen.”

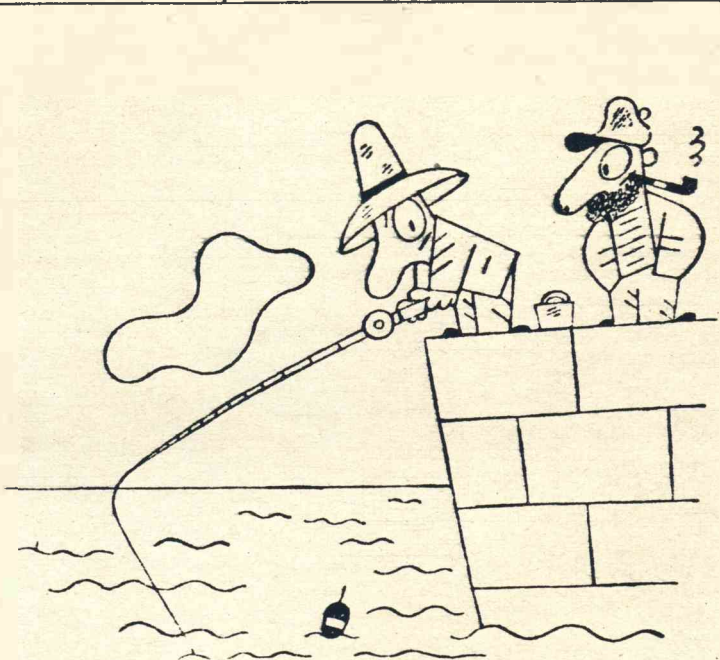
„Ho, ho, edelachtbare — u vergeet dat ze mij gezegd hadden dat hij heel veel geld bij zich droeg!” (Copyright Panorama)

„Schrijf op: Mijn eergevoel verbiedt mij u om geld te vragen, doch in ieder geval weet u nu wat ik van u verwacht.” (Muskete)

„Ik heb geen honger — breng me dus alleen maar een glas water en een paar nieuwe tijdschriften.”
„Goed, meneer! Ook nog een paar tandenstokers?” (Hummel)

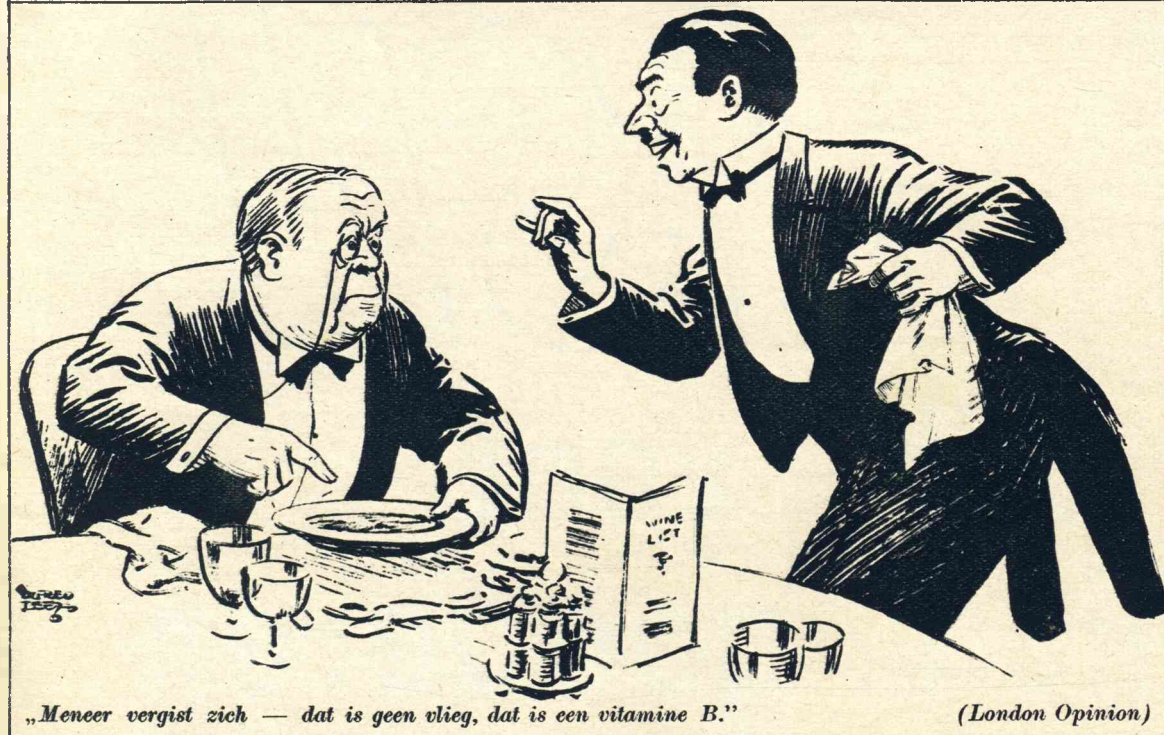
„Wat doe je daar?”

„Visschen.”

„En heb je al iets gevangen?”

„Nee!”

„Hoe weet je dan, dat je aan het visschen bent?” (Ric et Rac)

„Meneer vergist zich — dat is geen vlieg, dat is een vitamine B.”

(London Opinion)

ersil

ook voor
wollen goederen

GROOT ROTTERDAM

WAARIN OPGENOMEN „DE HUMORIST“

BUREAU: STATIONSWEG 24, ROTTERDAM — TELEFOON INTERCOMMUNAAL 50540 — GIRONUMMER 10198

Met veel succes werd in den Rotterdamschen Schouwburg het aardige blijspel opgevoerd, door 't Rotterdamsch-Hofstad Tooneel: „De vaders van Sally“. — V.l.n.r.: Annie van Duyn, die de hoofdrol schitterend vervulde, Joekie Broedelet en Dirk Verbeek.

WAAR 'T STIL EN SCHOON IS....

„Daar pluimt het sierlijke winterriet....”

Waar 't stil en schoon is, toeft men graag.

Nu, in den vriesloozen winter, is het stil en schoon rond den onvergelyk-
lijken Kralingschen Plas, aan den rand der groote stad.

Daar pluimt aan den waterkant het sierlijke winterriet, verderop staat een
eenzame hengelaar, roerloos in zijn regenjas, te staren naar den dobber, of rust
een zomerbootje bij wat wilgeboomen.

En zie, onder een vormen-schoonen boom drijven kleurige eendjes in aardige
formatie op den even rimpelenden spiegel....

Hoe prachtig zijn voorts de vergezichten, daar aan den Kralingschen Plas.
Weide einders strekken zich uit als onbereikbare verlangens en verliezen zich
door de nevelen in het niet....

Waarlijk, wie rust noodig heeft voor zijn gemoed, wie natuur-schoonheid, ook
in den winter, op prijs stelt, hij toeve een uurtje aan den wijden, liquiden
waterplas, waar 't stil is en schoon....

„Waar 't stil en schoon is.”

*Aan den
Kralingschen Plas*

„Des winters als het regent, dan zijn de paadjes diep.”

„Drijven kleurige eendjes op den even rimpelenden spiegel.”

„Wat verder staat een eenzame hengelaar.”

„Of rust een zomerbootje bij wat wilgeboomen.”

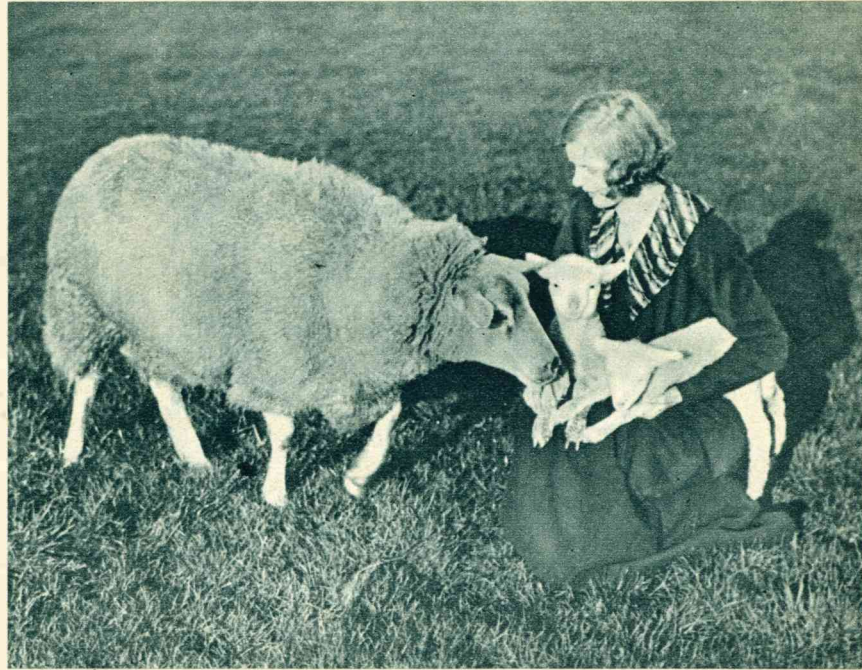

„Bootjes in hun winterrust.”

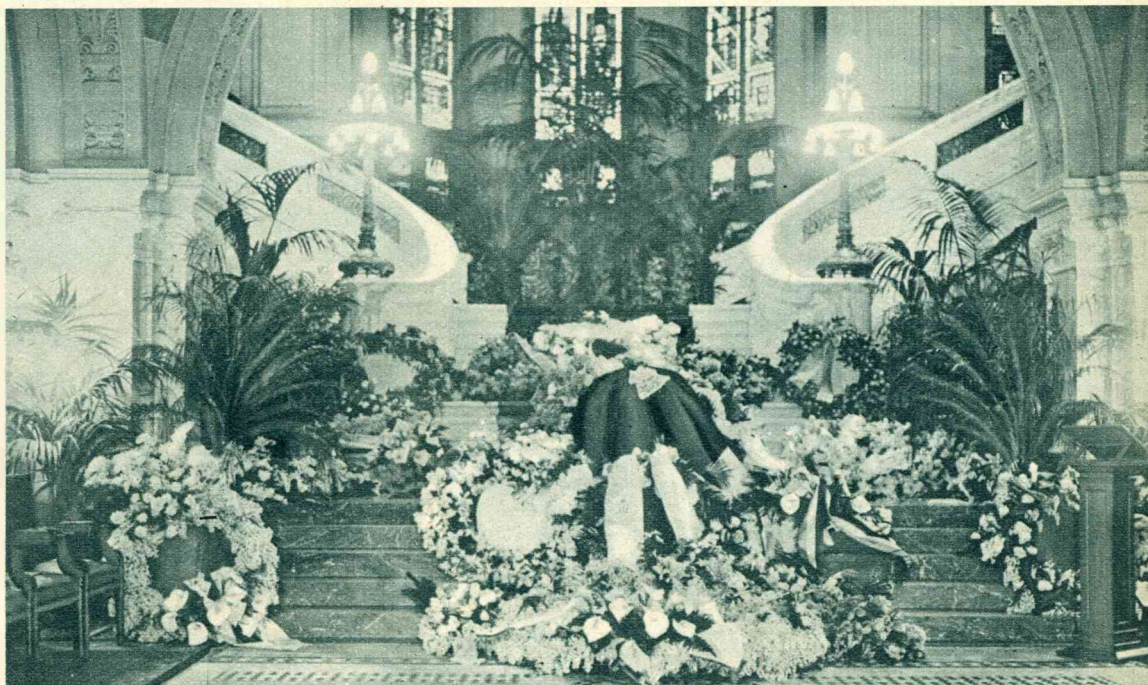
De Haagsche Dierentuin ontving van den heer Braspot, gezagvoerder van den Rott. Lloyd, een reuzenslang present, uit Sumatra, van 5 M. lengte. Vier „mannetjes” zijn noodig om het dier in bedwang te houden!

Een zeer vroege lente! — Te Frankhuis, bij Zwolle, werden twee lammetjes geboren. Moeder en spruiten maken het wel, zooals we zien.

Het nieuwste! Bij den bouw van een Tricot-fabriek te Wildervank gebruikt men glazen steenen. Hier zien we het nieuwste product.

Bij den dood van een groot Vredesrechter. — Te Amsterdam kwam de oud-president van het Intern. Hof van Justitie, de Japansche heer Adatci, te overlijden. Zijn stoffelijk overschot werd in 't Vredespaleis opgebaard.

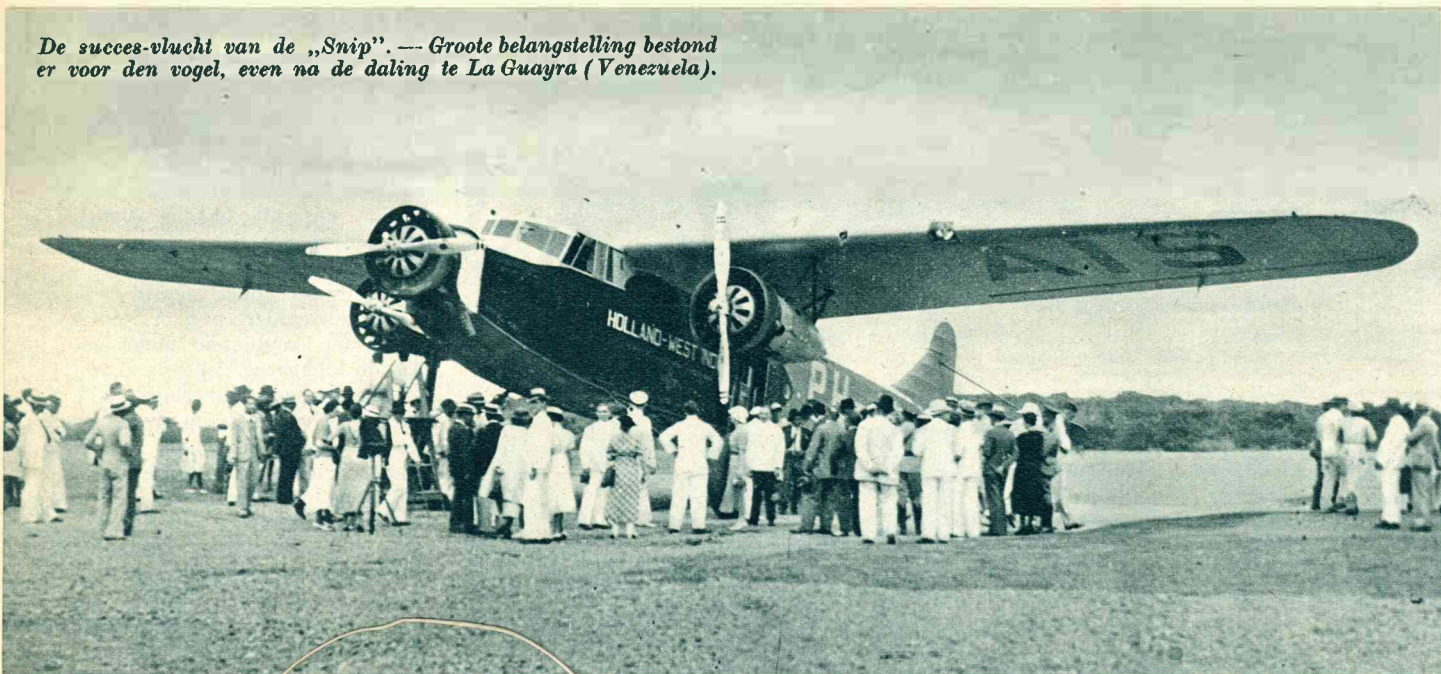

UIT EIGEN LAND

In de prachtige Bouwmeester-Revue, die in den Tivoli-schouwburg te Rotterdam zooveel succes oogst, maakte ook de Winter-Koningin haar gracieus entree.

De succes-vlucht van de „Snip”. — Groote belangstelling bestond er voor den vogel, even na de daling te La Guayra (Venezuela).

UIT HET BUITENLAND

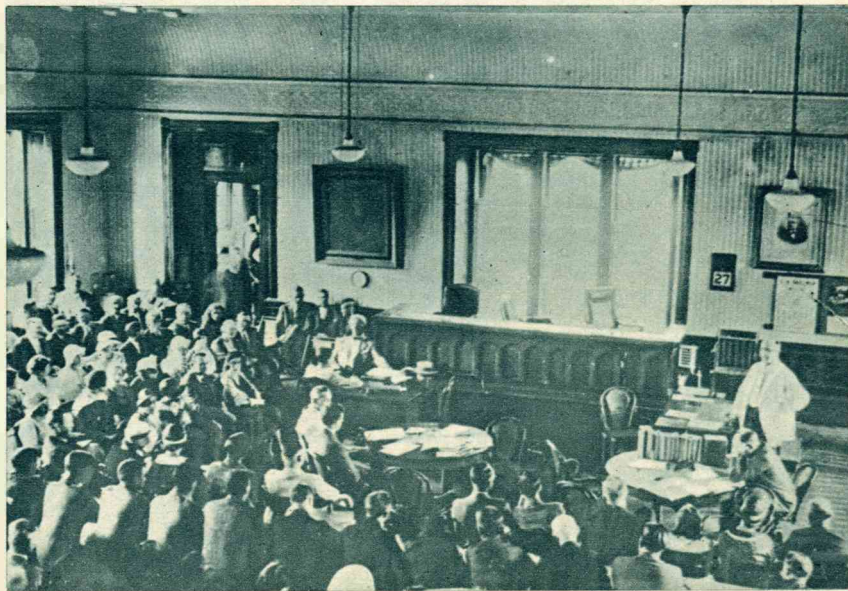

Van het groote Lindbergh-proces te Flemington geven we hierbij eenige foto's. Van boven naar beneden: het echtpaar Lindbergh, dat op zoo verschrikkelijke wijze zijn baby verloor; baby Lindbergh; rechter Trenchard, en de beklaagde Bruno Richard Hauptmann, de Duitsche timmerman. Hieronder een kijkje in de rechtszaal.

De wakkere bemanning van de „Snip”, gekiekt na de tussenlanding te La Guayra. — Eerste piloot Hondong in gesprek met den heer Bouwman (met tropenhoed) van de K.T.M.

Een mand met Nieuwjaarskinderen draagt de lachende verpleegster. Mogen zij goed groeien in 't nieuwe jaar.

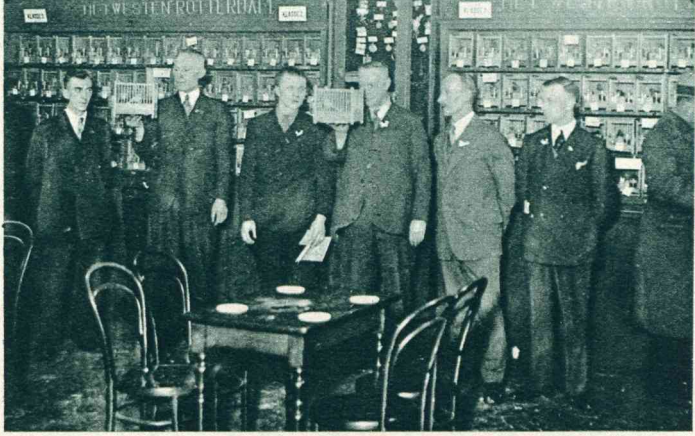

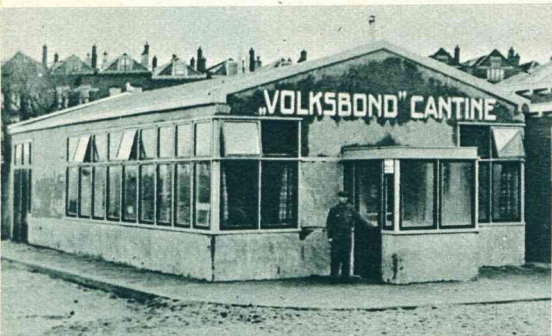
De directeur der Waterleiding te Rotterdam, de heer Ir. Wirtz, nam na een verdienstelijke functie afscheid. — Bij die gelegenheid werd voor ons blad geposeerd.

De heer C. H. de Klerk, havenbediende op het Havenkantoor, Leuvehaven, ging, na een langdurige functie, dat kantoor met pensioen verlaten.

De Federatie van R'damsche Kanarierverenigingen hield 5 en 6 Januari in café „Belvédère" een fraaie tentoonstelling. — Tijdens den zangwedstrijd.

Op het terrein van het Abattoir te Rotterdam werd een nieuwe cantine tegen drankmisbruik geopend. We zien hier het aardige gebouwtje.

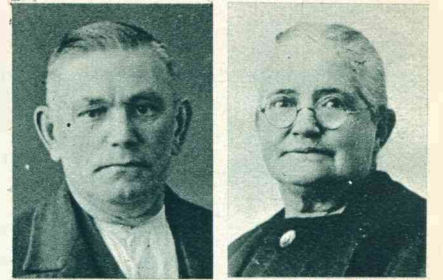
Bij het jubileum van den heer W. A. Verkennis, als bedrijfs-leider der Ned. Gistfabriek te Delft, werd een groepsfoto gemaakt. Rechts het door Jan Sluyters geschilderd portret van de jongste dochter van den jubilaris, 't welk hem werd aangeboden.

GOEDKOOPER TRAMMEN

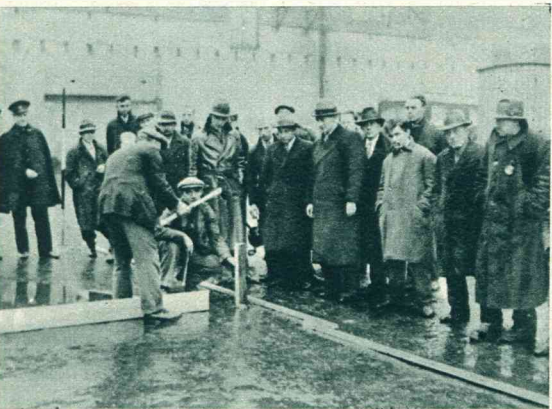
Nu gaan wij goedkoop trammen
En daar zijn wij mee content;
Wij gaan korte ritten maken,
Te betalen met vijf cent;
Borden aan de haltepalen
— Net beschilderd: blauw en wit —
Willen ons tot bakens dienen
Op den zeer civielen rit;
Wij voldoen, tevreden lachend,
Onze duiten juist gepast;
Een rijksdaalder, pop of tientje
Geeft den conducteur maar last;
Als de luchtbrug gepasseerd is
— Bij de halte Hillesluis —
Kan de Groene Zoom-bewoner
Voor een stuivertje naar huis;
Naar Carnisselaan of Charlois,
Hilleweg of Hilledijk
Mag men evenzeer vertrekken
Mits... een enk'len stuiver rijk.
En wanneer wij standplaats nemen
Waar het heet... Marconiplein,
Rijdt de tram ons snel Schiedamwaarts,
Wanen wij ons in den trein...

Zóó getuigt de Tramdirectie
Van behoedzaam overleg:
Met haar lagere tarieven
Is zij op den goeden weg.

H A N V A N A R K E L

Bij het huwelijksfeest der echtgenooten W. Hoogendijk-Dullemeijer te Waddinxveen plaatsen wij de foto's van het gelukkige echtpaar.

Onder veel belangstelling werd de eerste paal geslagen voor den bouw der nieuwe Beurs, aan den Coolsingel te Rotterdam.

De heer B. Reeder, hovjdgent der Rivierpolitie te Rotterdam, herdenkt op 13 Jan. den dag, waarop hij vóór 25 jaar in dienst trad bij de R'damsche politie.

De heer G. Boshoff te Delft vierde zijn zilveren jubilé als organist. De jubilaris gekiekt.

UIT STAD EN GEWEST

In het ontspanningslokaal der Chr. georganiseerde werklozen te Vlaardingen houdt men zich gezellig bezig met diverse spelen. De fotograaf van „Groot Rotterdam" nam er een kiek, die wij hier plaatsen, met den wensch, dat in 1935 allen werk zullen mogen vinden!

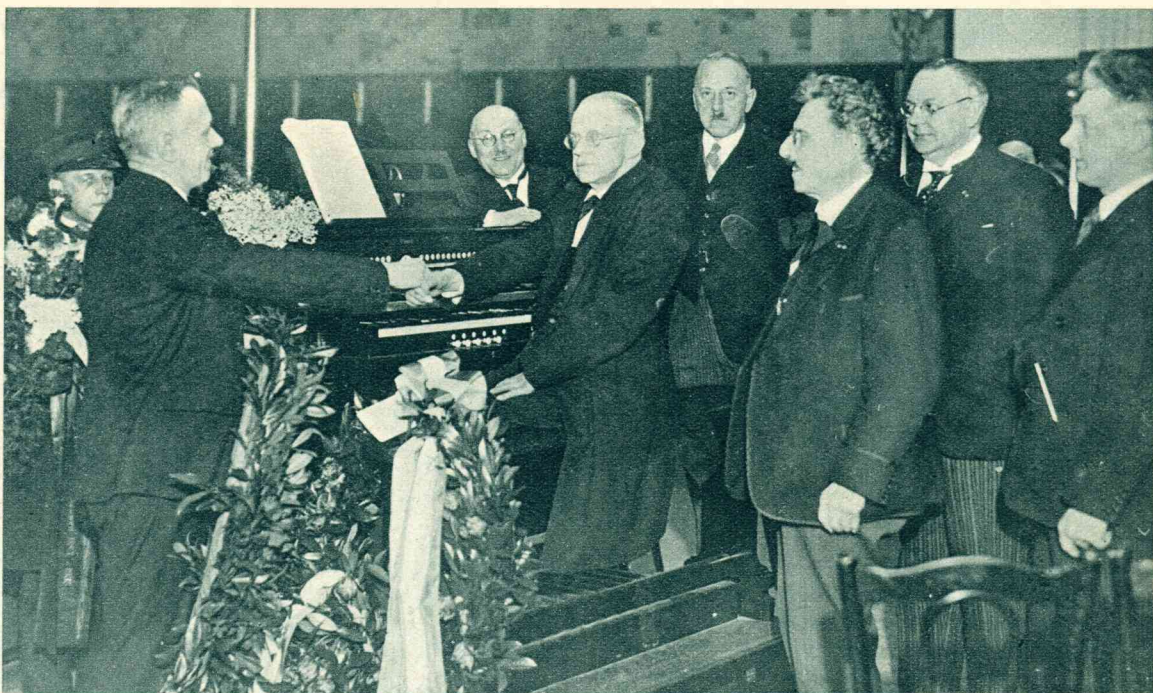
HIER DE GEHEIME ZENDER VAN ROTTERDAM

Hallo-hallo, dames en heeren. Er bestaan oogst-liederen, visschersliederen, soldatenliederen; er zijn schoenlappersverzen en bakkersverzen en nog veel méér. Maareen bouwerslied, dat kent uw radio-reporter niet, anders zou ik het u bij den aanvang van deze uitzending hebben laten hooren. We moeten het daarom maar doen met de doffe dreunen, die in Rotterdams middelpunt vallen, de slagen op de heipalen in de Meent. Dat is nu wel geen liefelijk welluidende klank, maar het is een lawaai met een diepere beteekenis.

Want, dames en heeren, er is een mirakel gebeurd. Herinnert u zich het verlanglijstje van Rotterdam, dat we een tijd terug hier eens hebben voorgelezen, het lijstje met al die gebouwen, die de Maasstad toch maar zoo erg graag zou willen doen verrijzen? — Daarbij was de nieuwe beurs op den Coolsingel. Het plan om die te bouwen dateert al van heel wat jaren geleden. Maar 't bleef bij het plan... En nu, nu we al eigenlijk heelemaal niet meer aan die nieuwe beurs dachten, kwamen we daar ineens een troepje werklieden en opzichters van een aannemersfirma en die begonnen om het parkeerterrein van de Meent een heining te timmeren en daarbinnen gaan ze heien en bouwen.

En dat men nu maar zoo één, twee, drie met dat bouwwerk begonnen is, dat hebben we te danken aan de Kamer van Koophandel, die zich voor die nieuwe beurs financieel interesseerde, maar dan ook als voorwaarde stelde, dat er een begin moest worden gemaakt. Maar, laten we oppassen, dat we toch niet té vroeg al te luidruchtig gaan juichen; want waar ze nu mee begonnen zijn, dat is nog maar een heel klein beginnetje... Om het precies te zeggen, binnen die schutting gaan ze een gebouw zetten, dat dienen moet om de teekenaars en opzichters te herbergen, als er met den heusehe-lijken beursbouw een aanvang wordt gemaakt. Een directie-keet noemen ze zoo'n huis, dat dienen moet om een ander en grooter huis te doen verrijzen. En die directie-keet zal een jaar of vijf mee moeten, want zoolang zal het zeker duren voor we de nieuwe Coolsingelsche beurs kant en klaar kunnen aanschouwen. Dat 's lang, hoor ik opmerken. Ja, als we bedenken, dat de Bijenkorf ook een heel groot gebouw is en dat men dat zoo in een jaar wist op te trekken, dan... Maar, zooveen gebruikte ik de zegswijze: „we moeten niet te vroeg juichen” en hier zullen we dan met de even Hollandsche zegswijze: „niet te heet gebakerd zijn” moeten komen aandragen. We hebben immers in onze taal een heeleboel van die aardige spreekwoorden, zooals: „langzaam aan, dan breekt het lijntje niet”, „haast u langzaam”, „die gelooven haasten niet” enz. Laten we ons daar dan maar mee troosten... Trouwens, zoo'n haast is er toch ook écht niet met die beurs, want niemand zal durven beweren, dat er in de oude beurs thans zoo druk zaken gedaan worden, dat men noodig een andere en grootere behoeft. Je zou zelfs geneigd zijn om te zeggen, dat we veel harder dien tunnel onder de Maas noodig hebben en dat ook het spoedig afmaken van het Zuider-ziekenhuis een meer dringende zaak is... Ja, ja, dat kan een leek best zeggen, maar in de gemeentelijke politiek en economie gaat het zoo eenvoudig niet toe...

Dames en heeren, laten we ons humeur niet bederven met dergelijke bespiegelingen, we waren toch, toen we deze uitzending begonnen, zoo blij, dat er een beurs-bouw-beginnetje is gekomen en we luisterden zoo opgewekt naar die dreunende klappen van het heiblok. Waarom zouden we daarnaast nou nog klappen gaan geven op het gemeentelijke hoofd van Jut? Laten we maar weer het lichtpuntje opzoeken. De hoge heeren hebben zeker de verwachting, dat als die beurs over 5 jaar klaar is, dat dan ook het zakenleven weer zoo uitgebreid is geworden, dat we van een economisch herstel kunnen spreken. Duurt u dat te lang? En als 't nou zoo geleidelijk aan in die 5 jaar eens stijgen zou naar een crisislooze tijd?.. Hoop doet leven; en daarom, dames en heeren, voorloopig maar tot volgende week, dan komen we terug: op golf-lengte Groot-Rotterdam.

De bekende Rotterdamsche musicus Mathijs van Leeuwen vierde zijn gouden jubilé. — De voorzitter van het huldingscomité wenscht hem geluk.

ROTTERDAMSCHERE REVUE

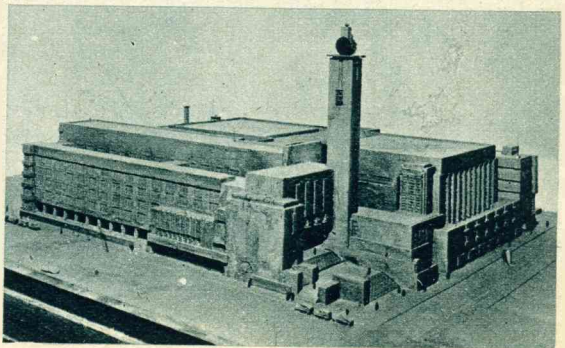
De directeur van het Gemeente Archief, de heer dr. E. Wiersum, nam afscheid van zijn functie. De heer archivaris heeft zich voor Rotterdam zeer verdienstelijk gemaakt.

De heer J. J. van Riet te Rotterdam was 25 jaar directeur der Gem. Arbeidsbeurs. — De sympathieke jubilaris werd op hartelijke wijze gehuldigd.

Bouwmeester's Revue: „Met vlag en wimpel”. — Zeer geestig is het nummer, waarin de onvolprezen Buziau diverse groote dirigenten voorstelt. — Een dirigent uit de oude doos!

Zóó zal de nieuwe Beurs er uitzien. — Zij wordt dus een modern gebouw, van eenvoudige, doch sierlijke lijn.

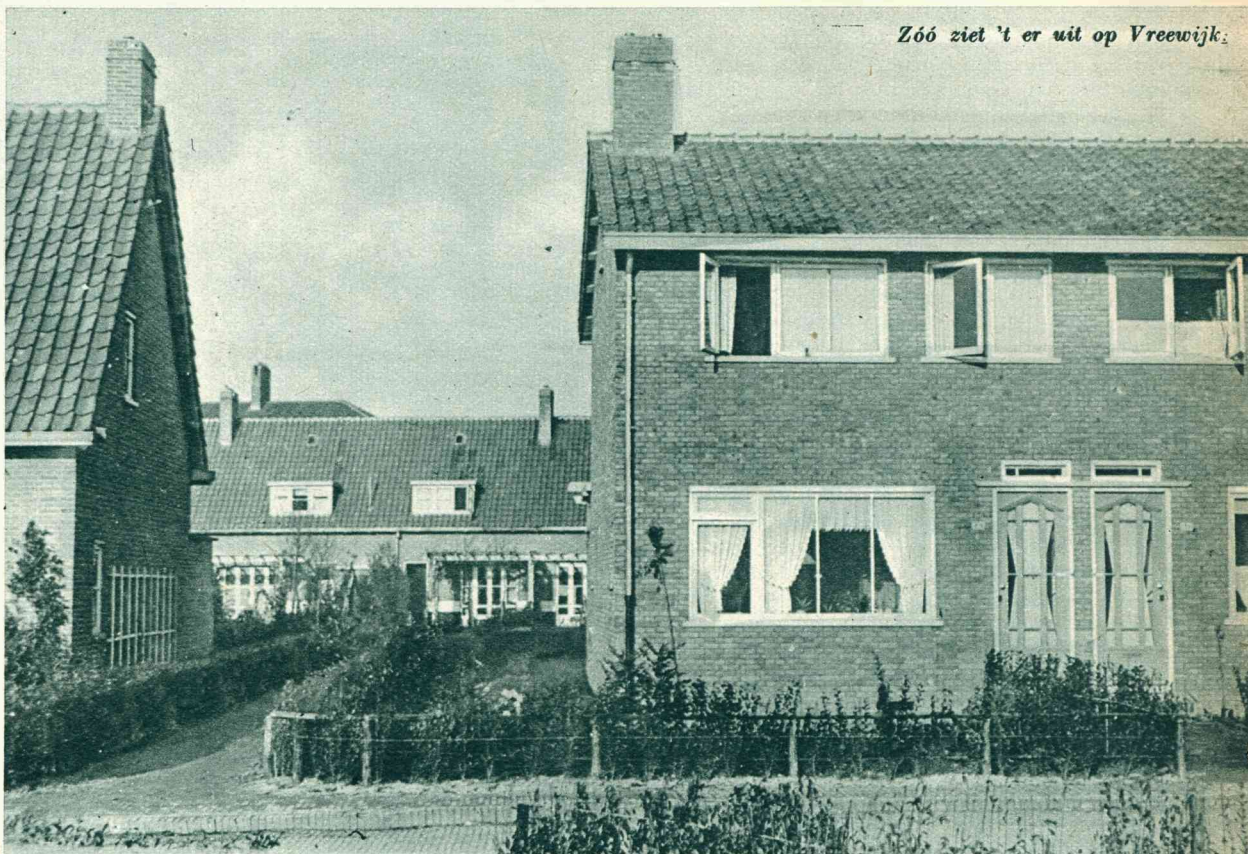
Schaftenden in een nieuwste woning.

Nu het laatst gebouwde groote blok van 475 woningen niet alleen gereed is, maar, op enkele huizen na, betrokken, leek het ons voor de lezers wel interessant onze camera te richten op die nieuwste aanwinst van goede, ja, uitstekende volkshuisvesting.

Met den administrateur, den altijd welwillenden heer Nieuwenhuizen, maakten we een tochtje door dit recente deel van ons mooie tuindorp, dat daar, bij de stad, is gelegen als een „smaragd”, om maar eens met een groot schrijver te spreken.

Onze vriendelijke geleider vertelde ons o.m., dat men in Januari 1933 is begonnen met den bouw van dit blok en dat men in November van dat zelfde jaar gereed kwam. In Juni van den afgelopen zomer werden reeds woningen betrokken.

Men kan dezen vlotten gang van zaken toejuichen, ofschoon er eerlijk gezegd, met het oog op de permanente werkloosheid, ook bezwaren aan kleven.

Met de kleinen aan 't wandelen in 't tuindorp.

HOE HET GR

HET FRAAIE TUINDORP „VREEWIJ

Moedertje achter haar gezellige woning.

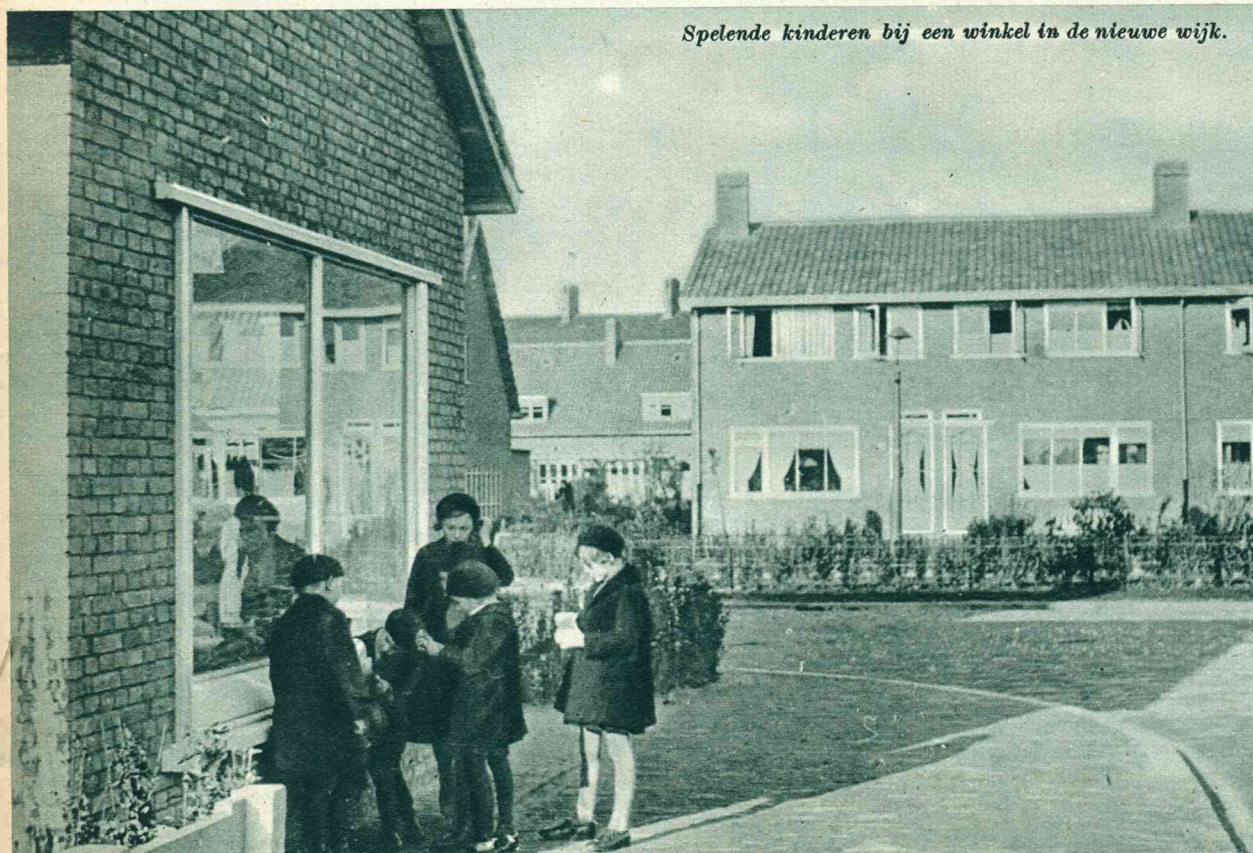

HET GROEIDE

DORP „VREEWIJK” TE ROTTERDAM.

er uit op Vreewijk.

Spelende kinderen bij een winkel in de nieuwe wijk.

Jeugdige vlieg-enthousiasten.

Hoe het zij, de nieuwe woonwijk staat er, kloek en goed en sympathiek!

Er zijn voor dezen laatsten bouw, die geenszins de allerlaatste schijnt te zijn, vijf woning-types aangewend. Over 't algemeen kan men zeggen, dat men getracht heeft nog meer licht, lucht en ruimte te verkrijgen.

Merkwaardig en practisch is de groep speciale woningen voor ouden van dagen.

Voorts werd, wat den stratenaanleg betreft, een nog ruimere opvatting (ten opzichte van meer ruimte!) gehuldigd en toegepast.

Ten slotte is om het groote blok een prachtige wandelweg verkregen.

Onze foto's zullen verder deze beknopte inleiding illustreren. Men kan dan goed zien, hoe heerlijk, gezond, gezellig en rustig men woont in Rotterdams grootste tuindorp, „Vreewijk”, dat ook ver buiten de stad, ja, zelfs buiten 't land, zoo'n goeden klank heeft.

Het buurpraatje. Aardig ziet men in de heldere keuken.

Nog een kleine aanvulling.

SPORT VAN DE WEEK

Zoals men kon verwachten is Feijenoord er Zondag in geslaagd een overwinning op R.C.H. te behalen, die een vrij zwakken indruk maakte. Waar ook Ajax volgens de regelen der kunst won, blijft de spanning tusschen Amsterdam en Rotterdam bestaan. Zelfs wanneer Feijenoord er straks in zal slagen Ajax te Rotterdam te kloppen, zal de vraag, wie ditmaal kampioen van afdeling I wordt, nog niet beantwoord kunnen worden. Ongetwijfeld blijven

de kansen hier tot vrijwel het einde der competitie open. Voor Feijenoord moet het echter als een paal boven water staan dat geen puntje meer mag worden verloren.

Dat Overmaas een nederlaag zou lijden in Delft, stond van tevoren wel even vast als Feijenoord's overwinning. Wij hebben D.H.C. nu al eenige malen, ook buiten Delft, in actie gezien en zijn zoo langzamerhand tot de conclusie gekomen dat de Delftse

De korfbalwedstrijd Rozenburg-H.S.V. (3-3). Kiekje voor den Haagschen korf, tijdens dezen spannenden strijd.

Met vele collega's is de bekende Rotterdamsche schaatserijder Siem Heyden Vrijdag naar Zwitserland vertrokken om daar aan de Europeesche kampioenschappen te kunnen deelnemen. Afscheid van Heyden op het perron te Rotterdam van vrouw en bekenden.

Zondag speelde Rozenburg te Rotterdam tegen H.S.V. De strijd eindigde in een gelijk spel (3-3). Overzicht voor den korf der Rotterdammers.

naren momenteel weinig voor de leidende teams onder doen. Met twee punten achterstand houdt Delft den strijd krancig vol. Overmaas zit nog steeds in den put. Wel verloren ook H.F.C., R.C.H. en V.U.C., doch het gevaar blijft onverminderd bestaan. Xerxes heeft goed werk gedaan door A.D.O. in het Haagje een punt afhandig te maken. In elk geval bestaat hier een voorsprong van twee punten op de hekkensluiters.

In de andere afdeling heeft Hermes D.V.S. de leiding moeten afstaan. De Schiedammers werden in Den Haag met 2-1 door H.B.S. geklopt, waaruit weer eens het minieme krachtsverschil tusschen de clubs in deze afdeling aan het licht wordt gebracht. H.B.S. is niet zoo zwak als men denkt. Intusschen zal het toch wel heel moeilijk voor deze Hagenaars zijn om den achterstand in te loopen.

Haarlem heeft de leidende positie van de Schiedamsche Combinatie overgenomen. De Haarlemsche

D.H.C. zet zijn overwinningensreeks voort. Na de uitwedstrijden tegen V.S.V. en R.C.H. gewonnen te hebben, klopten de Delftenaren Zondag Overmaas met 5-0. Kiekje voor het Rotterdamsche doel. Keeper Rotgers moet uitloopen om Buyink een kans te ontnemen.

Feijenoord klopt R.C.H. met 3-0. Spelmoment uit deze ontmoeting, voor het doel der Haarlemmers.

roodbroeken klopten D.F.C. op eigen grond met 2-1, hetgeen hun nog niet al te vaak is gelukt. Of de Haarlemmers zich zullen kunnen handhaven dient te worden afgewacht.

Goed werk deed hier Excelsior, dat met Stormvogels in IJmuiden gelijk speelde. Eerst in de laatste minuten slaagden de IJmuidenaren er in zich voor een nederlaag te vrijwaren.

Wij zeiden hierboven dat de achterstand van H.B.S. wel te groot zal blijken om nog te kunnen worden ingeloopt. Mochten de Houtrustbewoners echter hun grootsche plannen in daden omzetten, dan wordt voor Sparta uitkijken de boodschap. Wanneer men in aanmerking neemt dat de Spanger club een wedstrijd minder speelde dan de ploegen om haar heen, dan kan men haar positie met het noodige optimisme misschien nog behoorlijk noemen. Echter, de voorsprong bedraagt slechts drie punten, hetgeen heusch niet veel is. Wij hebben weliswaar geen angst voor good old Sparta, doch zouden den roodwitten toch in overweging willen geven om snel en goed eenige wedstrijden te winnen. Dan zal het gevaar, als dit dan aanwezig kan worden geacht, in elk geval van de lucht zijn.

Veel nieuws is er in het kamp der tweede-klassers niet te melden, daar meerdere velden in een desolaten toestand verkeerden en de wedstrijden dus uitgesteld moesten worden. Van belang is het gelijke spel dat B.E.C. in Den Haag H.V.V. wist af te dwingen. Unitas was hier niet weinig mee gebaat. De Gorcumers konden zich thans n.l., ondanks hun zware nederlaag tegen D.C.L. (8-3), aan den kop handhaven. Ook C.V.V. komt er nu weer iets gunstiger voor te staan.

In 2 B slaagde O.D.S. er in een minieme overwinning te Hoek van Holland te behalen op de club van dien naam. Hierdoor hebben de Dordtenaren een voorsprong van vier punten op hun concurrenten gekregen. Gouda volgt met 16 punten, terwijl V.D.L. en S.V.V. het tot 15 hebben gebracht. De Schiedamsche ploeg schoot Zondag weer eens uit haar slof en klopte Olympia met 6-2. Wij gelooven echter niet dat O.D.S. zich nog de kaas van het brood zal laten halen.

Feijenoord in den aanval. Een tweede kiekje uit den wedstrijd te Rotterdam, door de gastheeren met 3-0 gewonnen. Men ziet de verdediging der Haarlemmers een Feijenoord-aanval onderbreken.

Onder leiding van het Rotterdamsch Badminton-Comité zijn Zondag de intern. kampioenschappen van Nederland gehouden. Kiekje van het deelnemende gezelschap.

ONZE PANORAMA-PRIJSVRAAG

root was de nood in de provincie, want de Hoang-Ho, de Gele Rivier, die een der machtigste stroomen van het Hemelsche Rijk Chin-A is, bleef stijgen en dreigde steeds grimmiger zijn dijken te verbreken en het land te overstroomen met zijn geel-bruine wateren.

Tevergeefs hadden Battings en Talud van der Sluijs, de beide Nederlandsche ingenieurs, die daar in het verre China hun kennis en ervaring in dienst van het gouvernement gesteld hadden, er bij Yan Yat Soo, den magistraat van Wafei, op aangedrongen, dat deze het noodige geld zou verschaffen voor de versterking der dijken. Want Yan Yat Soo had op hoffelijke doch besliste wijze verklaard, dat de geldmiddelen geheel uitgeput waren, daar de regering naliet geld te zenden en de door misoogst verarmde boeren hun belastingen niet betaalden.

Even staarden de beide Nederlanders perplex naar het onbewogen gelaat van den Chinees, doch door de ingevallen stilte hoorden zij thans duidelijk het rumoer van de voor het gouverneurspaleis te hoop geloopte boeren.

„Geef ons zilver vrij, Yan Yat Soo,” zoo klonk het, „en laat de dijken versterken. Want de golven van den Hoang-Ho lekken reeds aan hun kruinen, zoodat het water spoedig ons land zal overstroomen en onzen oogst vernietigen. Onze leemen huizen zullen week worden door het water en instorten, zoodat velen van ons zullen verdrinken en de overlevenden door honger gedreven naar het Zuiden zullen moeten vluchten, om daar te gaan bedelen. Geef ons geld terug, of besteed het voor het doel, waarvoor wij het opbrachten in moeizamen arbeid en bittere spaarzaamheid...”

Toen sloegen de ingenieurs met hun vuisten op de gebeeldhouwde tafel, dat de porseleinen theekopjes opsprongen in rinkelenden dans:

„Yan Yat Soo, geef ons het geld, dat de arme bevolking je betaalde voor het onderhoud der dijken, want groot is de nood en wij hebben nog vele koelies noodig om de waterkeeringen te versterken, opdat het land niet ten onder ga!”

„Groot en krachtig en wijs zijn de geleerden uit het verre land waar de zon ondergaat, doch zwak zijn hun zenuwen,” hernam de magistraat op zalvenden toon. „Laten ze mij toestaan, dat ik mijn lijfarts, die even geleerd is als zij, hun een kalmeerenden drank doe bereiden, een drank, die hun zieke gemoeieren de rust en de genezing zal verschaffen, welke ze zoo zeer behoeven.”

Aldus sprak Yan Yat Soo, glimlachend, doch hij peinsde: „Die witte duivels worden onbeschoft. Het wordt tijd ze te laten verdwijnen.”

Maar reeds hadden de twee ingenieurs hem in zijn nekvel gegrepen en dreigden hem terstond en ter plaatse aan het wanhopige volk uit te leveren, indien hij niet direct met het geld voor den draad kwam.

En Yan Yat Soo, die een lafaard was en bovendien zijn lijfwacht in een ander deel van het paleis wist, gaf toe en zeide, op huilerigen toon, dat hij dan het zilver zou geven, hetwelk hij sedert jaren met moeite gespaard had, om er eens een eervolle begrafenis voor deelachtig te kunnen worden.

Zoo gaf hij weenend den witten duivels vele zilverlingen, die in een geheime bewaarplaats in den muur verborgen waren en zakte dan weeklagend ineen. Doch reeds waren de bleeke duivels uit het Westen verdwenen.

Dwars door de joelende, bijna opstandige menigte, die zich voor het paleis verdrong, baanden de twee Nederlanders zich een weg en bereikten veilig met hun zilverchat het leemen huis, dat hun buiten de stad tot woon- en werkverblijf diende.

„Ho Hwat Sof,” riepen ze hun Chineeschen opzichter en vertrouweling toe. „Vlug, wij hebben zilver; neem dus snel nog vele koelies aan om aan de dijken te werken, want de tijd dringt...”

En de trouwe Ho Hwat Sof verdween, om spoedig weer te keeren met vele mannen, die luid kakelden, omdat ze zoo willig waren om te werken.

van de stad Wafei, daar waar het land hooger gelegen is en waarheen de landbevolking reeds grootendeels gevlucht was.

„Ho Hwat Sof, hier is mijn kijker, die de dingen op grooten afstand ziet. Loop den dijk langs tot je zoo dicht mogelijk bij ons huis gekomen bent, en zie dan eens of je nog iets van den heer Battings kunt gewaar worden,” gelastte Van der Sluijs den bevenden Chinees en deze ging, met den verrekijker gewapend, op weg om Battings te zoeken.

Na een half uur kwam hij weer terug en vertelde, dat hij den blanken heer niet gezien had, maar dat

hij op een afstand door den kijker duidelijk witte teekens waargenomen had, die met krijt op het huis van de ingenieurs, dat half in 't water stond,

aangebracht waren. En hij toonde een papiertje, waarop hij de teekens had overgeteekend.

Even moest Talud van der Sluijs ondanks den ernst van het oogenblik lachen.

„Dat zal de blanke heer op den muur geteekend hebben, voor de dijk bezweek,” verklaarde Ho Hwat Sof. „Het stond er zoowat op manshoogte van den grond, daar tot waar het water reikt.”

„Je bent een rare snaak, Ho Hwat Sof. Van wat er gestaan heeft teekende je maar de helft en die helft teekende je dubbel. Maar mijnheer Battings is veilig en wel in Wafei, en dat is veel waard.”

Toen begaf Van der Sluijs zich in een sampan over het water, dat de akkers bedekte, op weg naar de stad, die Wafei heet, om zijn collega te zoeken. En hij vond hem gezond en wel in het huis van Yan Yat Soo, den magistraat.

Maar hij vond er ook een regeeringsbevel, waarin den Nederlandschen ingenieurs met het oog op hun gezondheid werd aangeraden het land zoo spoedig mogelijk te verlaten.

Zoo vertrokken de twee blanken naar de kust, om zich daar in te schepen voor hun land, dat ver in het Westen ligt. En het was goed, dat ze vertrokken, want wat doen witte duivels eigenlijk in het Hemelsche Rijk?

HEINEN.

Nu wordt gevraagd: 1e. Hoeveel koelies werkten er onder Ho Hwat Sof? en 2e. Hoe luidde de zin, dien Battings in telegramstijl op den muur van het huis had geschreven?

PANORAMA - PRIJSVRAAG

Ter gelegenheid van de groote reorganisatie van ons blad stellen wij voor de goede oplossers van deze prijsvraag

DUIZEND GULDEN AAN GELDPRIJZEN

beschikbaar, verdeeld over 5 hoofdprijzen en 100 prijzen van f 10.-, en f 5.- te weten:

Een hoofdprijs van f 250.-, een prijs van f 100.-, een prijs van f 50.-, twee prijzen van f 25.- verder tien prijzen van f 10.-, en

negentig prijzen van f 5.-. Als extra troostprijzen loven wij nog uit 50 dozen luxe-bonbons.

De oplossingen moeten vóór 23 Januari 1935 op ons Hoofdkantoor aanwezig zijn. Alle oplossingen moeten uitsluitend op open briefkaarten worden ingezonden; dus niet in gesloten enveloppen. De briefkaarten moeten aan de adreszijde duidelijk de vermelding dragen „Prijsvraag”. Briefkaarten, waarop dit niet vermeld, staat, kunnen vertraging ondergaan en zodoende te laat komen. Bij meer dan 155 goede oplossingen worden de prijzen onder de inzenders daarvan verloot. In geen geval wordt over prijsvraag of uitslag gecorrespondeerd.

Verkoudheid is geen noodzakelijk kwaad.

Niemand kan zichzelf dag en nacht beschermen tegen dit aanstekelijke kwaaltje. Maar wel kunt gij ervoor zorgen, dat uw lichaam dezen winter de ziektekiemen overwint.

Menschen die vroeger geregeld aan verkoudheid leden en nu hun gestel met Kalzan sterken, hebben zelfs in het ongunstigste seizoen nergens last van, want Kalzan versterkt de lichaamszellen en het bevordert de werkzaamheid der witte bloedlichaampjes, die de ziektekiemen onschadelijk maken.

Neem eens een paar weken lang Kalzan om dit jaar vrij van verkoudheid te blijven. Kalzan versterkt Uw lichaam dóór en dóór, waardoor gij U in alle opzichten prettiger en krachtiger zult voelen.

KALZAN

Het Calcium-Natrium Voedsel

Verkrijgbaar in alle Apotheken en Drogisterijen in tablet- en poedervorm à fl. 1.25 en fl. 2.25 per verpakking.

Een blik in de Scherk-tabel

Haarkleur	Kleur der oogen	Teint	Poeder- en Compactkleuren	Rouge
lichtblond	blauw	bleek	natural I	blonde rouge
lichtblond	blauw, bruin	tamelijk frisch	rachel I	orange
lichtblond	bruin	lichtbruin	natural II	clivia
middelblond	blauw, grijs	mat, bleek	natural I	corail
middelblond	blauw, grijs	frisch	natural II	india
donkerblond	blauw, grijs	frisch	rachel I	rouge I of blonde rouge
donkerblond	blauw, grijs	bleek	natural I	india
donkerblond	blauw, grijs	licht mat	natural I	corail
donkerblond	bruin	licht bruin	natural II	rouge II
lichtbruin	bruin	bijna kleurloos	natural II	it
middelbruin	bruin, grijs	warm getint	rachel I	rouge
donkerbruin	bruin	frisch bruin	rachel II of terra	cap.
donkerbruin	bruin	bijna kleurloos	natural II	india
donkerbruin	blauw	frisch bruin	rachel II	clivia
zwart	grijsbruin tot zwart	donker	natural III	capri

zegt het reeds: bij blauwe oogen, blond haar en een levendige teint behoort Mystikum poeder natural I en een weinig corail! Doch dit is slechts een voorbeeld. Want blond, bruin, zwart of rossig: Mystikum poeder en Mystikum compact, gekozen volgens de Scherk-tabel, bij Uw haar, oogen en teint passend, geven de harmonische vervolmaking van Uw schoonheid en het gewichtigste: Uw persoonlijke noot • Zendt U Uw nauwkeurig adres aan de Firma S. Blindeman & Co., v. Baerlestraat 89, Amsterdam. Wij zenden U kosteloos de interessante Scherk-tabel.

Mystikum poeder

voor toilettafel en poederdoosje
Mystikum Compact, Poeder en rouge in vasten vorm

Mystikum Poeder 0.50 - 0.95 - 1.50.
Mystikum Compact 0.60.
Een mooi gevormde roode mond met Scherk Lippenstift.
Trisena-Creme maakt de huid wonderlijk mat. Probeer U het eens!

SCHERK
PARIS-NEW-YORK

MAATKLEERMAKERIJ
J. MILTENBURG
Telefoon 13731
v. d. Takstraat No. 3
boven de Spaarbank
Betaling in overleg met cliënt

Een ontstoken Keel?

Voorkom dat ge
morgen met

Kou Griep Koorts

te bed komt te liggen

Genees Uw keelpijn met

FORMAMINT

De keel-ontstekende tabletten
Bij elke Apoth. en Drog. à f. 1.- per fleschje

De Service-Afdeeling van dit blad kan fabrikanten en handelaren in contact brengen met ruim 400.000 gezinnen. Nadere inlichtingen zonder eenige kosten of verplichting: Nassauplein 1, Haarlem — Telefoon 13866

Twee Millioen
verbruikers onder Uw bereik!
Telefoneer Haarlem 13866, toestel 55

Dampo verdrijft spoedig alle kou in hoofd en neus, op borst en keel door inwrijving met Dampo en inademing der dampen. Doos 30 ct. Bij Apothekers en Drogisten. „Wat Mijnhardt maakt is goed.”

VERKNIPT!

Waarom ook niet eens een Kant en Klaarpatroon geprobeerd? Vraagt Uw kennissen, zij zullen U de groote voordeelen dezer patronen bekend maken.

WINTERWHEELDE 1935

het modeboek in Holl. tekst geschreven, bevat een uitgebreide collectie modellen voor iedere figuur en leeftijd volgens de laatste modes van Parijs, Weenen en Berlijn. U vindt daarin alle soorten kleding t.w. Winter-, Sport- en Regenmantels, Namiddag-, Avond- en Huisjaponnen, Kindergoed enz. enz. Prijs voor abonné's slechts 50 cent (voor niet-abonné's f 1.—)

Van alle in het modeboek voorkomende genummerde modellen zijn wederom onze Kant-en-Klaar-patronen verkrijgbaar tegen den prijs van f 0.20, f 0.55 of f 0.50. Voor toezending der patronen per post 10 ct. extra! Dit geldt ook voor bestellingen bij agenten. Attentie! Bestellingen kunnen als volgt geschieden: Door bemiddeling van Uw agent of bezorger; afgehaald aan het bureau van ons blad; door girostorting op no. 142700; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan

PATRONENKANTOOR PANORA
NASSAUPLEIN 1 - POSTREKENING 142700 - HAARLEM

Alle patronen uit Winterweelde zijn ook aan ons bureau uit voorraad verkrijgbaar! Vraagt onze Practische Handleiding voor het gebruik der patronen, prijs slechts f 0.15

VOOR JONGE PLAATJESKIJKERS

Een wekelijksch hoekje voor de jeugd

Je hebt natuurlijk van vader of moeder wel gehoord, dat we ons blad heel wat dikker hebben gemaakt, waardoor er nu nog meer in staat dan vroeger.

Wel, toen we dit deden, hebben we natuurlijk ook aan jullie gedacht en een plaats vrij gemaakt voor een wekelijksche kinderrubriek, waarin je dus elke week iets wetenswaardigs zult vinden: artikelen voor kinderen, raadsels, knutselwerkjes, goocheltoeren en nog veel andere dingen.

Kijk dus iedere week maar goed uit naar dit hoekje, dat alleen voor jonge plaatjeskijzers bestemd is, want je zult er steeds iets van je gading vinden. Steeds iets nieuws, steeds iets leuks en steeds iets onderhoudends, dat is het motto van dit kinderhoekje. Let maar eens goed op, of dit niet uitkomt.

Het magnetische lucifersdoosje

Wanneer wij iemand eens voor het lapje willen houden, kunnen wij hem het magnetische lucifersdoosje een keer laten zien. Wedden dat hij dan verstand staat over onze goochelkunst?

Kijk, dat doen we dan op de volgende manier:

Met den noodigen voor-denvloed — goochelaars kunnen nu eenmaal allen goed praten — vertellen we, dat we een gewoon lucifersdoosje, hetgeen we op den rug van de vlakke hand gelegd hebben, magnetisch zullen maken.

We wrijven de andere hand even langs onze dij — om haar eerst magnetisch te maken, vertellen wij aan ons slachtoffer — en brengen haar

dan langzaam in de nabijheid van het lucifersdoosje.

Als wij nu die hand weer weg doen, gaat het lucifersdoosje langzaam op een van zijn kanten staan, zooals de eerste foto duidelijk laat zien.

Brengen wij de gemagnetiseerde hand weer bij het doosje, dan gaat dit weer vlak op den rug van onze andere hand liggen. En zoo laten wij onzen stomverbaasden toeschouwer zien, hoe het doosje opstaat en weer liggen gaat, al naar gelang onze gemagnetiseerde hand er van verwijderd dan wel in de nabijheid er van is.

Maar nu! Hoe doen we dit kunstje eigenlijk? Wel, 't geheim van dezen grappigen truc is, dat we de huid van onzen handrug ongemerkt in het doosje geklemd hebben, toen we dit in het begin op onze hand legden. De tweede foto laat duidelijk zien, hoe het gedaan wordt.

Wanneer we nu de hand spannen, door te probeeren haar zooveel mogelijk te strekken, de vingers eenigszins te krommen of de duim 'n weinigje binnenwaarts te bewegen, dan verheft zich het doosje en legt zich eerst weer neer, wanneer de hand ontspannen wordt.

Als we maar zorgen, dat die bewegingen gelijk opgaan met de bewegingen van de andere hand, dan vertoonen we een aardig goocheltoertje, waarvoor maar weinig oefening noodig was.

Wij gaan ook knutselen

Wie van jullie zou niet net als mijnheer Harry Windsor, die in Amerika ergens in Californië woont, zoo'n prachtige oceaanstoomer willen maken?

Als kleine jongen is hij met knutselen begonnen en omdat hij dit graag en met geduld deed, kreeg hij er zooveel handigheid in, dat hij al spoedig mooie schepen kon maken. Later, toen hij groot was, ging hij er in zijn vrije tijd mee door en nu heeft hij zoojuist dit reuzenschip gereed gekregen, dat hij geheel van afval, als oude blikken, schoenogjes, onderdeelen van oude wekkers, enz. heeft gemaakt. Binnenin zijn machines, die het kunnen laten varen, de reddingboten kunnen strijken en wat niet al meer.

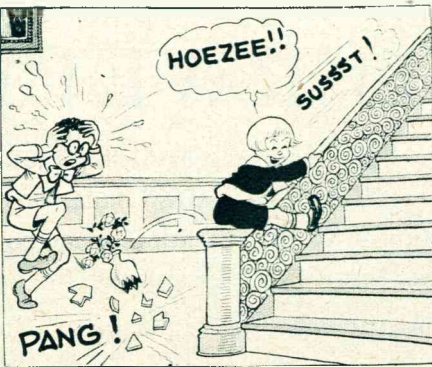
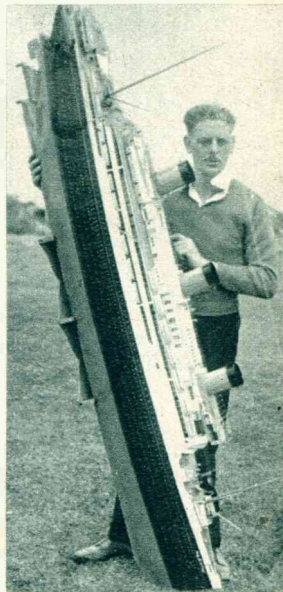
Je ziet dus, wanneer we willen en doorzetten, kunnen we 'n heeleboel bereiken — ookop knutselgebied.

Om je nu op weg te helpen, zullen we hier knutselwerkjes afdrucken, die je, wanneer je ze ook werkelijk met zorg en geduld maakt, veel vaardigheid in het zelf maken van allerlei dingen bij zullen brengen.

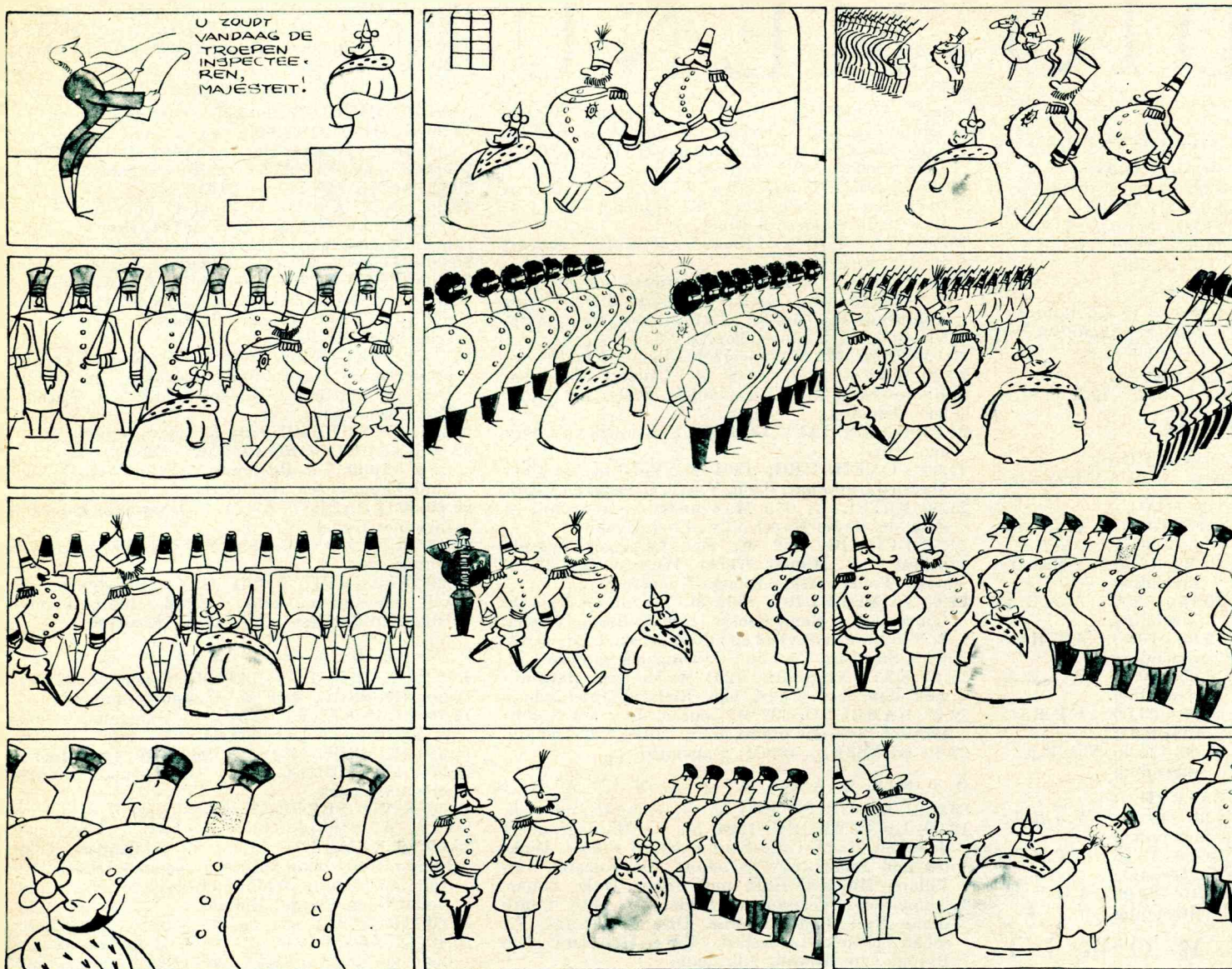
En is het niet heerlijk, zelf iets gemaakt te hebben?

Onze knutselrubriek moet je dus maar niet uit het oog verliezen; dan word je misschien nog eens een tweede mijnheer Windsor.

Zoo, dus dat is dan afgesproken, nietwaar?

AVONTUREN
VAN
KONING
HERMELIJN
DE INSPECTIE

RADIO- ONGEMAKKENBUS

Vragen op radiogebied worden voor onze lezers geheel gratis beantwoord. Alle vragen over radiostoringen zijn toegestaan. De vragen kunnen ook schriftelijk worden beantwoord, mits een enveloppe met volledig adres van den aanvrager, voorzien van een postzegel van 6 cent, is bijgevoegd. Alle vragen uitsluitend te richten tot Radio-Redacteur van dit blad, Amsterdam-Zuid. Telefonisch spoed-adres: Amsterdam 28060.

Schriftelijk beantwoord: 87 vragen.

K. v. W., Sliedrecht, vraagt naar een handleiding voor aanleg van electriciteit.

Dit behoort niet onder „Radio”, doch indien u zich tot een technischen boekhandel wendt zal men u zeer zeker geschikte boeken kunnen aanbevelen.

A. J. H., Hillegersberg, heeft een toestel met ingeb. honingraatspoelen van 3 jaren oud, waarvan de weer-gave vervormd is en waarmee weinig stations meer worden ontvangen.

Vermoedelijk zult u moeten vernieuwen de roosterbatterij en een of meer lampen (eind- en plaatstroomlamp). Ombouw is mogelijk volgens onze nieuwe ijzerkernschema's 1935 (7 stuks). Het apparaat dat u heeft is zeer verouderd en met ijzerkernspoelen zult u met c.a. f 10.— kosten weer wat beters krijgen.

C. B., R'dam, vraagt 'n toestel zelf samen te stellen voor in een boot.

Dat is zeer lastig te doen en raad ik u ook trouwens niet aan. Beter kunt u dan een kofferradio koopen van Engelsch fabrikaat, welke u op c.a. f 65.— zal komen. Dit is met ingebouwde raam-antenne.

P. H., Rotterdam, wil den Volksontvanger bouwen doch heeft maar 120 V. anodespanning. Zulks is niet bezwaarlijk, als u maar een eindlamp gebruikt met een lage anodespanning zooals de B 409, of daarmede overeenkomst types van ander fabrikaat.

P. M. v. d. M., St. Oedenrode, wil zijn oude Philips-toestel 2514 selectiever maken.

Hiervoor bestaat geen schema, doch u zoudt zich het beste kunnen wenden tot den Importeur van Ferrocart (Frelat, A'dam) die speciaal ombouwt, dan wordt de selectiviteit buitengewoon groot. Wend u zich eens tot deze firma om inlichtingen.

T. K. St., Maartensbrug, vraagt hoe hij met het „Frappez-Tout” nog grootere selectiviteit kan bereiken.

De selectiviteit is voldoende; natuurlijk kan het nog veel beter, doch u moet een toestel van 250 gulden niet vergelijken met een dat nog geen vijfde gedeelte van dat bedrag kost. Indien u Leuven 338 M. vrij houdt van Hilversum 301 M. is het werkelijk al een prestatie, die men bij de tegenwoordige handels-toestellen pas aantreft boven de f 100. Opvoeren kunt u de selectiviteit alleen door de antenne van 25 M. lengte op 10 M. lengte te brengen.

A. B., Schiedam, wil een krachtiger geluid hebben met zijn Arimtoestel.

Dat kan alleen indien u nieuwe lampen neemt en 300 V. anodespanning. Ook het gebruik van een Lfransformator in plaats van de weerstandkoppeling geeft een veel krachtiger weergave.

J. H., Utrecht, vraagt naar een schema voor een kristalontvanger. Daaraan kan ik u tot mijn spijt niet helpen. Indien u een radiozaak binnenstapt en de onderdeeljes er voor koopt, zal de radiowinkelier het gaarne even gratis voor u teekenen.

B. B., Amersfoort, vraagt goedkoopse lampen voor eenige Telefunken- en Philipstypes. U kunt het beste bij een radiohandelaar een paar vergelijkingstabellen aanvragen voor Thermion-, Tungram- en Radio-Recordlampen. Dan kunt u zelf keus maken. Een zelfgebouwd toestel kan men zelf ombouwen en dan liefst met ijzerkernspoelen, b.v. volgens onze nieuwe IJzerkernschema's 1935 van f 0.25 (7 stuks).

E. H. B., Rijssen, heeft een toestel met ingebouwde honingraatspoelen, dat thans zeer onselectief is. Hij vraagt schema om zulks te verbeteren.

Het meest aangewezen is het schema volgens onze nieuwe IJzerkernschema's 1935. Prijs f 0.25 (7 stuks). Dan is de selectiviteit prima en de kosten zijn gering.

RADIO-ENCYCLOPAEDIE

THOMPSON, S. P., is een bekend Engelsch geleerde, geboren in 1851 en gestorven in 1916. Thompson heeft zich vooral verdienstelijk gemaakt met 't populariseren van de elektrische wetenschap.

THOMPSON, J. J., is een Engelsch geleerde, die zich een onsterfelijken naam heeft verworven door de ontdekking van de electroon, waarop de geheele electronentheorie is gebaseerd.

THORIUM. Dit wordt gevonden in Noorwegen, Brazilië en Noord-Amerika. Het is een grijs, metaalachtig poeder. Voor de fabricatie van gloeidraden in radiolampen wordt het veel gebruikt, omdat de electronen-emissie van den gloeidraad zeer belangrijk verhoogd wordt, indien deze wordt voorzien van een Thoriumlaagje. Reeds in 1903 werd dit verschijnsel door Wehnelt ontdekt, terwijl Langmuir 12 jaren later een praktische toepassing aangaf voor radiolampen. Dit was de geboorte van de z.g. „laagtemperatuurlamp”. De vereischte stroomsterkte werd hierdoor van 0,5 ampère teruggebracht tot 0,06 ampère, hetgeen een belangrijke besparing beteekende voor de gebruikers van acculampen.

TIJDSEINEN. De eerste radio-tijdseinen werden uitgezonden door den Eiffeltoren te Parijs in 1912, hetgeen vooral voor de scheepvaart van zeer groot belang was. De Engelsche omroepstations geven ook thans nog de Greenwich-tijdseinen door; het zijn de bekende piepsignalen. Nauen heeft ook een bekend tijdsein.

OPLOSSING KRUISWOORD-PUZZLE VAN HUMORIST No. 43.

1 — 4 Goliath.	10 — 21 Tarente.
1 — 9 Geleide.	11 — 19 Gamma.
2 — 1 Genadig.	15 — 15 Redelijk.
2 — 7 Garage.	14 — 20 Laken.
2 — 10 Galnoot.	15 — 23 Kegelen.
3 — 6 Leger.	16 — 24 Cantate.
4 — 8 Herder.	17 — 21 Parade.
4 — 15 Hatelijk.	18 — 25 Openen.
5 — 3 Rebel.	19 — 22 Arena.
5 — 11 Rijzig.	21 — 24 Ellende.
6 — 14 Regel.	22 — 20 Alpen.
10 — 12 Tegelijk.	24 — 23 Evenmin.

RADIO-MENU

HUIZEN 302 M.

DE OFFICIEELE ZENDTIJDVERDEELING

ZONDAG	DONDERDAG
8.15 N.C.R.V.-uitzending.	8.00—9.15 K.R.O.-uitz.
9.30—17.— K.R.O.-uitz.	9.15—11.00 N.C.R.V.-uit.
17.00—19.45 N.C.R.V.-uitzending.	11.00—14.00 K.R.O.-uitz.
19.45—23.00 K.R.O.-uitz.	14.00—23.30 N.C.R.V.-uitzending.
MAANDAG	VRIDAG
8.15—23.30 N.C.R.V.-uit.	8.00—23.30 N.C.R.V.-uitzending (Algemeen Programma).
DINSDAG	ZATERDAG
8.00—24.00 K.R.O.-uitz.	8.00—24.00 K.R.O.-uitz.
WOENSDAG	
8.15—23.30 N.C.R.V.-uit.	

HILVERSUM 1875 M.

ZONDAG	DONDERDAG
8.30—12.00 V.A.R.A.-uitzending.	8.00—24.00 A.V.R.O.-uitz.
12.00—17.00 A.V.R.O.-uitzending.	VRIDAG
17.00—18.00 V.A.R.A.-uitzending.	8.00—10.00 V.A.R.A.-uitzending.
18.00—20.00 V.P.R.O.-uitzending.	10.00—10.15 V.P.R.O.-uitzending.
20.00—24.00 A.V.R.O.-uitzending.	10.15—12.00 V.A.R.A.-uitzending.
MAANDAG	12.00—16.00 A.V.R.O.-uitzending.
8.00—24.00 A.V.R.O.-uitzending (Algemeen Programma).	16.00—20.00 V.A.R.A.-uitzending.
DINSDAG	20.00—23.00 V.P.R.O.-uitzending.
8.00—24.00 A.V.R.O.-uitz.	23.00—24.00 V.A.R.A.-uitzending.
WOENSDAG	ZATERDAG
8.00—10.00 V.A.R.A.-uitzending.	8.00—10.00 V.A.R.A.-uitzending.
10.00—10.15 V.P.R.O.-uitzending.	10.00—10.15 V.P.R.O.-uitzending.
10.15—24.00 V.A.R.A.-uitzending.	10.15—24.00 V.A.R.A.-uitzending.

PRO MEMORIE

Aangezien de ervaring ons heeft geleerd, dat op speciale tijden muziek wordt uitgezonden, zoo raden we aan op de hieronder aangegeven uren op Holland af te stemmen, daar men dan bijna zeker is, muziek te zullen hooren.

HILVERSUM 8.00—10.00; 12.00—14.00 uur; 20.00—24.00 uur.

HUIZEN (op dagen dat de N.C.R.V. uitzendt): 8.15—10.00 uur; 12.00—14.00 uur; 20.00—23.30 uur.

HUIZEN (op dagen dat de K.R.O. uitzendt): 8.00—10.00 uur; 12.00—14.00 uur; 20.00—24.00 uur.

BUITENLAND

ZONDAG 13 JANUARI

- 8.05 LUXEMBURG, 1304 M. Gramofoonmuziek.
- 11.50 LUXEMBURG, 1304 M. Orgelspel door Marcel Dupré. Toccata, Bach. Prelude en Fuga van J. S. Bach.
- 12.20 LUXEMBURG, 1304 M. Engelsche uitzending. Gevarieerd concert door Sunday Referee.
- 12.50 LUXEMBURG, 1304 M. Dansmuziek.
- 15.20 LUXEMBURG, 1304 M. Gevarieerd concert, aangeboden door Maison Pompeian, m.m.v. Lady Charles Cavendish en het Fred Hartley Octet.
- 17.20 LUXEMBURG, 1304 M. Dansmuziek door Christopher Stone en zijn Orkest.
- 19.20 LUXEMBURG, 1304 M. Moderne dansmuziek door Billy Cotton en zijn Band m.m.v. Christopher Stone.
- 19.30 BOEDAPEST, 550 M. Opera-concert. Ouv. „Carmen”, Bizet. Balletmuziek uit „De Josin”, Halévy. Samson et Dalilah, St. Saëns. Ged. uit „Lohengrin”, Wagner.
- 20.20 RADIO-PARIS, 1648 M. Music-Hall Program.
- 21.40 BOEDAPEST, 550 M. Dansmuziek door Zigeuner-orkest.
- 22.20 KALUNDBORG, 1261 M. Moderne Dansmuziek vanuit het Rest. „Wivex” door Teddy Petersen en zijn Orkest.
- 22.50 RADIO-PARIS, 1648 M. Dansmuziek door het orkest Atkins.
- 23.20 FRANKFURT, 251 M. Populair concert en dansmuziek door het Franz Hauck-orkest.

MAANDAG 14 JANUARI

- 8.05 LUXEMBURG, 1304 M. Gramofoonmuziek.
- 12.20 LUXEMBURG, 1304 M. Middagconcert door het Radio-Orkest o.l.v. Henri Pensis. Ouv. „Nor-

ma”, Bellini. Fleur de Lotus, Ohlsen. Fantasie „Manon Lescaut”, Puccini. Lys de Prairie, Micheli. Nina-Nana, Micheli. Quellengeister, Hager. Potp. „Die Fledermaus”, Strauss.

13.25 LUXEMBURG, 1304 M. Operette-concert. Gedeelten uit „Phi-Phi”, Ta Bouche, etc. door Ray Ventura en zijn Band.

18.50 LUXEMBURG, 1304 M. Populair concert en dansmuziek.

19.30 BRESLAU, 316 M. Gevarieerd Programma. Medewerkenden: Grete Weichert, Hans Heinz Andersen, H. Förster, H. Preusker. Het Radio-Orkest o.l.v. E. Josef Topitz.

20.05 ROME, 421 M. Concert door het N.I.R.-Orkest.

20.20 WARSCHAU, 1346 M. Concert door het Radio-orkest o.l.v. J. Oziminski. Ballet uit „Hamlet”, Gounod.

21.35 WARSCHAU, 1346 M. Dansmuziek vanuit een Café.

21.30 LUXEMBURG, 1304 M. Viool-recital door Maurice Duparlot. Bach, Ysaye, Kreisler en Elgar.

21.50 BRESLAU, 315 M. Concert en dansmuziek door de Radio-Kapel o.l.v. Fred Ilgner.

21.50 LEIPZIG, 382 M. Het Leipziger Symph. orkest o.l.v. Hilmar Weber. Werken van Glasunow, Tsjaikofski, Rimski-Korsakow.

22.05 LUXEMBURG, 1304 M. Tsjechisch Symph. Concert o.l.v. Henri Pensis. 1 Sinfonietta, Krejci.

2. Nocturne voor viool en orkest. Jirak. 3. Le Secret. Ouv. Smetana. Daarna: Dansmuziek van gram.pl.

22.25 KALUNDBORG, 1261 M. Moderne dansmuziek door het orkest van Richard Johansen.

22.20 HAMBURG, 332 M. Concert door het Nederlandsch Symph. orkest o.l.v. José Eibenschütz.

22.30 BRUSSEL, 484 M. Dansmuziek.

DINSDAG 15 JANUARI

8.05 LUXEMBURG 1304 M. — Gramofoonmuziek.

12.20 LUXEMBURG 1304 M. — Middagconcert door het Radio-Orkest o.l.v. Henri Pensis. Dichter en Bauer, ouv. Smetana. De Huzaren van Villars, Maillart. Gold und Silber, wals, Lehar.

Aufzug der Teepuppen, Siede. Un petit Conte d'une Nuit d'Été, Krome. Drie Miniatures, Fischer. Rokoko-Liebeslied, Meyer-Helmund. Die Blume von Hawaii, Abraham.

14.20 LUXEMBURG 1304 M. Gevarieerd gramofoonplatenconcert.

18.20 LEIPZIG 382 M. Vooravondconcert door het Radio-orkest o.l.v. Hilmar Weber.

20.20 LEIPZIG 382 M. Vrolijke avond.

20.45 LUXEMBURG 1304 M. Zang-recital door Suzanne Storga, v. d. Monnaie, te Brussel. Aria uit „Sapho” Massenet. Twee aria's uit „De Troubadour”, Verdi. Daarna: Duetten door Suzanne Storga en Venant Pauke. Duet uit „De Afrikaansche”, Meyerbeer. Duet uit „De Troubadour”, Verdi.

21.20 BOEDAPEST 550 M. — Dansmuziek door Zigeuner-Kapel.

21.55 BRESLAU 316 M. — Populaire dansmuziek door de Radio-Kapel o.l.v. Fred Ilgner.

22.20 HAMBURG 332 M. — Populair concert door het Radio-Orkest o.l.v. Adolf Secker. Ouv. „Der Bettelstudent”, Millöcker. Kaukasische suite, Ippolitow-Iwanow. Hochzeit der Winde, wals, Hall.

22.30 LUXEMBURG 1304 M. Gramofoonmuziek. Daarna: Dansmuziek door Ferry Jusa en zijn Radio Jazz-orkest.

WOENSDAG 16 JANUARI

8.05 LUXEMBURG, 1304 M. Gramofoonmuziek.

12.20 LUXEMBURG, 1304 M. Middagconcert door het Radio-Orkest o.l.v. Henri Pensis. Il Guarany, Gomez. Japanischer Laternentanz, Yoshitomo.

Walzer-Potpourri, Robrecht. Godard-fantasie. Urbach. Seulement une Nuit, Geiger. Balletmuziek uit „De Jodin”, Halévy. Lichtertanz der Bräute, Rubinstein. Le Rêve passe, Helmer-Krier.

17.40 LEIPZIG, 382 M. Concert door het Leipziger Symph. orkest o.l.v. Hilmar Weber. Ouv. „Semiramis”, Rossini. Marsch, Blankenburg. Der Trompeter von Säckingen, Nessler. Ein Souper bei Suppé, potp.

18.50 LUXEMBURG, 1304 M. Concert- en Dansm.

20.40 LUXEMBURG, 1304 M. Piano-recital door Richy Muller. Chopin, Paderewski, Liszt.

21.20 Symphonie-concert o.l.v. Henri Pensis. Alex Kropholler, cello. 1. Ouv. „Coriolan”, Beethoven.

2. Concert voor cello en orkest, Haydn.

21.50 BRESLAU, 316 M. Populaire dansmuziek door het Franz Hauck Dans-orkest.

22.10 Poolsch Symph. concert o.l.v. Henri Pensis. 1. Suite, Fitelberg. 2. Sinfonietta, Tansmann. Daarna: Dansmuziek van gram.platen.

22.30 HAMBURG, 332 M. Bont programma. Gertrud Schnitzer, zang. H. Marten, tenor. H. Taubert, bariton. Het Norag-orkest o.l.v. Gerhard Maasz.

DONDERDAG 17 JANUARI

8.05 LUXEMBURG 1304 M. — Gramofoonmuziek.

19.30 HAMBURG 332 M. — „...und abends wird getanzt”. Groote Dans-avond. Het Norag-Dans-orkest o.l.v. Erwin Bolt m.m.v. solisten.

20.05 ROME 421 M. Concert.

20.20 BRESLAU 316 M. Concert door het Radio-Orkest o.l.v. Gerhard E. Rischka. Daarna: Dansmuziek door Fred Ilgner en het Radio-Dans-ork.

20.20 MILAAN 369 M. Uitzending van een opera.

20.40 LUXEMBURG 1304 M. — Populair concert door het Radio-Orkest o.l.v. Henri Pensis. Auf der alten Burg, Dvorak. Nocturne, Grieg. Spaansche Dans, de Falla.

21. — LUXEMBURG 1304 M. Gevarieerd concert o.l.v. Henri Pensis. Redzi, Caludi. Polichinelle, Daneau. Serenade, Lincke. Méditation, Paradis. Danseuse, Barat.

21.20 LUXEMBURG 1304 M. „Radio 100%”.

22.20 KALUNDBORG 1261 M. — Moderne dansmuziek vanuit het Restaurant „Nimb” door Aage Juhl Thomsen en zijn orkest.

22.40 BOEDAPEST 550 M. — Dansmuziek door de Zigeuner-Kapel.

22.45 LUXEMBURG 1304 M. — Dansmuziek van gram.platen.

23.20 FRANKFURT 251 M. — Solistenconcert. Lili Trautmann, zang. Alfred Höhn, klavier. Het Radio-orkest o.l.v. Hans Rosbaud.

VRIDAG 18 JANUARI

8.05 LUXEMBURG, 1304 M. Gramofoonmuziek.

12.20 BRUSSEL, 484 M. Gramofoonmuziek.

18.20 FRANKFURT, 251 M. Dansmuziek door Franz Hauck's Dans-orkest.

18.35 BRUSSEL, 484 M. Populaire gramofoonpl.

18.50 LUXEMBURG, 1304 M. Populair concert- en dansmuziek.

19.30 KONIGSBERGEN, 291 M. Het Opera-orkest o.l.v. E. Seidler. Ouv. „Coriolan”, Beethoven.

20.00 LUXEMBURG, 1304 M. Hollandsche uitz.

Fluit-recital door Edmond Dehosse. Suite voor fluit en piano, Widor. Concertino, Duvernoy. Andante en Presto, Enesco.

20.20 BRUSSEL, 484 M. Gevarieerd Programma.

20.40 LUXEMBURG, 1304 M. Populair concert door het Radio-orkest o.l.v. Henri Pensis. Ballade d'Amoureux, Micheli. Danses des maccottes joyeuses, Kételbey. Extase, Louis Ganne. Kleine Weensche Marsch, Kreisler.

21.50 KONIGSBERGEN, 291 M. Dansmuziek door Erich Börschel's Dans-orkest.

21.50 LUXEMBURG, 1304 M. Hollandsch concert door Laurens Bogtman, bariton en Julius Hyman, piano. In memoriam, van Elro. Avond, idem. De Boeren, Theun de Vries. Schemer, idem. Sonate voor piano, Henk Badings. Drie liederen voor piano, Jan Felderhof. Lenteavond. Paarlende Webben, Herfst, Marsman.

22.20 HAMBURG, 332 M. Populair concert door het Radio-Orkest, m.m.v. solisten, o.a. De Kroondiamanten, Auber. Bal masqué, Verdi. Hongaarsche dansen, Brahms. Wals „Künstlerleben”, Strauss. Marsch, Von Blon.

22.45 KALUNDBORG, 1261 M. Moderne Dansmuziek in het Rest. „Nimb” door Jens Warny en zijn Dansorkest.

22.30 BRUSSEL, 484 M. Gramofoonmuziek.

22.50 LUXEMBURG, 1304 M. Dansmuziek door Ferry Jusa en het Radio Jazz-orkest.

ZATERDAG 19 JANUARI

13.05 LUXEMBURG, 1304 M. Populair concert o.l.v. Henri Pensis. Berceuse, Kricka. Chanson populaire et Conte, Komzak. Baisers dans l'Ombre, Micheli. Cortège nuptial à Feramors, Rubinstein.

19.20 HAMBURG, 332 M. Bonte avond. Medewerkenden: Franz Baumann, Bernard Jaksch, Gertrude Schnitzler, Eva Schlee, Erna Kroll-Lange.

19.30 KALUNDBORG, 1261 M. Ouderwetsche Dansmuziek door het Radio-orkest o.l.v. Launy Gröndahl.

20.00 LUXEMBURG, 1304 M. Fransche uitzending Accordeonmuziek door D. Hirschler. Wien bleibt Wien, Schrammel. Espagnoles, Marceau. Ländler, Demmetliu. Reine de Musette, Peyronnin. A la Riviera, onestep, Bittellé.

21.20 LUXEMBURG, 1304 M. Fransch Symph. concert o.l.v. Henri Pensis. Bernard Michelin, cello. Concert voor Cello en Orkest, Lalo.

22.00 BOEDAPEST, 550 M. Concert door Salon-orkest. Daarna: Dansmuziek door het Zigeuner-orkest Lakatos.

22.00 LUXEMBURG, 1304 M. Music-Hall.

22.30 KALUNDBORG, 1261 M. Moderne Dansmuziek vanuit het Rest. „Ritz”.